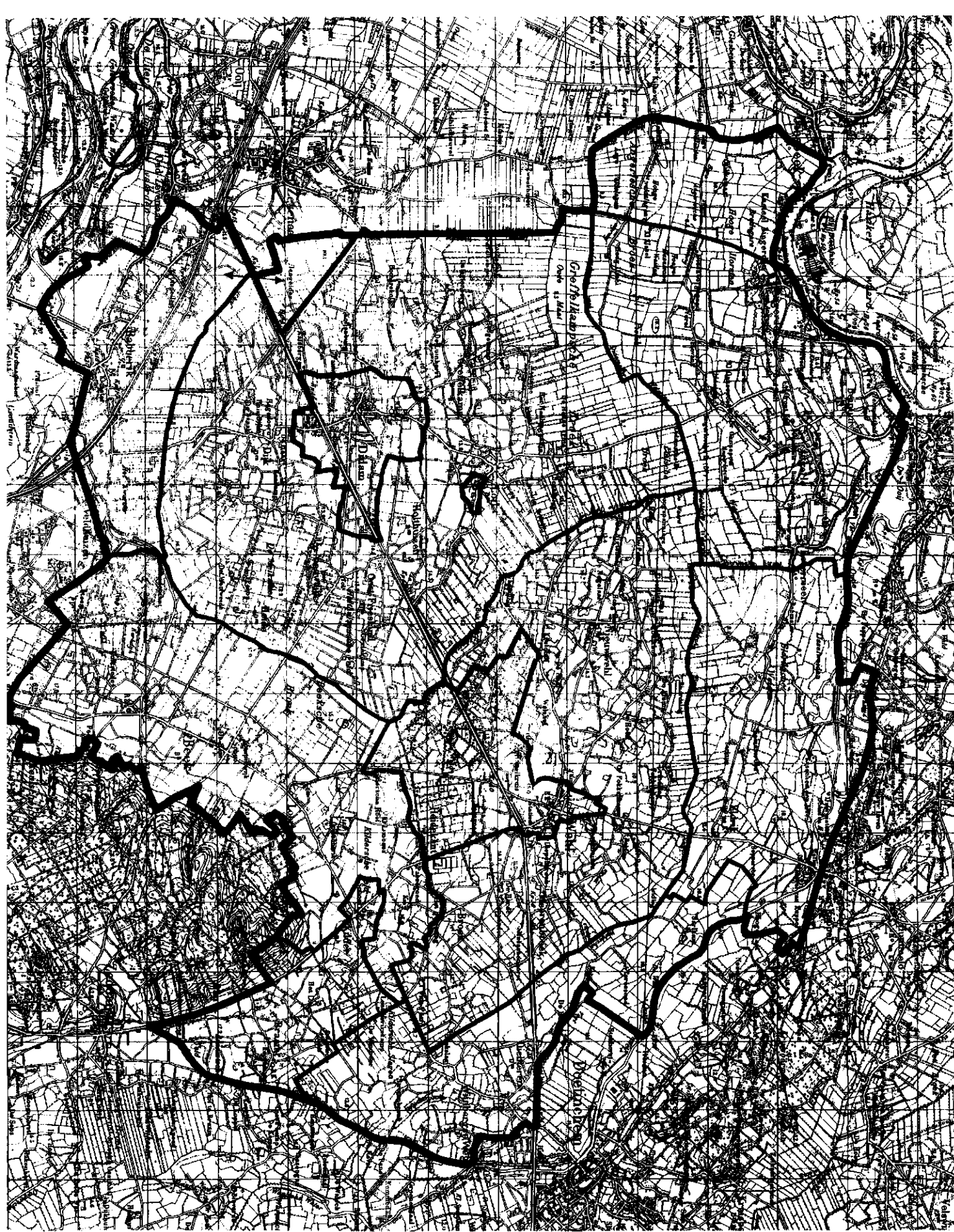

DE BEVERMEER
SOCIAAL-ECONOMISCHE SCHETS VAN HET
RUILVERKAVELINGSGEBIED TEN OOSTEN VAN ZEVENAAR

L₂
160 A
Verslagen No. 160

Juni 1966

INLEIDING

Het onderwerp van deze sociaal-economische schets is de in voorbereiding zijnde ruilverkaveling "Bevermeer". De begrenzing van het blok vertoont een vrij grillig verloop.

In het noorden wordt het gebied begrensd door de IJssel en in het zuiden door het bosgebied van de gemeente Bergh. In het westen wordt het gebied begrensd door een lijn die loopt van de IJssel af even ten oosten van Giesbeek naar en langs de gemeentegrens van Zevenaar met Didam naar een punt aan de Oude-Rijnarm, gelegen tussen Zevenaar en Babberich.

In het noordoosten en oosten loopt de grens gedeeltelijk langs de Oude IJssel, verplaatst zich vervolgens naar een lijn die over enige afstand parallel loopt met de rechteroever van deze rivier, waarna de lijn weer afbuigt tot op enige afstand van de linkeroever en vervolgens langs de weg van Doetinchem naar 's-Hoerenberg aansluit bij de zuidelijke begrenzing.

De ruilverkaveling omvat met uitzondering van enige enclaves de gehele gemeenten Didam en Wehl, een belangrijk deel van de gemeente Bergh, een gedeelte van de gemeenten Angerlo en Zevenaar en kleine gedeelten van de gemeenten Hummelo-Keppel en Doetinchem. Op bijgaande kaart 1) is de grens van het ruilverkavelingsgebied aangegeven alsmede de onderverdeling van het blok in deelgebieden. De gebieden zijn:

I Malland-Wikkemaat	VII Wehl (excl. enclaves)
II Angerlo	VIII Enclave Wehl
III Didam (excl. enclaves)	IX Beek en Kilder
IV Enclaves Didam en Loil	X Doetinchem en ged. Bergh
V Babberich	XI Braamtse Slagen
VI Eldrik	

Hoewel vooral praktische overwegingen het motief van de gebiedsindeling waren, onder meer in verband met de voorbereiding van vrijwillige ruilverkavelingsovereenkomsten in Malland-Wikkemaat, Eldrik en in een deel van de Braamtse Slagen, valt deze indeling ook min of meer samen met bestaande structurele verschillen in het gebied. Deze structurele verschillen kunnen voor een deel zijn veroorzaakt door verschil in grondsoorten.

Bodemkundig heeft de Bevermeer zeker geen homogene structuur. Het zuidelijke gedeelte van het gebied wordt gevormd door een laagterras, gelegen tegen het gestuwde preglaciaal van het Bergherbos met de Montferland en de Hettenheuvel. Dit laagterras is gevormd door zandafzettingen, het zand is aangevoerd door stormen en orkanen. Deze zandafzettingen hebben een relieflandschap doen ontstaan met vrijwel grindloze dekzanden. Deze relieffverschillen zijn er de oorzaak van dat de hoogteligging van

---

1) Opgenomen met toestemming van de Topografische Dienst. Reproductie van het kaartfragment is verboden.

het oppervlak van de dekzanden ten opzichte van de grondwaterstand verschillen met zich brengt. Dit reliëfvormige laagterras zet zich in noordelijke richting voort, zij het dat in het midden van het gebied beekafzettingen voorkomen. In het noordelijke deel van het gebied is het reliëfvormige laagterras bedekt met kleikommen van vrijwel kalkloze klei. Door de reliëfvorm van de ondergrond zijn in het noordelijke deel, door vermenging van zand met klei, de z.g. "gebroken" gronden ontstaan. Op sommige plaatsen komt het dekzand nl. boven de kleikommen uit.

De hoedanigheid van de bovengrond van het laagterras is verder afhankelijk van de wijze waarop de grond in cultuur is gebracht. Zo zijn er belangrijke verschillen tussen de oude bouwlandgronden, waarvan de samenstelling beïnvloed is door de bemesting met dierlijke meststoffen vermengd met bosstrooisel en graslandplaggen afkomstig van de komkleigronden en de nieuwere ontginningsgronden.

Hoewel veel nuanceringen in de grondsoorten binnen het gebied voorkomen, kan in het algemeen worden gezegd, dat in het zuiden van het gebied de grondsoort het lichtst en in het noorden het zwaarst is. Het grootste deel van het gebied ligt, volgens de indeling van Nederland naar landbouwgebieden in 1957, binnen het rivierkleigebied "de Lijmers". Een kleiner deel in het noorden en noordoosten ligt in het landbouwgebied "Oostelijke IJsselstreek", dat eveneens tot de rivierkleigebieden wordt gerekend. Ook zijn kleine delen in het zuiden en oosten van het gebied resp. gelegen in de landbouwgebieden het "Oude IJsselgebied" en de "Zuidelijke Achterhoek". Deze landbouwgebieden behoren tot de zandgronden.

Het statistische materiaal, dat het belangrijkste bestanddeel van deze sociaal-economische schets vormt, is in hoofdzaak verkregen uit individuele gegevens van alle in het blok wonendetelplichtige geregistreerden (volgens maatstaven van het C.B.S.). Dit betreft voornamelijk gegevens uit de landbouwtellingformulieren 1959, 1961, 1963 en 1965. Uitsluitend per gemeente voorhanden zijnde gegevens van algemene aard zijn o.a. verkregen uit de Algemene volkstelling 1960, de Volks- en beroepstelling 1947, de Woningtelling 1956 en uit verschillende landbouwtellingen.

Door de Landbouwcommissie van Gelderland is, in opdracht van Gedeputeerde Staten, een aantal rapporten uitgebracht, vormende "Het agrarisch welvaartsplan voor Gelderland". Waar nodig, is van de gegevens uit dit rapport gebruik gemaakt.

HOOFDSTUK I

ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCHE ASPECTEN

Zoals uit de inleiding reeds bleek omvat het ruilverkavelingsgebied, behalve gehele gemeenten, ook delen van gemeenten. Hierdoor is het niet mogelijk een volledig beeld te geven van de sociaal-economische structuur van het gebied. Op enkele enclaves na zijn de gemeenten Didam en Wehl geheel binnen de grenzen van het blok gelegen. Voorts is vooral van de gemeente Bergh een belangrijk gedeelte binnen de grenzen van het ruilverkavelingsgebied gelegen. De statistische gegevens, welke van deze drie gemeenten voorhanden zijn, vormen de basis voor de beschouwing van enkele sociaal-economische aspecten. Daarnaast kunnen van de gemeenten Zevenaar, Angerlo en Hummelo-Keppel enkele gegevens per wijk als aanvulling dienen. Het deel van de gemeente Doetinchem, gelegen binnen de grenzen van het ruilverkavelingsgebied, is zowel qua oppervlakte als qua bevolkingsomvang te klein om in deze beschouwing te worden opgenomen.

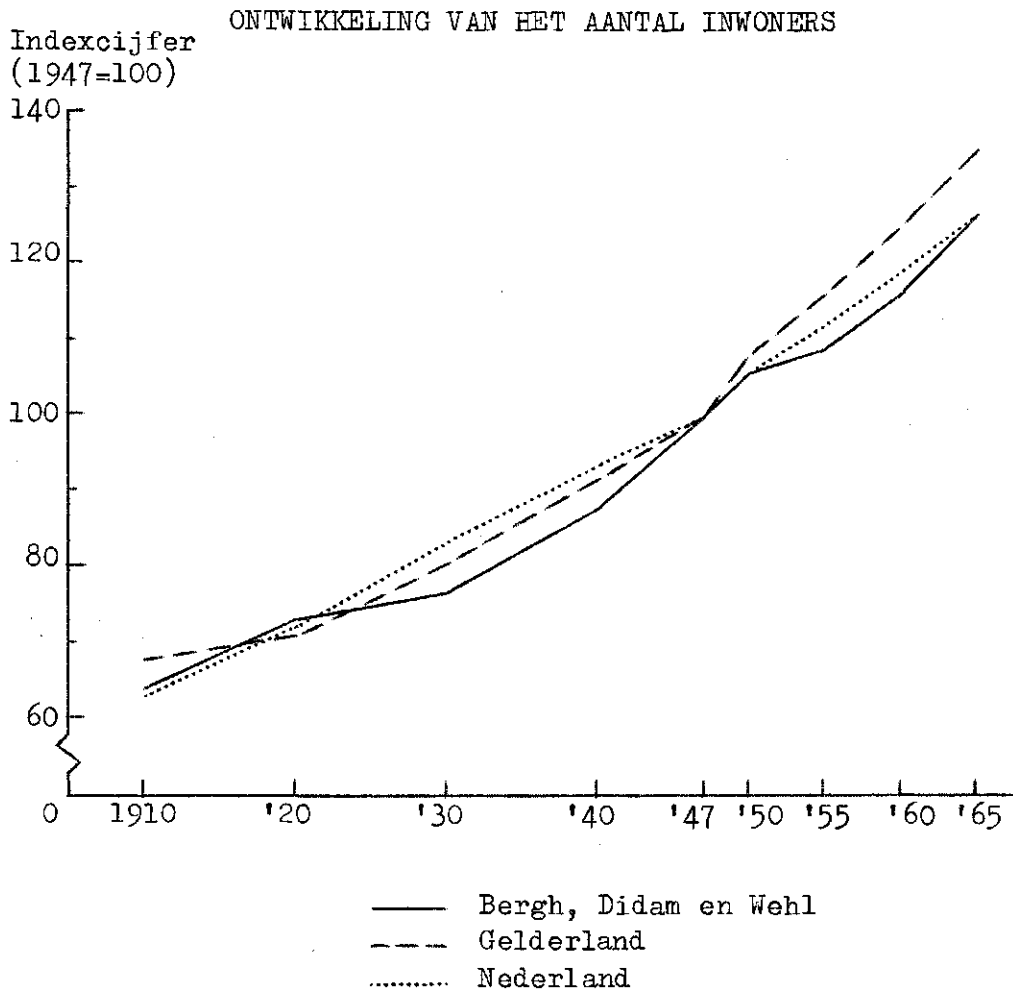
Het is evenwel goed te bedenken, dat sedert de Algemene volkstelling 1960, waarvan de meeste gegevens uit dit hoofdstuk afkomstig zijn, alweer bijna een 6-tal jaren is verstreken, jaren waarin veranderingen kunnen zijn opgetreden. Dat dit niet geheel denkbeeldig is, blijkt uit de gegevens van het C.B.S. over de urbanisatiegraad. Zo was de gemeente Didam in 1956 nog bij de plattelandsgemeenten ingedeeld, terwijl het in 1960 tot de geïndustrialiseerde plattelandsgemeenten werd gerekend.

§ 1. B e v o l k i n g (bijlagen 1 t/m 3)

Het aantal inwoners van de gemeenten Bergh, Didam en Wehl te zamen is van ruim 16.500 in 1910 gestegen tot bijna 32.500 in 1965. In 55 jaren is het inwonertal van deze gemeenten ongeveer verdubbeld, de bevolkingsgroei vertoont daarmee in grote lijnen een zelfde beeld als die van de provincie Gelderland en geheel Nederland.

Tussen 1947 en 1955 is de groei van het inwonertal van de gemeenten Bergh en Didam vrijwel gelijk geweest met die van Nederland. De gemeente Wehl bleef belangrijk achter bij deze groei. Na 1955 is de gemeente Wehl een vrijwel gelijk groeitempo gaan vertonen als de beide andere gemeenten. Uit grafiek 1 blijkt, dat in 1965 de groei van de bevolking van deze drie gemeenten gezamenlijk sinds 1947 vrijwel gelijk is aan die voor geheel Nederland.

Grafiek 1

Bron: C.B.S.

In vergelijking met het groeitempo van de provincie Gelderland na 1947 vertonen deze drie gemeenten gezamenlijk echter een belangrijke achterstand.

Deze achterstand ten opzichte van de provincie is niet een gevolg van een achterblijven van het geboortenoverschot. Integendeel zelfs: deze gemeenten, waarvan de bevolking vrijwel in zijn geheel rooms-katholiek is, vertonen een belangrijk geboortenoverschot.

Tabel 1

GEBOORTENOVERSCHOT			
Periode	Geboortenoverschot ¹⁾ per jaar per 1000 inwoners		
	Gemeenten Bergh, Didam en Wehl	provincie Gelderland	totaal Nederland
1946-1950	22,4	18,3	18,1
1951-1955	18,4	15,2	14,4
1955-1960	19,0	14,4	13,5
1961 en 1962	19,4	14,1	13,2

1) Levend geboren minus overledenen.

Bron: C.B.S.

Gerekend van 1946 af is in deze drie gemeenten het geboortenoverschot voortdurend belangrijk hoger geweest dan in de provincie Gelderland en in Nederland. Deze sterke groei door geboortenoverschotten is in het verleden, behalve in de oorlogsjaren, evenwel in belangrijke mate afgeremd door vertrekoverschotten.

Tabel 2

MIGRATIESALDI IN DE GEMEENTEN BERGH, DIDAM EN WEHL

Periode	Migratiesaldo 1)		
	totaal	per jaar	per 1000 inwoners
1946 - 1950	- 804	- 161	- 6,1
1951 - 1955	-1819	- 364	-13,2
1956 - 1960	- 659	- 132	- 4,6
1961 en 1962	- 125	- 63	- 2,1

1) Vestiging minus vertrek.

Bron: C.B.S.

Dit vertrekoverschot neemt echter de laatste jaren in belangrijke mate af. Verschillende factoren, waaronder de toenemende motorisering van de bevolking, hebben waarschijnlijk tot deze ontwikkeling bijgedragen. Zo zal het z.g. "pendelen" van de beroepsbevolking door deze motorisering zijn bevorderd, waardoor de noodzaak tot migratie in vele gevallen zal zijn afgenomen.

De toeneming van de bevolking in de periode 1947 - 1960 heeft vooral plaatsgehad in de woonkernen. De woningpolitiek van de gemeenten is over het algemeen gericht op concentratie van de nieuwbouw rondom de kernen. Mede hierdoor en ook door vermindering van het aantal agrariërs is de bevolking in de wijken met een landelijk karakter sterk afgenomen.

De bevolkingsaanwas in het niet tot het ruilverkavelingsgebied behorende deel van de gemeente Bergh is vrijwel gelijk aan het deel van deze gemeente dat binnen het ruilverkavelingsgebied ligt. In het deel van het ruilverkavelingsgebied gelegen in de gemeenten Angerlo, Hummelo-Keppel en Zevenaar is de totale bevolking tussen 1947 en 1960 vrijwel constant gebleven.

§ 2. B e r o e p s b e v o l k i n g (bijlagen 4 t/m 8)

De beschouwing van de mannelijke beroepsbevolking is gebaseerd op de twee laatste Volkstellingen 1947 en 1960. In deze periode, waarin de totale bevolking van de gemeenten Bergh, Didam en Wehl met 16% vermeerderde, is de mannelijke beroepsbevolking met 11% toegenomen. Deze geringere toeneming van de mannelijke beroepsbevolking kan grotendeels worden verklaard doordat zich onder de migranten relatief veel beroepspersonen bevinden en de leerplichtige leeftijd in genoemde periode verder is verhoogd.

In de leeftijdsopbouw kwam daardoor enige verandering. Het zowel in 1947 als in 1960 relatief grote aantal personen jonger dan 20 jaar is sinds 1947 iets afgenomen en het relatieve aantal personen van 50 jaar en ouder nam iets toe. Hierdoor is de totale bevolking iets verouderd.

Tabel 3

LEEFTIJDOPBOUW IN DE GEMEENTEN BERGH, DIDAM EN WEHL

		Aantal personen	Percentage in de leeftijdsklasse van _____ jaar					
			< 20	20-24	25-39	40-49	50-64	≥ 65
Gehele bevolking	1947	25636	47	8	19	10	10	6
	1960	29812	45	8	19	10	12	6
Mannelijke beroepsbevolking	1947	7797	16	14	33	16	16	5
	1960	8622	13	15	34	16	19	3

Bron: C.B.S., volks- en beroepstellingen.

Vrijwel een zelfde beeld vertoont de mannelijke beroepsbevolking. Het aandeel van de leeftijdsgroepen jonger dan 20 jaar en 65 jaar en ouder nam iets af, terwijl het aandeel van de 20-40-jarigen en vooral van de 50-64-jarigen toenam. Van de mannelijke bevolking van 15-19 jaar behoorde 72% tot de beroepsbevolking; in Gelderland en in totaal Nederland was dit in beide gevallen 63%.

Belangrijke veranderingen hebben zich voltrokken in de beroepsstructuur. Doordat het aantal in de landbouw werkende mannen met een derde is afgenomen is het aandeel van de agrarische beroepsbevolking van ruim een derde tot een vijfde van de mannelijke beroepsbevolking teruggelopen. Hiertegenover nam het aandeel van de nijverheid, met name van de bouwnijverheid, toe. Verder is het aantal personen in de bedrijfstak handel en verkeer met 47% toegenomen. Het is geenszins denkbeeldig dat de secundair uit de landbouw afgevoelde personen vooral werk hebben gevonden in de bouwnijverheid en de industrie.

Tabel 4

MANNELIJKE BEROEPSBEVOLKING IN DE GEMEENTEN BERGH, DIDAM EN WEHL

Jaar	Aantal	Percentage werkzaam in:			
		de landbouw 1)	de nijverheid	handel en verkeer	overige bedrijfstakken 2)
1947	7797	35	45	8	12
1960	8622	21	57	11	11

1) Excl. bosbouw en ontginning.

2) Incl. militairen en onbekend.

Bron: C.B.S., volks- en beroepstelling.

De toeneming van het aantal beroepspersonen in de overige niet-agrarische bedrijfstakken, waar vaak meer geschoold personeel voor nodig is, zal eerder afkomstig zijn uit de toegenomen mannelijke beroepsbevolking en uit de primair uit de landbouw afgevloeiden.

In het vorenstaande zijn de beroepenstructuur en de veranderingen daarin tussen 1947 en 1960 geschetst van de gemeenten Bergh, Didam en Wehl. Bij de Algemene volkstelling 1960 zijn de gemeenten in wijken verdeeld. Per wijk zijn een aantal gegevens gepubliceerd, onder andere over de beroepenstructuur.

Neemt men de wijkgegevens mede in beschouwing, dan blijkt de beroepenstructuur van het ruilverkavelingsgebied enigszins af te wijken van het beeld dat deze drie gemeenten vertonen. Zo was in het deel van de gemeente Bergh, dat tot het ruilverkavelingsgebied gerekend kan worden, 28% van de totale mannelijke beroepsbevolking werkzaam in de landbouw, tegen 18% in de gehele gemeente. Ook de delen van de gemeenten Angerlo en Hummelo-Keppel, behorende tot het ruilverkavelingsgebied, hebben een meer uitgesproken agrarisch karakter.

Door deze indeling in wijken is het mogelijk door samentelling van deze gegevens een inzicht te krijgen over een gebied, waarvan de grenzen ongeveer samenvallen met de grenzen van het ruilverkavelingsgebied. In dit gebied bedroeg het aantal mannelijke beroepspersonen 7155. Hiervan was 26% werkzaam in de landbouw, 55% in de industrie, 10% in handel en verkeer en 9% in overige bedrijfstakken.

De grote veranderingen, welke zich in de landbouw hebben voltrokken, zijn voornamelijk veroorzaakt doordat het aantal meewerkende zoons en landarbeiders tot minder dan de helft is gedaald. Als gevolg van de afnemende werkgelegenheid in de landbouw is te verwachten dat vooral het aantal landarbeiders, dat in 1960 nog 16% van de mannelijke agrarische beroepsbevolking omvatte, nog belangrijk zal afnemen of zal afgenomen zijn.

Tabel 5

MANNELIJKE AGRARISCHE BEROEPSBEVOLKING IN DE GEMEENTEN BERGH, DIDAM EN WEHL

	Aantal personen		Index (1947 = 100)
	1947	1960	
Zelfstandigen	1302	1161	89
Meewerkende zoons	808	362	45
Arbeiders	720	300	42

Bron: C.B.S., volks- en beroepstellingen.

Ook het aantal zelfstandigen (bedrijven) is van 1947 tot 1960 met bijna 1% per jaar verminderd. Voor deze categorie mag ook een verdergaande getalsvermindering worden verwacht. In het volgende hoofdstuk zal op de wijzigingen in het aantal bedrijven nader worden ingegaan.

Wat de verspreiding van de agrarische bevolking betreft zij opgemerkt, dat zowel absoluut als relatief een gering aantal in de grotere kernen Didam, Wehl en Babberich woont.

Ten behoeve van het Agrarisch Welzijnsplan voor Gelderland zijn onderzoekingen verricht, die het mogelijk maken de gemeenten in het ruilverkavelingsgebied op verschillende punten te vergelijken met de landbouwgebieden en de provincie.

Op basis van de verkregen gegevens werd een getalscore berekend die werd gevormd door de som van 18 gewaardeerde kengetallen. Deze kengetallen betreffen enkele factoren over de produktieomstandigheden, de sociale omstandigheden en het algemeen welzijn. Voor de aanwijzing van relatief minder ontwikkelde gebieden werd het provinciaal gemiddelde als uitgangspunt gekozen. Aldus berekend moesten vooral Wehl, maar ook Bergh en Didam als probleemgemeenten worden aangemerkt en wel om de lage score van de produktieomstandigheden en het relatief welzijn van de agrarische bevolking ten opzichte van andere bevolkingsgroepen.

§ 3. Werkgelegenheid en forensisme (bijlagen 4, 5, 9 t/m 12)

De uitbreiding van de plaatselijke werkgelegenheid in de gemeenten Bergh, Didam en Wehl is niet zodanig geweest dat de toeneming van de beroepsbevolking geheel kon worden opgenomen. Weliswaar is de niet-agrarische werkgelegenheid tussen 1947 en 1960 evenveel uitgebreid als de beroepsbevolking (beide 11%), maar hiertegenover staat een verminderde werkgelegenheid in de landbouw. Hierdoor is het tekort aan werkgelegenheid, dat ook reeds in 1947 aanwezig was, nog toegenomen.

Tabel 6

BEROEPSBEVOLKING EN FORENSISME IN DE GEMEENTEN BERGH, DIDAM EN WEHL

	Aantal mannen	
	1947	1960
Totale mannelijke beroepsbevolking	7797 ¹⁾	8622 ¹⁾
Inkomende forenzen	+ 175	293
	7972	8915
Uitgaande forenzen	- 2386	3945
	5586	4870
Agrariërs incl. bosbouw en ontginning	- 2875	1824
Niet-agrarische werkgelegenheid	2711	3046

1) Exclusief niet-dagelijks-heen-en-weer-reizenden.

Bron: C.B.S., volks- en beroepstellingen.

Het ligt daarom voor de hand dat het forensisme sterk is toegenomen, het aantal uitgaande pendelaars is met 23% toegenomen. Behoorde in 1947 reeds 30% van de mannelijke beroepsbevolking tot de pendelaars, in 1960 was het aantal pendelaars gestegen tot bijna 46% van de mannelijke beroepsbevolking. Het aantal dagelijks uitgaande pendelaars is tussen 1947 en 1960 met bijna de helft vermeerderd; nl. van 2186 tot 3188 mannen; het aantal niet dagelijks heen en weer reizende forenzen is bijna verviervoudigd, nl. van 200 tot 757 mannen. Met name in deze toeneming manifesteert zich de ernst van het tekort aan werkgelegenheid. De dagelijks inkomende pendel was zowel in 1947 als in 1960 van weinig betekenis, resp. 175 en 293 mannen. Hiervan woonden in 1960 229 mannen in aangrenzende gemeenten.

De omvang van het pendelen is in de gebieden gelegen binnen de grenzen van het ruilverkavelingsgebied vrijwel even groot als in de gemeenten Bergh, Didam en Wehl. In het ruilverkavelingsgebied bedroeg het aantal pendelaars in 1960 43% van de mannelijke beroepsbevolking; in de drie gemeenten was dit 46%. Van de dagelijks uitgaande forenzen in de drie gemeenten werkten in 1960 70% in de nijverheid en 16% in de bouw-nijverheid. Werkgelegenheid voor deze forenzen boden vooral de gemeenten Doetinchem, Arnhem en Zevenaar, waar resp. 39%, 18% en 6% van de uitgaande mannelijke pendelaars werkzaam waren.

Aangezien de werkgemeenten veelal niet ver van de woonplaats zijn gelegen is de reistijd voor de meesten minder dan een uur. Sinds 1947 is het pendelen per trein en bus belangrijk toegenomen. De aanwezige mogelijkheden om op betrekkelijk korte afstand van de woonplaats werkgelegenheid te vinden wijzen erop, dat in de naaste toekomst in dit gebied geen sterke migratie is te verwachten. Ook andere factoren, zoals gehechtheid aan eigen woonplaats en familie, spelen hierbij uiteraard een rol.

In § 1 is reeds gebleken, dat het vertrekoverschot in 1961 en 1962 belangrijk is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Behalve de voor elk gebied geldende belemmeringen voor migratie kenmerkt het ruilverkavelingsgebied zich door een enigszins geïsoleerde positie ten opzichte van de omringende gebieden. De godsdienstige samenstelling van de bevolking, het overgrote deel van de bevolking is rooms-katholiek, wijkt belangrijk af van de omliggende gebieden. Ook de streektaal, welke veel verwantschap vertoont met de in het zuiden van het land gesproken streektalen, vertoont belangrijke verschillen met de Saksische streektalen van de aanliggende gebieden.

De belangrijke uitbreiding tussen 1947 en 1960 van het inwonertal van de belangrijkste woonkernen in het gebied, waarbij de uitbreiding van de werkgelegenheid geen gelijke tred heeft gehouden, wijst erop dat er in dit gebied een zekere "voorstadontwikkeling" plaatsheeft.

HOOFDSTUK II

ASPECTEN VAN DE AGRARISCH-ECONOMISCHE STRUCTUUR

§ 1. Hoofd- en nevenberoepen van de geregistreerden (bijlagen 13 t/m 28)

Als basis voor het statistisch materiaal zijn gebruikt de landbouwtellingformulieren van mei 1965 van alle in het ruilverkavelingsgebied wonende geregistreerden. Tijdens de Metelling 1965 woonden er in het ruilverkavelingsgebied 1758 geregistreeerde telplichtigen. Telplichtig zijn zij die in de land- of tuinbouw geheel of gedeeltelijk hun bestaan vinden en tevens:

- ten minste 1 ha cultuurgrond in gebruik hebben;
- dan wel een tuinbouwbedrijf uitoefenen (ongeacht de grootte);
- dan wel ten minste 1 rund, 1 fokvarken, 3 mestvarkens, 3 schapen of ten minste 51 hoenders of eenden houden.

Uit deze definitie valt al direct af te leiden dat niet alle geregistreerden hun hoofdbron van bestaan in de land- of tuinbouw vinden, maar dat een aantal geregistreerden naast hun agrarische werkzaamheden en ander beroep uitoefent, dan wel hun agrarische bedrijf meer als vrijetijdsbesteding hebben. Zoals gebruikelijk zijn de geregistreerden met behulp van plaatselijk goed bekende personen dan ook onderscheiden in beroepsgroepen.

Deze groepen zijn

- A 1. uitsluitend landbouwers;
- A 2. landbouwers, van wie het bedrijf in feite door een ander (b.v. zoon, schoonzoon) wordt geleid, doch als volledig bedrijf kan worden beschouwd, daar de feitelijke bedrijfsleider geen nevenberoep heeft;
- A 3. landbouwers met een bedrijf, dat geen volledige dagtaak biedt en waarvan het bedrijfshoofd geen nevenberoep heeft. Neveninkomsten hebben deze bedrijven door werkzaamheden van inwonende kinderen buiten het eigen bedrijf;
- B 1. landbouwers met een nevenberoep;
- B 2. landbouwbedrijven, waarvan het feitelijke bedrijfshoofd een nevenberoep heeft;
- C 1. niet-agrariers en landarbeiders met grondgebruik of veehouderij;
- C 2. niet-agrariers en landarbeiders van wie het bedrijf door een ander zonder nevenberoep als een volledig bedrijf wordt geleid;
- D 1. rustende of invalide boeren die nog enig grondgebruik en/of vee hebben aangehouden;
- D 2. rustenden of invaliden, die voorheen niet zelfstandig landbouwer zijn geweest met enig grondgebruik of veehouderij;
- S. speciale bedrijven, waarvan de bedrijfsvoering of het produktieplan afwijkt van het in het ruilverkavelingsgebied gangbare patroon. De zuivere tuinbouwbedrijven zijn als een aparte groep ingedeeld.

In tabel 7 wordt een overzicht gegeven van de geregistreerden naar beroepsgroepen en grootteklassen.

Tabel 7

GEREGISTREERDEN NAAR BEROEPSGROEP 1965

	Aantal geregistreerden												
	to- taal	in de beroepsgroepen											
		A			B		A+B	tuin- ders	C		D		Spec.
		1	2	3	1	2			1	2	1	2	
Zonder cultuurgrond	88	-	-	-	-	-	-	-	73	-	2	10	3
< 1 ha	223	-	-	-	-	-	-	3	165	2	8	42	3
1 - 5 ha	798	65	12	53	73	6	209	15	409	7	44	100	14
5 - 10 ha	363	231	26	2	62	4	325	2	20	9	1	2	4
10 - 15 ha	138	110	10	-	9	4	133	1	2	1	1	-	-
15 - 20 ha	65	52	4	-	5	1	62	1	1	-	1	-	-
20 - 30 ha	45	40	1	-	2	-	43	-	1	-	-	-	1
≥ 30 ha	38	32	3	-	3	-	38	-	-	-	-	-	-
Totaal	1758	530	56	55	154	15	810	22	671	19	57	154	25
Malland-Wikkemaat	11	8	-	-	-	1	9	-	1	-	-	-	1
Angerlo	96	49	4	1	8	-	62	1	20	-	4	6	3
Didam excl. enclaves	513	153	17	16	49	3	238	8	211	3	12	39	2
Enclaves Didam en Loil	84	8	1	1	6	2	18	1	45	-	-	17	3
Babberich	160	23	4	6	8	-	41	11	77	3	9	18	1
Eldrik	30	20	2	-	3	-	25	-	1	-	4	-	-
Wehl excl. enclaves	320	109	10	11	30	4	164	-	104	4	13	25	10
Enclave Wehl	86	13	2	4	5	1	25	-	38	1	2	17	3
Beek en Kilder	283	97	12	11	26	3	149	1	105	2	8	17	1
Doetinchem + ged. Bergh	82	30	3	3	9	1	46	-	25	3	3	5	-
Braamtse Slagen	93	20	1	2	10	-	33	-	44	3	2	10	1

Bron: C.B.S., landbouwtellingformulieren 1965.

Van alle 1758 geregistreerden heeft 5% geen en 13% minder dan 1 ha cultuurgrond in gebruik, behoort 51% tot de groepen C en D en ruim 1% tot de groep speciale bedrijven. Tot de groep tuinders behoort eveneens ruim 1% van het totaal aantal geregistreerden. De meeste C-geregistreerden en rustende niet-agrariërs (D 2) wonen in en rondom de belangrijkste woonkernen. De kleine groep tuinders woont vrijwel geheel in Babberich en Didam.

Tot de groep landbouwers zijn in het vervolg van deze schets ook de B-grondgebruikers gerekend. Deze hebben veelal een nevenberoep dat nauw aan de landbouw is verbonden, terwijl het eigen landbouwbedrijf de meeste arbeid vergt. De groep A 3 bedrijven, dit zijn bedrijven welke geen volledige dagtaak bieden, hebben vrijwel alle minder dan 5 ha cultuurgrond in gebruik. Van de grondgebruikers met 1 ha en meer cultuurgrond behoort 59% tot de groep agrariërs (landbouwers + tuinders + een deel van de speciale bedrijven). De agrarische bedrijven zijn niet regelmatig over het gehele gebied verspreid.

In het noordelijke en oostelijke gedeelte van het gebied wonen in verhouding tot het aantal geregistreerden meer agrariërs dan in het zuidelijke en westelijke deel.

In Didam, Babberich en de Braamtse Slagen behoort minder dan de helft van de geregistreerden tot de groep agrariërs.

Het merendeel van de grondgebruikers werkt in loondienst, waarvan fabrieksarbeider, bouwvakarbeider, grondwerker en gemeentearbeider de belangrijkste beroepen zijn. Sinds 1959 is het aantal C-geregistreerden met een vijfde verminderd. Vooral het aantal fabrieksarbeiders met grondgebruik en/of vee en het aantal geregistreerde landarbeiders is teruggelopen. Van de D-geregistreerden, van wie het aantal sinds 1953 eveneens met een vijfde is verminderd, was slechts 31% voorheen landbouwer of tuinder. Dat zoveel D-grondgebruikers voorheen niet tot de landbouwers of tuinders hebben behoord, hangt samen met het feit dat in het ruilverkavelingsgebied relatief veel C-geregistreerden voorkomen.

De groep speciale bedrijven, in 1965 totaal 25 bedrijven, omvat 16 zuiver agrarische bedrijven, 5 instellingen, 2 K.I.-stations en 2 marken.

§ 2. Bedrijfsgroottestructuur (bijlagen 13 t/m 15 en 19 t/m 21)

In deze paragraaf zal eerst een overzicht worden gegeven van de ontwikkeling van de bedrijfsgroottestructuur in de periode 1910-1965. Vervolgens zal worden ingegaan op de mutaties, die zich in de jaren 1959 tot 1965 hebben voorgedaan. De huidige situatie met betrekking tot de bedrijfsgroottestructuur zal tenslotte in het laatste onderdeel van de paragraaf aan de orde worden gesteld.

a. De bedrijfsgroottestructuur 1910-1965

Van het ruilverkavelingsgebied zijn geen afzonderlijke statistische gegevens beschikbaar over de ontwikkeling van de bedrijfsgroottestructuur in het tijdvak 1910-1965. Er zal daarom gebruik worden gemaakt van de gegevens van de gemeenten Didam, Wehl en Bergh. De beide eerstgenoemde gemeenten liggen geheel in het ruilverkavelingsgebied, de laatstgenoemde voor een belangrijk deel. Van de landbouwgebieden waarin deze gemeenten zijn gelegen, nl. de "Lijmers" en het "Oude-IJsselgebied", zijn de overeenkomstige gegevens ter vergelijking opgenomen.

In tabel 8 zijn de veranderingen in de bedrijfsgrootte sinds 1910 geschetst.

Tabel 8

GEWIDDELDE BEDRIJFSGROOTTE IN HA VAN DE BEDRIJVEN $\geq$ 1 HA

Jaar	Gemeente			Landbouwgebied	
	Bergh	Didam	Wehl	Oude-IJssel- gebied	Lijmers
1910	6,4	5,5	6,5	6,4	8,0
1921	6,7	5,7	6,0	6,6	8,0
1930	6,8	5,3	6,0	6,7	8,2
1947	7,0	5,5	6,4	6,9	7,8
1950	7,2	5,5	6,4	7,1	7,8
1955	7,2	5,5	6,3	7,0	7,7
1959	7,4	5,6	6,4	7,3	7,7
1965	7,9	5,6	6,6	7,8	8,1

Bron: Directie van de Landbouw en C.B.S.

De gemiddelde bedrijfsgrootte is alleen in de gemeente Bergh tussen 1910 en 1965 gestegen, nl. van 6,4 ha tot 7,9 ha. Deze stijging is vrijwel gelijk aan die in het Oude-IJsselgebied, waarin deze gemeente is gelegen. In Didam en Wehl heeft zich de gemiddelde bedrijfsgrootte, behoudens enkele kleine schommelingen, sinds 1910 vrijwel niet gewijzigd. In de Lijmers, het landbouwgebied waartoe deze gemeenten behoren, is de gemiddelde bedrijfsgrootte tussen 1910 en 1959 iets gedaald, nl. van 8 ha in 1910 tot 7,7 ha in 1959, doch in 1965 was deze bedrijfsgrootte weer iets hoger, nl. 8,1 ha. Overigens lag, vooral in de gemeente Didam, maar ook in de gemeente Wehl, de gemiddelde bedrijfsgrootte lager dan in dit landbouwgebied en ook lager dan in de gemeente Bergh. De gemiddelde bedrijfsgrootte van de drie gemeenten samen was in 1910 6,1 ha, en in 1965 6,8 ha.

De veranderingen in de gemiddelde bedrijfsgrootte zijn afhankelijk van de veranderingen in de aantallen bedrijven en de oppervlakte cultuurgrond. Beide factoren hebben hier tot 1959 slechts een geringe rol gespeeld. Alleen in de gemeente Bergh is, vooral na 1947, het aantal bedrijven verminderd. In 1959 bedroeg het aantal bedrijven in deze gemeente 94% van het aantal in 1947, een daling dus van een half procent per jaar. Na 1959 heeft dit proces zich in versneld tempo voortgezet en nam tot 1965 het aantal bedrijven van 1 ha en groter met ongeveer 1% per jaar af.

Tabel 9

INDICES VAN DE AANTALLEN BEDRIJVEN $\geq$ 1 HA (1947 = 100)

Jaar	Gemeente			Landbouwgebied	
	Bergh	Didam	Wehl	Oude-IJssel- streek	Lijmers
1910	99	103	100	101	91
1921	99	103	103	100	95
1930	103	104	101	102	99
1947	100	100	100	100	100
1950	97	101	99	98	102
1955	95	99	99	97	100
1959	94	101	98	95	100
1965	89	95	98	87	92

Bronnen: Directie van de Landbouw en C.B.S.

Deze ontwikkeling loopt vrijwel parallel met de ontwikkeling in het Oude-IJsselgebied. In Didam en Wehl is, evenals in de Lijmers, zowel voor 1947 als tussen 1947 en 1959 weinig verandering opgetreden in het aantal bedrijven. Tussen 1959 en 1965 is echter in de Lijmers het aantal bedrijven van 1 ha en groter belangrijk teruggelopen, nl. met 8%. In iets mindere mate is dit ook het geval geweest in de gemeente Didam. Daarentegen is in de gemeente Wehl het aantal bedrijven tussen 1959 en 1965 constant gebleven.

Een geringe invloed op de gemiddelde bedrijfsgrootte heeft de verandering in de oppervlakte cultuurgrond gehad.

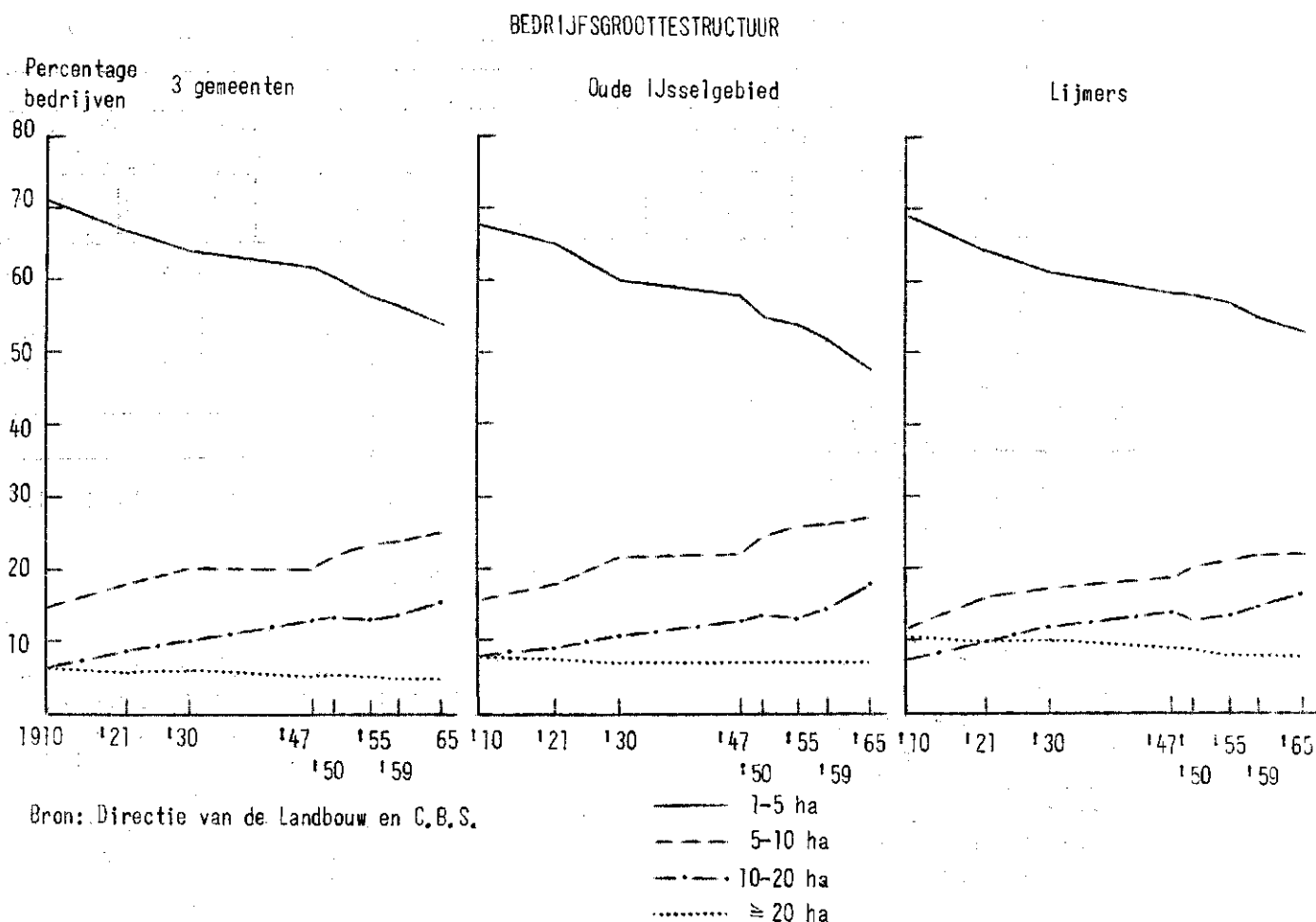
Alleen in de gemeente Bergh is tussen 1910 en 1930 de oppervlakte cultuurgrond met 500 ha toegenomen (11%). Na 1947 is de oppervlakte cultuurgrond van de bedrijven van 1 ha en groter in de 3 gemeenten samen vrijwel gelijk gebleven.

In de drie gemeenten is het kleine bedrijf sterk overheersend. In 1910 hadden in de 3 gemeenten samen 71% van de bedrijven van 1 ha en groter minder dan 5 ha cultuurgrond in gebruik; in 1947 was dit aantal gedaald tot 62% en in 1965 tot 54%. De afnemering van het aantal bedrijven van 1-5 ha is samengegaan met een uitbreiding van het aantal bedrijven van 5-10 ha.

Deze ontwikkeling heeft zich na 1947 in enigszins versneld tempo voortgezet. Tot 1947 is ook het aantal bedrijven van 10-20 ha toegenomen. Van 1947 tot 1959 is het aantal bedrijven in deze grootteklasse vrijwel constant gebleven, terwijl het daarna weer iets is toegenomen. De bedrijven van 20 ha en groter zijn sinds 1910 geleidelijk in aantal afgenomen. In de landbouwgebieden Oude-IJsselgebied en Lijmers is de ontwikkeling in de grootteklassen vrijwel gelijk verlopen als in de drie gemeenten.

Grafiek 2

b. De bedrijfsgroottestructuur 1959 - 1965

Na deze beschouwing over de ontwikkeling van de bedrijfs-grootten-structuur in de drie gemeenten, welke geheel of gedeeltelijk binnen de grenzen van het ruilverkavelingsgebied vallen, zal nu nader worden ingegaan op de veranderingen welke sinds 1959 in het ruilverkavelingsgebied zelf zijn opgetreden. Van het gebied Babberich waren de gegevens van 1959 niet meer aanwezig. Voor dit deelgebied zijn gegevens overgenomen van de landbouwtellingformulieren van 1961. Ten einde een vergelijking met 1965 mogelijk te maken zijn de gegevens voor dit deelgebied (122 bedrijven van 1 ha en groter) opgenomen bij de gegevens van 1959 van de rest van het gebied. In tabel 10 is een vergelijking gemaakt tussen de aantallen bedrijven van 1 ha en groter in 1959 en 1965. Behalve de gegevens van alle grondgebruikers met 1 ha of meer cultuurgrond zijn hier de gegevens van de land- en tuinbouwbedrijven vermeld.

beperkt tot een gering aantal bedrijven. Vooral het aantal C-geregistreerden zonder of met minder dan 1 ha cultuurgrond verminderde; bij de C-geregistreerden met 1 ha of meer cultuurgrond werd de vermindering grotendeels tenietgedaan doordat A-(en D-)geregistreerden overgingen naar de C-groep. Het aantal bedrijven met 1 ha en meer cultuurgrond in de D-groep nam toe als gevolg van overgangen van de groep landbouwers naar de D-groep. Ook in de D-groep verminderde het aantal bedrijven zonder of met minder dan 1 ha cultuurgrond.

In de periode 1959-1965 zijn slechts 1 landbouw- en 1 tuinbouwbedrijf nieuw gesticht, ontstaan door resp. splitsing en door erven. In de groep Speciale bedrijven zijn in deze periode 7 nieuwe bedrijven gesticht, waarvan 4 werden geregistreerd voor het houden van vee, 2 voor het in gebruik nemen van cultuurgrond en 1 werd geregistreerd voor het uitoefenen van tuinbouw. Hiervoor was slechts voor 3 van deze bedrijven grondverkeer van enige omvang nodig.

Van de 144 nieuw gestichte C- en D-bedrijven behoren er 26 tot de bedrijven van 1 ha en groter. Het overgrote deel van deze nieuw ontstane bedrijven is dan ook geregistreerd voor het houden van vee. De oppervlakte cultuurgrond benodigd voor het stichten van bedrijven in deze groepen bedroeg dan ook slechts 110 ha. De meeste nieuw ontstane bedrijven liggen in de gemeente Didam. Ook zijn relatief veel nieuwe bedrijven ontstaan in Wehl, Babberich, Beek en Kilder en de Braamtse Slagen. De stichting van nieuwe bedrijven in de C- en D-groep wijst erop, dat niet alleen bij afgevlode landbouwers, maar ook bij anderen de animo voor bezigheid in de landbouw naast het hoofdberoep of na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd aanwezig is. Economische motieven of liefhebberij of een combinatie van deze beide motieven zullen hierbij een belangrijke rol spelen.

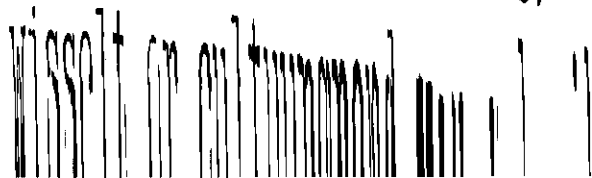
Tegenover het stichten van bedrijven staat echter het verdwijnen van bedrijven. Hierdoor is het aantal landbouwbedrijven met 13 en het aantal speciale bedrijven met 6 verminderd. In de C- en D-groep is een vrij groot aantal bedrijven verdwenen, in totaal 379. Van alle verdwenen bedrijven zijn slechts 2 bedrijven wegens beroepsverandering uit de administratie afgevoerd. Voor de meeste verdwenen bedrijven verviel de telplicht doordat het vee werd afgestoten.

Evenals bij de nieuw ontstane bedrijven is het aantal verdwenen bedrijven het grootst in Didam. Relatief veel bedrijven zijn verdwenen in Babberich, Wehl en de Braamtse Slagen. Van de 480 ha cultuurgrond die vrijkwam door het verdwijnen van bedrijven is 60% bij bestaande bedrijven gevoegd; 5% van deze grond kreeg een niet-agrarische bestemming.

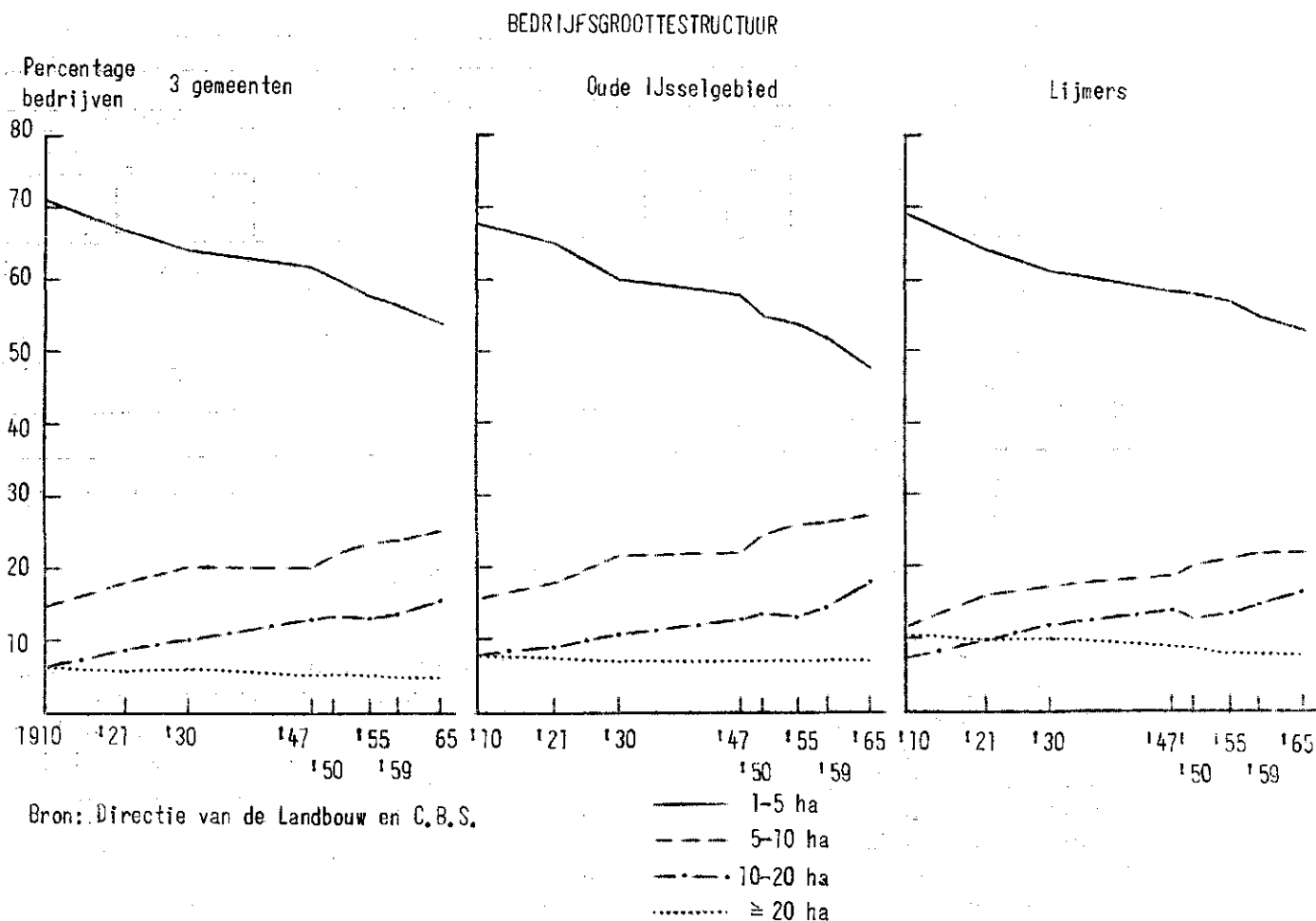
Wijziging in de bedrijfsleiding, d.w.z. overdracht van bedrijven, had plaats op 17% van de landbouwbedrijven; dit is per jaar op 3% van deze bedrijven.

Van de C-bedrijven werd 14% en van de D-bedrijven 18% overgedragen. Van de tuinbouwbedrijven was 1 bedrijf en van de speciale bedrijven waren er 4 bij overdracht betrokken. De meeste overdrachten kwamen tot stand door generatiewisseling. Door vreemden werden 35 van de 275 overgedragen bedrijven overgenomen. Overdracht aan vreemden kwam bij de C-bedrijven wat meer voor dan bij de landbouwbedrijven.

Niet alleen door opheffing, stichting of overdracht van bedrijven

Grafiek 2

b. De bedrijfsgroottestructuur 1959 - 1965

Na deze beschouwing over de ontwikkeling van de bedrijfsgrootte-structuur in de drie gemeenten, welke geheel of gedeeltelijk binnen de grenzen van het ruilverkavelingsgebied vallen, zal nu nader worden ingegaan op de veranderingen welke sinds 1959 in het ruilverkavelingsgebied zelf zijn opgetreden. Van het gebied Babberich waren de gegevens van 1959 niet meer aanwezig. Voor dit deelgebied zijn gegevens overgenomen van de landbouwtellingformulieren van 1961. Ten einde een vergelijking met 1965 mogelijk te maken zijn de gegevens voor dit deelgebied (122 bedrijven van 1 ha en groter) opgenomen bij de gegevens van 1959 van de rest van het gebied. In tabel 10 is een vergelijking gemaakt tussen de aantallen bedrijven van 1 ha en groter in 1959 en 1965. Behalve de gegevens van alle grondgebruikers met 1 ha of meer cultuurgrond zijn hier de gegevens van de land- en tuinbouwbedrijven vermeld.

Tabel 10

DE ONTWIKKELING VAN HET AANTAL BEDRIJVEN ≥ 1 HA 1959 - 1965¹⁾

Bedrijfs- oppervlakte	Aantal bedrijven ≥ 1 ha					
	alle bedrijven			land- en tuinbouw- bedrijven (A + B)		
	1959	1965	index (1959=100)	1959	1965	index (1959=100)
1 - 5 ha	860	798	93	303	224	74
5 - 10 ha	361	363	101	337	327	97
10 - 15 ha	125	138	110	120	134	112
15 - 20 ha	64	65	102	63	63	100
≥ 20 ha	77	83	108	75	81	108
Totaal	1487	1447	97	898	829	92

1) Voor Babberich dateren de gegevens niet van 1959, maar van 1961 (122 bedrijven).

Bronnen: L.E.I. en landbouwtellingformulieren.

Het aantal bedrijven van 1 ha en groter is tussen 1959 en 1965 met 3% verminderd; dat is een half procent per jaar. Het aantal land- en tuinbouwbedrijven van 1 ha en groter is in dezelfde periode evenwel met 8% of 1,3% per jaar verminderd. De, ten opzichte van de aantalsontwikkeling van de groep landbouwers en tuinders, geringe afneming van alle grondgebruiken is veroorzaakt door een vrijwel constant blijven van de groep C-grondgebruikers met 1 ha en meer cultuurgrond en een vermeerdering van het aantal D-grondgebruikers met 1 ha en meer cultuurgrond.

De grootste vermindering van het aantal land- en tuinbouwbedrijven kwam voor in de grootteklasse van 1-5 ha. Dit aantal is met ruim een kwart verminderd. Ook het aantal bedrijven van 5-10 ha is, zij het slechts in geringe mate, verminderd. Het aantal bedrijven van 10 ha en groter is met 20 bedrijven vermeerderd. De sterkste afneming van het aantal land- en tuinbouwbedrijven had plaats in Wehl (14%) en Babberich (12%); de geringste afneming in Malland-Wikkemaat, Angerlo en Beek en Kilder.

c. De bedrijfsgroottestructuur 1965

Na de beschouwing over de historische ontwikkeling dient thans de huidige situatie in het ruilverkavelingsgebied in ogenschouw te worden genomen. Tabel 11 geeft een overzicht van de bedrijfsgroottestructuur in 1965.

Tabel 11

DE BEDRIJFSGROOTTESTRUCTUUR (LAND- EN TUINBOUWBEDRIJVEN ≥ 1 HA) 1965

Gebied	Totaal-aantal bedrijven	Percentage bedrijven in de grootteklassen			
		1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	≥ 15 ha
Malland-Wikkemaat	9	-	11	33	56
Angerlo	62	5	37	10	48
Didam (excl.enclaves)	246	33	38	19	10
Enclaves Didam en Loil	19	21	42	32	5
Babberich	51	39	31	10	20
Eldrik	25	4	24	12	60
Wehl (excl.enclaves)	164	27	38	15	20
Enclave Wehl	25	40	44	4	12
Beek en Kilder	149	24	47	20	9
Doetinchem + ged.Bergh	46	33	39	15	13
Braamtse Slagen	33	30	58	6	6
Totaal De Bevermeer	829	27	40	16	17

Bronnen: L.E.I. en landbouwtellingformulieren 1965.

Hieruit blijkt, dat twee derde van de land- en tuinbouwbedrijven kleiner is dan 10 ha.

De enige uitzonderingen op dit beeld van overwegend kleine bedrijven zijn Eldrik en de kleine deelgebieden Malland-Wikkemaat en Angerlo. In deze drie gebieden is ongeveer de helft of meer van de bedrijven 15 ha of groter.

De gemiddelde bedrijfsgrootte van de landbouwbedrijven is, zoals uit tabel 12 blijkt, voor het gebied als geheel 10,30 ha.

Tabel 12

GEMIDDELDE BEDRIJFSGROOTTE VAN DE LANDBOUWBEDRIJVEN (A+B) ≥ 1 HA 1965

Categorie	Gebied	Aantal bedrijven ≥ 1 ha	Oppervlakte cultuurgrond van de bedrijven ≥ 1 ha	Gemiddelde bedrijfsoppervlakte in ha	Aantal bedrijven van 1 - 10 ha per 1000 ha cultuurgrond
A- + B- landbouwers	Malland-Wikkemaat	9	169	18,77	6
	Angerlo	62	979	15,79	27
	Didam (excl.enclaves)	238	2124	8,92	78
	Enclaves Didam en Loil	18	155	8,61	77
	Babberich	41	451	11,00	60
	Eldrik	25	615	24,60	11
	Wehl (excl.enclave)	164	1688	10,29	63
	Enclave Wehl	25	181	7,24	112
	Beek en Kilder	149	1298	8,71	81
	Doetinchem + ged.Bergh	46	459	9,98	72
	Braamtse Slagen	33	228	6,91	127
Totaal		810	8347	10,30	64
Tuinders		19	68	3,58	.
		450	1149	2,55	.
		149	340	2,28	.
Spec. bedr.		19	92	4,84	.

bronnen: L.E.I. en landbouwtellingformulieren 1965.

Het hoogst is deze gemiddelde grootte in Eldrik; ook in Malland-Wikkemaat en Angerlo ligt de bedrijfs grootte belangrijk boven het gemiddelde van het gehele gebied. In de Braamtse Slagen daarentegen is de gemiddelde bedrijfs grootte nog geen 7 ha.

Het aantal bedrijven van 1-10 ha per 1000 ha cultuurgrond is een samenvattend kengetal voor de bedrijfs grootte structuur. Dit is in de Braamtse Slagen het hoogst. In Malland-Wikkemaat, Angerlo en Eldrik is dit aantal belangrijk lager dan het gemiddelde van het gehele gebied.

Samengevat kan worden gezegd, dat in dit gebied de grotere bedrijven in hoofdzaak voorkomen op de zwaardere gronden en de kleinere bedrijven op de lichtere gronden. De drie grootste deelgebieden bestaan uit lichtere gronden. Van deze gebieden heeft Wehl nog de hoogste gemiddelde bedrijfs grootte, nl. ruim 10 ha, terwijl deze in Didam en in Beek en Kilder ongeveer $1\frac{1}{3}$ ha lager ligt. Tot de groep tuinders behoort slechts 1% van het totaalaantal grondgebruikers met 1 ha of meer cultuurgrond; 41% van deze grondgebruikers behoort tot de groepen C en D. Deze hebben 15% van de cultuurgrond in gebruik. De groep Speciale bedrijven tenslotte maakt ruim 1% van de bedrijven uit en heeft slechts 1% van de cultuurgrond in gebruik.

§ 3. Wijzigingen in het aantal geregistreerden 1959 - 1965 (bijlagen 22 t/m 26)

In aansluiting aan de vorige paragraaf zal thans worden geschetst welke veranderingen zich in de periode 1959 tot 1965 hebben voorgedaan in de beroepenstructuur van het ruilverkavelingsgebied.

Deze veranderingen omvatten niet alleen wijzigingen in het totaal aantal geregistreerden, maar ook verschuivingen tussen de beroepsgroepen, overdrachten, opheffingen en stichtingen van bedrijven. In tabel 13 is een overzicht gegeven van de wijzigingen in het aantal geregistreerden. Voor het deelgebied Babberich hebben de gegevens betrekking op de periode 1961 - 1965, in werkelijkheid is het aantal wijzigingen dus nog iets groter geweest dan in de tabel is aangegeven.

beperkt tot een gering aantal bedrijven. Vooral het aantal C-geregistreerden zonder of met minder dan 1 ha cultuurgrond verminderde; bij de C-geregistreerden met 1 ha of meer cultuurgrond werd de vermindering grotendeels tenietgedaan doordat A-(en D-)geregistreerden overgingen naar de C-groep. Het aantal bedrijven met 1 ha en meer cultuurgrond in de D-groep nam toe als gevolg van overgangen van de groep landbouwers naar de D-groep. Ook in de D-groep verminderde het aantal bedrijven zonder of met minder dan 1 ha cultuurgrond.

In de periode 1959-1965 zijn slechts 1 landbouw- en 1 tuinbouwbedrijf nieuw gesticht, ontstaan door resp. splitsing en door erven. In de groep Speciale bedrijven zijn in deze periode 7 nieuwe bedrijven gesticht, waarvan 4 werden geregistreerd voor het houden van vee, 2 voor het in gebruik nemen van cultuurgrond en 1 werd geregistreerd voor het uitoefenen van tuinbouw. Hiervoor was slechts voor 3 van deze bedrijven grondverkeer van enige omvang nodig.

Van de 144 nieuw gestichte C- en D-bedrijven behoren er 26 tot de bedrijven van 1 ha en groter. Het overgrote deel van deze nieuw ontstane bedrijven is dan ook geregistreerd voor het houden van vee. De oppervlakte cultuurgrond benodigd voor het stichten van bedrijven in deze groepen bedroeg dan ook slechts 110 ha. De meeste nieuw ontstane bedrijven liggen in de gemeente Didam. Ook zijn relatief veel nieuwe bedrijven ontstaan in Wehl, Babberich, Beek en Kilder en de Braamtse Slagen. De stichting van nieuwe bedrijven in de C- en D-groep wijst erop, dat niet alleen bij afgevlode landbouwers, maar ook bij anderen de animo voor bezigheid in de landbouw naast het hoofdberoep of na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd aanwezig is. Economische motieven of liefhebberij of een combinatie van deze beide motieven zullen hierbij een belangrijke rol spelen.

Tegenover het stichten van bedrijven staat echter het verdwijnen van bedrijven. Hierdoor is het aantal landbouwbedrijven met 13 en het aantal speciale bedrijven met 6 verminderd. In de C- en D-groep is een vrij groot aantal bedrijven verdwenen, in totaal 379. Van alle verdwenen bedrijven zijn slechts 2 bedrijven wegens beroepsverandering uit de administratie afgevoerd. Voor de meeste verdwenen bedrijven verviel de telplicht doordat het vee werd afgestoten.

Evenals bij de nieuw ontstane bedrijven is het aantal verdwenen bedrijven het grootst in Didam. Relatief veel bedrijven zijn verdwenen in Babberich, Wehl en de Braamtse Slagen. Van de 480 ha cultuurgrond die vrijkwam door het verdwijnen van bedrijven is 60% bij bestaande bedrijven gevoegd; 5% van deze grond kreeg een niet-agrarische bestemming.

Wijziging in de bedrijfsleiding, d.w.z. overdracht van bedrijven, had plaats op 17% van de landbouwbedrijven; dit is per jaar op 3% van deze bedrijven.

Van de C-bedrijven werd 14% en van de D-bedrijven 18% overgedragen. Van de tuinbouwbedrijven was 1 bedrijf en van de speciale bedrijven waren er 4 bij overdracht betrokken. De meeste overdrachten kwamen tot stand door generatiewisseling. Door vreemden werden 35 van de 275 overgedragen bedrijven overgenomen. Overdracht aan vreemden kwam bij de C-bedrijven wat meer voor dan bij de landbouwbedrijven.

Niet alleen door opheffing, stichting of overdracht van bedrijven wisselt er cultuurgrond van gebruiker, maar ook doordat er op een aantal bedrijven veranderingen in de bedrijfsoppervlakte optreden.

De hierover beschikbare gegevens beslaan slechts 1 jaar (mei 1964-mei 1965). In dit jaar was ruim 2% van de cultuurgrond bij vergrotingen en ruim 1% van de cultuurgrond bij verkleiningen betrokken. Bijna 70% (163 ha) van de bij de bedrijfsvergroting betrokken oppervlakte cultuurgrond is ten goede gekomen aan landbouwers die 10 ha en meer cultuurgrond in gebruik hebben.

§ 4. V e r k a v e l i n g (bijlagen 27 en 28)

Een globale indruk van de verkavelingstoestand verschaffen de cijfers welke ontleend zijn aan de door de Cultuurtechnische Dienst in 1963 verzamelde gegevens. Uit deze cijfers blijkt, dat de landbouwbedrijven gemiddeld 3,6 kavels ¹⁾ hebben, welke gemiddeld 2,74 ha groot zijn. Over het algemeen neemt, naarmate de bedrijven groter zijn, zowel het aantal als de oppervlakte der kavels toe. Een uitzondering vormen echter de bedrijven van 20 ha en groter. Bij deze bedrijven is het gemiddelde aantal kavels kleiner dan bij de bedrijven van 15-20 ha. Het feit, dat deze grotere bedrijven niet regelmatig over het gehele gebied verspreid liggen hangt hier wellicht samen. Bij een ónvormige bedrijfsgroottesstructuur, waarbij zowel de grotere als de kleinere bedrijven regelmatig over een gebied verspreid zijn, wordt in de regel ook het verkavelingspatroon van de grotere bedrijven in ongunstige zin beïnvloed. In Malland-Wikkemaat en in Eldrik is de kavelgrootte belangrijk groter (resp. 6,03 ha en 7,59 ha) dan de gemiddelde kavelgrootte (2,74 ha) voor het gehele gebied, terwijl in deze gebieden het gemiddelde aantal kavels per bedrijf (resp. 3,1 en 3,0) kleiner is dan het gemiddelde (3,6) voor het gehele gebied. In deze gebieden is, zoals uit § 2 van dit hoofdstuk blijkt, het percentage grotere bedrijven en de gemiddelde bedrijfsgrootte belangrijk hoger dan voor het gehele ruilverkavelingsgebied. In Eldrik heeft het pachten van grote bedrijven van het grootgrondbezit een gunstige invloed op de verkavelingstoestand. In Beck en Kilder is de gemiddelde kavelgrootte het kleinst en het aantal kavels per bedrijf het hoogst (resp. 1,93 ha en 4,5 kavels).

De andere gebieden vertonen wel enige afwijkingen met de gemiddelde cijfers over het gehele gebied, doch de verschillen zijn niet zo opvallend.

§ 5. E i g e n d o m   e n   p a c h t (bijlagen 29 t/m 31)

De eigendom-pachtverhoudingen kunnen in de loop der jaren aan wijzigingen onderhevig zijn. Over het ruilverkavelingsgebied als zodanig zijn over deze wijzigingen geen gegevens beschikbaar. In de gemeenten Borgh, Didam en Wehl is echter tussen 1910 en 1955 weinig gewijzigd in de eigendom-pachtverhouding. In 1910 was 75% van de cultuurgrond in deze gemeenten in eigendom bij de gebruikers, in 1921 78%, in 1930 73% en in 1955 74%. Gegevens over eigendom en pacht van het ruilverkavelingsgebied zijn alleen voor het jaar 1959 voorhanden. De gegevens van het

1) Onder een kavel is verstaan een stuk land van één gebruiker dat geheel door land van anderen of door wegen en waterlopen is omringd.

gebied Babberich waren echter niet meer beschikbaar, waardoor deze gegevens niet het gehele gebied betreffen. Voor vergelijking waren voorts gegevens per landbouwgebied en provincie van dit jaar voorhanden.

Tabel 14

EIGENDOM EN PACT 1)

Categorie	Grootte-klasse	Aantal bedrijven	Oppervlakte cultuurgrond				Percentage bedrijven met de cultuurgrond			
			in ha	in procenten			100% eigen-dom	≥ 50% eigen-dom	> 50% pacht	100% pacht
				in ei-gendom	gepacht					
					totaal	van ouders				
A- + B-landbou-wers	1-5 ha	270	962	74	26	1	39	40	16	5
	5-10 ha	320	2277	70	30	2	27	52	14	7
	10-15 ha	115	1413	63	37	3	13	57	21	9
	≥ 15 ha	127	3315	48	52	6	19	22	28	21
Totaal		832	7967	60	40	4	28	45	18	9
Alle grondgebruikers		1581	9462	63	37	3	41	37	15	7
Oude-IJsselgebied		1840	11459	67	33	.	40	34	15	11
Lijmers		2741	15826	54	46	.	38	27	22	13
Gelderland		54924	300015	55	45	.	40	20	17	23

1) Excl. Babberich.

Bronnen: C.B.S. en landbouwtellingformulieren 1959.

In 1959 was in het ruilverkavelingsgebied 63% van de cultuurgrond in gebruik bij de eigenaren. Dit percentage is 4% lager dan in het Oude-IJsselgebied en resp. 9% en 8% hoger dan in de Lijmers en de provincie Gelderland. Het percentage eigendomsbedrijven, d.w.z. meer dan de helft van de cultuurgrond van deze bedrijven is eigendom van het bedrijfshoofd, lag in het ruilverkavelingsgebied iets hoger dan in het Oude-IJsselgebied en belangrijk hoger dan in de Lijmers en de provincie Gelderland.

Van de landbouwbedrijven was 60% van de cultuurgrond in gebruik bij de eigenaars en 73% van alle bedrijven kon tot de eigendomsbedrijven worden gerekend. Naarmate de bedrijven groter worden neemt het percentage pachtland toe en daalt het aantal eigendomsbedrijven. Van de bedrijven van 15 ha en groter was ruim de helft van de cultuurgrond gepacht; het aantal eigendomsbedrijven bedroeg ook ongeveer de helft van het totaal aantal bedrijven.

De betekenis van de pacht was in 1959 het grootst in Eldrik (grootgrondbezit), hier was slechts 5% van de cultuurgrond van landbouwers in gebruik bij de eigenaars. Ook in Angerlo, waar 35% van de cultuurgrond van de landbouwers eigendom was van de gebruikers, is de betekenis van de pacht niet onaanzienlijk.

Daarentegen waren in Beek en Kilder, Didam, de Braamtse Slagen en

Wehl bij de landbouwers resp. 77%, 73%, 70% en 69% van de cultuurgrond in gebruik bij de eigenaars. De geringe betekenis van de pacht in dit deel van het gebied wordt nader geaccentueerd door de C.B.S.-gegevens van 1959 over de gepachte grond in de gemeenten Bergh, Didam en Wehl. In deze gemeenten was het overgrote deel van de pachtgrond gepacht zonder bedrijfsgebouwen. Ook was een belangrijk deel van de gepachte grond eigendom van landbouwers.

§ 6. Bedrijfsgebouwen, bedrijfsinrichtingen en nutsvoorzieningen (bijlagen 32 t/m 38)

Aangezien, zoals uit de vorige paragraaf bleek, het grootste deel van de cultuurgrond in gebruik is bij de eigenaars en het overgrote deel van de gepachte cultuurgrond onbehuisd is gepacht, zal het duidelijk zijn dat slechts een zeer klein deel, nl. 7% van de bedrijfsgebouwen is gepacht (volgens de gegevens van 1961). Wellicht is mede hierdoor het vervangen van oude bedrijfsgebouwen niet bevorderd. Zo was twee derde van de bedrijfsgebouwen van landbouwers gebouwd voor 1914 en een tiende deel na 1940. De cijfers over de ouderdom van de bedrijfsgebouwen in het ruilverkavelingsgebied vertonen vrijwel geen verschil met de cijfers van de gemeenten Bergh, Didam en Wehl gezamenlijk. In het Oude-IJsselgebied, de Lijmers en in de provincie Gelderland waren in 1961 meer bedrijfsgebouwen gebouwd na 1940 aanwezig, resp. 15%, 15% en 16%).

Tussen de grootteklassen onderling zijn weinig verschillen te bespeuren. Wel zijn op de grotere bedrijven relatief meer rundveestallen, gebouwd voor 1940, gemoderniseerd dan op de kleinere bedrijven. Mechanische grupreiniging hadden in 1961 slechts 6 bedrijven in het gehele gebied. Een afzonderlijke, voor 30 en meer mestvarkens gebouwde, schuur had in 1961 15% van de landbouwbedrijven. Het hoogst was dit percentage bij de bedrijven van 10-15 ha, nl. 25%. Ook het percentage bedrijven met hokken voor 400 of meer leghennen was op deze bedrijven het hoogst, nl. 9% tegen 7% van alle landbouwbedrijven.

Van de gemeenten Bergh, Didam en Wehl zijn gegevens over de nutsvoorzieningen bekend; zij dateren echter van 1960 en zijn mogelijk min of meer verouderd. In dit jaar was 99% van alle bedrijven aangesloten op het elektriciteitsnet. De gemeente Bergh had de meeste aansluitingen op het openbare waterleidingnet: nl. 30% van de bedrijven tegen 17% in de gemeenten Didam en Wehl.

Het aantal telefoonaansluitingen was in deze gemeenten lager dan in de Lijmers, het Oude-IJsselgebied en de provincie Gelderland.

HOOFDSTUK III

DE LANDBOUWBEDRIJVEN

§ 1. Grondgebruik en bedrijfstype (bijlagen 39 t/m 41)

Het produktiepatroon van de landbouwbedrijven op de zand- en rivierkleigronden wordt sinds vanouds gekenmerkt door het z.g. gemengde bedrijf. Ook in het ruilverkavelingsgebied overweegt het gemengde bedrijf in zeer sterke mate. Dit wil echter niet zeggen dat er binnen het produktiepatroon van deze gemengde bedrijven geen veranderingen optreden. Deze veranderingen kunnen zich voltrekken in het grondgebruik en al of niet daarmee samenhangend in de produktierichtingen.

In de gemeenten Bergh, Didam en Wehl is tussen 1910 en 1960 het percentage van de totale oppervlakte cultuurgrond in gebruik als bouwland belangrijk verminderd ten gunste van het percentage grasland. Tussen 1960 en 1964 heeft deze verschuiving in het grondgebruik zich voortgezet; daarbij was in de gemeente Didam en ook in de gemeente Bergh de verschuiving in deze jaren sterker dan in de voorgaande perioden.

Over de veranderingen in het grondgebruik in het ruilverkavelingsgebied tussen de jaren 1959 en 1965 geeft tabel 15 nadere informatie. Hieruit blijkt, dat ook in het ruilverkavelingsgebied het grasland sinds 1959 in belangrijke mate is toegenomen ten koste van het bouwland.

Het sterkst is het percentage grasland toegenomen in het kleine deelgebied Malland-Wikkemaat.

Tabel 15

HET GRONDGEBRUIK 1959-1965

		Percentage cultuurgrond in gebruik als								
		bouwland			grasland			tuinland		
		1959	1961	1965	1959	1961	1965	1959	1961	1965
A- + B- land- bouwers	Malland-Wikkemaat	24	16	12	75	83	88	1	1	-
	Angerlo	27	25	21	72	74	78	1	1	1
	Didam (excl.enclaves)	43	41	35	56	58	65	1	1	0
	Enclaves Didam en Loil	43	41	35	55	58	64	2	1	1
	Babberich 1)	.	41	42	.	57	58	.	2	0
	Eldrik	33	33	28	66	66	70	1	1	2
	Wehl (excl. enclaves)	41	40	36	58	59	64	1	1	0
	Enclave Wehl	48	48	46	52	52	54	0	0	-
	Beek en Kilder	52	51	47	48	49	53	0	0	0
	Doetinchem + ged.Bergh	37	36	34	61	63	65	2	1	1
	Braamtse Slagen	53	51	46	47	49	54	0	0	-
Totaal		41	40	35	58	59	65	1	1	0
Tuinders		.	22	15	.	19	16	.	59	69
Groep C		.	50	40	.	48	59	.	2	1
Groep D		.	41	38	.	58	61	.	1	1
Spec. bedr.		.	27	25	.	72	74	.	1	1
Alle geregistreerden 1)		.	40	36	.	59	62	.	1	1

1) Voor 1959 ontbreekt Babberich.
Bron: landbouwtellingformulieren.

Tussen de andere gebieden zijn geen opmerkelijke verschillen te constateren in de toeneming van het percentage grasland. De gebieden met relatief veel grote bedrijven (Angerlo, Eldrik, Malland-Wikkomaat) hebben naar verhouding veel grasland. Ook meer algemeen is het zo, dat de grotere bedrijven naar verhouding ook meer grasland hebben. De toeneming van het percentage grasland is echter in alle grootteklassen ongeveer gelijk. De oppervlakte tuinland was, behalve bij de kleine groep tuinders, zowel in 1959 als in 1965 vrijwel van geen betekenis.

Een nader inzicht in het produktiepatroon van het gemengde bedrijf wordt verkregen wanneer de veehouderij op deze bedrijven wordt geanalyseerd. Opgemerkt kan immers worden dat op het gemengde bedrijf het bouwland in het algemeen ten dienste staat van de veehouderij. Een nadere typering van de bedrijven aan de hand van een indeling naar het voorkomen van diverse diersoorten kan dan ook inzicht verschaffen in het produktiepatroon. Bij de thans volgende analyse gaat het vooral om de samenhang welke er bestaat tussen de diverse produktierichtingen binnen de veehouderij 1).

In het algemeen worden op deze gemengde bedrijven vier diersoorten aangetroffen, nl. rundvee, mestvarkens, fokvarkens en pluimvee. Deze vier diersoorten kunnen ook worden aangeduid als de vier produktierichtingen binnen de veehouderij. Bij een indeling van de bedrijven naar het op de bedrijven al dan niet aanwezig zijn van deze produktierichtingen binnen de veehouderij kan een inzicht worden verkregen in de nuanceringen, welke in de gemengde bedrijven voorkomen. Niet elke diersoort, welke op een bedrijf voorkomt, verdient de aanduiding: produktierichting.

Een bepaalde tak van veehouderij heeft pas dan betekenis voor de bedrijfsvoering wanneer deze enige omvang heeft. Daarom zijn in tabel 17 als produktierichting op de bedrijven de volgende aantallen als minima aangehouden: melkkoeien 1; fokzeugen 3; mestvarkens 6 en leghennen 100. In deze tabel zijn zowel de gegevens van de landbouwbedrijven in 1965 als in 1959 opgenomen, waardoor het tevens mogelijk wordt na te gaan of er ontwikkeling in de richting van bedrijfsvereenvoudiging of specialisatie is te bespeuren.

---

1) L.E.I.-studie No. 23 "Produktieomvang en specialisatie op de Brabantse gemengde bedrijven".

Tabel 16

PRODUKTIERICHTINGEN BINNEN DE VEEHOUDERIJ 1959-1965¹⁾

	Grootte- klasse	Percentage bedrijven met in									
		1959					1965				
		produktierichtingen binnen de veehouderij					produktierichtingen binnen de veehouderij				
		0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
A- + B-	1- 5 ha	2	10	34	41	13	2	11	33	37	17
landbouw-	5- 7 ha	1	6	35	39	19	1	4	30	40	25
bedrijven	7-10 ha	-	6	27	43	24	-	4	37	39	20
	10-15 ha	-	1	32	40	27	-	2	35	38	25
	15-20 ha	-	-	31	48	21	-	5	35	39	2
	≥ 20 ha	-	3	47	37	13	3	16	48	26	7
Totaal		1	6	33	41	19	1	7	35	37	20

1) De gegevens van het gebied Babberich zijn van 1961.

Bron: landbouwtellingen.

Duidelijk blijkt uit deze tabel, dat niet op alle bedrijven alle produktierichtingen binnen de veehouderij worden aangetroffen.

In 1959 had 60% van de landbouwbedrijven 3 of meer produktierichtingen binnen de veehouderij. Een vermindering van dit percentage bedrijven is in 1965 vrijwel niet te bespeuren. Het percentage bedrijven met 3 of meer produktierichtingen bedroeg in dit jaar 57%. Het vrijwel gelijk blijven van dit percentage was enerzijds een gevolg van een toename van het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij bij de bedrijven in de grootteklasse van 5-7 ha en anderzijds een afname van dit aantal bij de bedrijven van 7 ha en groter. Vooral bij de bedrijven van 20 ha en groter zijn deze veranderingen van betekenis. Tussen 1959 en 1965 is in deze grootteklasse het aantal bedrijven met 3 of meer produktierichtingen binnen de veehouderij gedaald van 50% tot 33%. Uitgezonderd voor deze grote bedrijven, is van bedrijfsvereenvoudiging door het inkrimpen van het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij slechts een aarzelend begin te constateren.

Behalve het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij zijn ook de aantallen waarin de vee-soorten op de bedrijven voorkomen van invloed op het bedrijfstype. Zo kan een klein aantal produktierichtingen per bedrijf samengaan met een grotere produktieomvang per produktierichting.

In tabel 17 wordt een indruk gegeven van de situatie zoals die zich in 1959 en 1965 op de landbouwbedrijven voordoet.

Tabel 17

DE VEEHOUDERIJ GEZIEN NAAR AANTAL PRODUKTIERICHTINGEN
EN GROTERE EENHEDEN 1959-1965 1)

Groep A- + B- landbouwbedrijven	Bedrijven met _____ produktierichtingen binnen de veehouderij							
	1		2		3		4	
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965
Aantal bedrijven								
totaal	52	53	292	287	362	301	165	163
met melkkoeien	47	51	288	280	362	301	165	163
met ≥ 6 mestvarkens	1	-	62	87	161	215	165	163
met ≥ 3 fokzeugen	3	2	198	186	290	217	165	163
met ≥ 100 leghennen	1	-	35	20	212	170	165	163
Percentage van alle bedrijven met								
melkkoeien w.v. met 10-14 melkkoeien	2	14	10	25	10	23	15	27
≥ 15 melkkoeien	-	21	9	16	5	11	3	9
6 mestvarkens w.v.								
met 20-29 mestvarkens	2)	-	15	15	22	17	17	15
30-49 mestvarkens	-	-	13	20	13	22	13	22
≥ 50 mestvarkens	-	-	10	24	3	26	3	17
3 fokzeugen w.v.								
met 10-14 fokzeugen	-	2)	15	22	19	24	18	22
≥ 15 fokzeugen	-	2)	5	39	7	27	7	26
100 leghennen w.v.								
met 150-199 leghennen	2)	-	26	5	26	25	28	26
≥ 200 leghennen	2)	-	43	75	49	45	40	18

) Van Babberich zijn de gegevens van 1961 genomen in plaats van de gegevens van 1959.
) Aantal bedrijven te klein om zinvol te percenteren.

bron: landbouwtellingformulieren.

Uit tabel 17 blijkt, dat dit verband slechts in geringe mate aanwezig is en nog het duidelijkst tot uiting komt bij de melkkoeien. Indrukwekkend zijn de verschillen echter niet. Ook onder de bedrijven met weinig produktierichtingen binnen de veehouderij is er slechts een gering aantal bedrijven met grotere eenheden. Gaat men in dit opzicht de ontwikkeling na in de periode 1959-1965, dan kan men zekere toename van het percentage bedrijven met grotere eenheden vaststellen, die bij de bedrijven met weinig produktierichtingen wat groter was dan bij de bedrijven met veel produktierichtingen. Vooral bij de fokzeugen als ook bij de leghennen komen in 1965 de grotere eenheden meer voor bij de bedrijven met twee produktierichtingen binnen de veehouderij dan in 1959.

Samengevat kan worden gezegd dat van een ontwikkeling van een bedrijfstype met weinig produktierichtingen binnen de veehouderij, waarbij een bepaalde vee-soort in grotere aantallen wordt aangehouden, slechts

een aarzelend begin is te bespeuren. Schaalvergroting van de produktierichtingen binnen de veehouderij gaat in vele gevallen niet gepaard met een inkrimping van het aantal van deze produktierichtingen.

§ 2. Bouwland - en graslandgebruik (bijlagen 42 t/m 45)

In de akkerbouwsector nemen de granen de belangrijkste plaats in (85%), daarnaast zijn de hakvruchten van betekenis. Van de totale oppervlakte granen is 44% met rogge betoeld. Ongeveer de helft van de oppervlakte hakvruchten wordt ingenomen door voederbieten. Het grasland is vrijwel geheel blijvend grasland, slechts 3% van de oppervlakte grasland is van tijdelijke aard.

§ 3. Tuinbouw (bijlagen 46 en 47)

Het bouwland is, behalve bij de kleine groep tuinders, van zeer geringe betekenis. Op nog geen 4% van de landbouwbedrijven werden in 1965 tuinbouwgewassen aangetroffen. De oppervlakte tuinland op deze bedrijven wordt vrijwel geheel ingenomen door de fruitteelt (hoofdzakelijk appels). De oppervlakte groente in de open grond wordt vrijwel geheel betoeld met groen te oogsten erwten, een gewas dat met meer recht tot de akkerbouwgewassen gerekend kan worden.

Bij de groep tuinders werd in 1965 de helft van de oppervlakte tuinland door fruit (hoofdzakelijk appels) ingenomen. Van de vollegrondsgewassen waren aardbeien de belangrijkste teelt. Tenslotte was er 2,3 ha glas-tuinbouw, waarvan ruim 1 ha verwarmd.

§ 4. Rundveehouderij (bijlagen 48 t/m 54)

In de rundveehouderij ligt de nadruk op het melkvee, zo wordt op 98% van de bedrijven melkvee gehouden. Daarnaast is ook de vetweide-rij die op 44% van de bedrijven voorkomt, niet zonder betekenis. Zo bedroeg het gemiddelde aantal stuks weidemestvee op de bedrijven met mestvee 6,2. Naarmate de bedrijven groter worden, neemt het percentage bedrijven met mestvee aanzienlijk toe en stijgt het aantal stuks mestvee per bedrijf. Op 8% van de bedrijven worden kalveren gemest. Het aantal mestkalveren per bedrijf bedroeg 7,4. De verschillen tussen de grootteklas-sen zijn, wat dit bedrijfsonderdeel betreft, niet groot. Tabel 18 geeft een overzicht van de belangrijkste gegevens van de melkveehouderij op de landbouwbedrijven.

Tabel 18

DE MELKVEEHOUDERIJ 1959-1965¹⁾

Landbouwers	Aantal bedrij- ven met melk- koeien	Gemiddeld aantal melkkoeien					
		per bedrijf		per 100 ha			
		met melk- koeien		cultuur- grond		grasland	
		1959	1965	1959	1965	1959	1965
A1 + A2 + B1 + B2	1 - 5 ha	212	153	3,6	4,5	95	114
	5 - 10 ha	325	321	5,6	7,5	78	104
	10 - 15 ha	120	133	8,0	10,4	65	86
	≥ 15 ha	134	138	13,5	18,2	51	69
	Totaal	791	745	6,8	9,4	65	85
A 3	Totaal	70	51	3,5	3,1	102	90
Alle landbouwers		861	796	6,5	9,0	67	85
Malland-Wikkemaat		9	9	10,2	16,5	63	88
Angerlo		63	61	10,9	13,6	66	85
Didam excl. enclaves		259	237	5,8	7,9	69	88
Enclaves Didam en Loil		14	17	5,6	7,2	60	79
Babberich		47	35	6,6	7,9	65	62
Eldrik		29	25	12,2	18,7	54	76
Wehl excl. enclaves		179	163	6,3	9,2	66	89
Enclave Wehl		28	25	4,9	6,0	65	83
Beek en Kilder		149	147	5,6	7,4	66	84
Doetinchem + ged. Bergh		50	46	6,9	9,7	79	98
Braamtse Slagen		34	31	4,6	6,8	70	94

1) Van de 48 landbouwbedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd in plaats van de gegevens van 1959.

Bron: landbouwtellingformulieren.

Het gemiddelde aantal melkkoeien zowel per bedrijf als per 100 ha is tussen 1959 en 1965 belangrijk gestegen. De bedrijven kleiner dan 5 ha zijn niet alleen belangrijk in aantal afgenomen, ook de stijging van het aantal melkkoeien per bedrijf en per oppervlakte-eenheid is belangrijk achtergebleven bij de bedrijven in de andere grootteklassen.

In Eldrik is de melkveebezetting het meest gestegen; in Babberich heeft de stijging van het aantal melkkoeien per bedrijf niet kunnen verhinderen dat het aantal melkkoeien per oppervlakte-eenheid iets is gedaald. In Babberich is het aantal bedrijven met melkkoeien belangrijk afgenomen.

De gemiddelde melkveebezetting per 100 ha grasland lag bij de landbouwers in het ruilverkavelingsgebied in 1965 iets boven het gemiddelde van alle bedrijven in Nederland. Op 64% van de landbouwbedrijven met melkkoeien werden in 1965 minder dan 10 melkkoeien gehouden; in 1959 was dit nog 84%.

Tabel 19

MELKVEESTAPEL 1959-1965¹⁾

Landbouwers	Aantal bedrijven met melkkoeien		Percentage bedrijven met _____ melkkoeien							
			1-4		5-9		10-14		≥ 15	
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965
A1 + A2 + B1 + B2										
1 - 5 ha	212	153	80	53	19	46	-	1	-	-
5 - 10 ha	325	321	27	13	70	66	3	19	-	2
10 - 15 ha	120	133	3	3	73	30	23	60	1	7
≥ 15 ha	134	138	3	1	22	6	40	32	35	61
Totaal	791	745	34	17	49	44	11	25	6	14
A 3 totaal	70	51	87	86	11	12	-	2	2	-
Alle landbouwers	861	796	38	22	46	42	10	23	6	13

1) Van 48 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd.

Bron: landbouwtellingformulieren.

Op slechts 13% van de bedrijven werden in 1965 15 of meer melkkoeien gehouden. De bedrijven van 15 ha en groter hadden voor 94% 15 of meer melkkoeien.

§ 5. V a r k e n s   c n   k i p p e n (bijlagen 55 t/m 64)

Dat de varkens- en pluimveehouderij in het ruilverkavelingsgebied van betekenis is blijkt uit het feit, dat van alle geregistreerden in 1965 62% mestvarkens, 56% fokzeugen en 61% leghennen aanhield. Voor de landbouwers bedroegen in 1965 deze aantallen resp. 70%, 76% en 74%. Tussen 1959 en 1965 zijn in de aantallen bedrijven met leghennen belangrijke veranderingen opgetreden. Het percentage bedrijven met leghennen is bij alle geregistreerden tussen deze beide jaren gedaald van 75 tot 61 en bij de landbouwers van 89 tot 74.

Het percentage bedrijven met mestvarkens is bij de landbouwers tussen 1959 en 1965 iets gestegen, nl. van 68 tot 70. Het percentage bedrijven met fokvarkens daarentegen is bij de landbouwers gedaald van 85 tot 76. Tabel 20 geeft een overzicht van deze veranderingen in het aantal landbouwbedrijven met mestvarkens, fokvarkens en leghennen, terwijl ook de veranderingen in de gemiddelde veestapels per bedrijf met deze voesoorten zijn vermeld.

Tabel 20

VARKENS EN LEGHENNEN 1959-1965¹⁾

Landbouwers	Totaal-aantal bedrijven		Percentage bedrijven met						Aantal _____ per bedrijf ²⁾					
			mestvar-kens		fokzeu-gen		leghen-nen		mestvar-kens		fok-varkens		leg-hennen	
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965
A1+A2+B1+B2														
1- 5	214	156	64	77	84	73	90	73	11,0	23,7	4,9	9,0	148	186
5-10	331	323	68	75	87	78	91	80	13,6	33,0	6,1	10,8	154	181
10-15	120	133	69	71	93	84	85	71	16,7	39,4	7,4	12,8	157	168
≥ 15	137	143	73	59	87	75	86	61	14,3	29,1	8,8	14,8	124	153
Totaal	802	755	67	71	86	77	88	73	13,5	31,4	6,5	11,6	148	175
A3 totaal	78	55	67	60	63	62	88	84	8,5	18,6	4,0	7,3	126	124
Alle land-bouwers	880	810	68	70	85	76	89	74	13,1	30,7	6,3	11,3	146	171

1) Van 48 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

2) Per bedrijf met de desbetreffende veesoort.

Bron: landbouwtellingformulieren.

Het percentage bedrijven met mestvarkens is tussen 1959 en 1965 toegenomen behalve bij de bedrijven van 15 ha en groter, waar een achteruitgang optrad. Voor het totaal van alle landbouwbedrijven is deze toeneming niet van grote betekenis. De grootste toeneming trad op bij de bedrijven beneden de 10 ha. Het percentage bedrijven met fokzeugen is daarentegen in alle grootteklassen in vrijwel gelijke mate teruggelopen. De grootste teruggang vertoont het percentage bedrijven met leghennen. Deze vermindering was in alle grootteklassen vrijwel gelijk.

Behalve de veranderingen in het aantal bedrijven met de diverse veesoorten zijn ook de veranderingen in de aantallen van deze veesoorten per bedrijf van belang. Het aantal mestvarkens per bedrijf met deze veesoort nam tussen 1959 en 1961 toe van 13,1 tot 30,7; het aantal fokzeugen nam in deze periode toe van 6,3 tot 11,3 per bedrijf met fokvarkens. Op de kleinere bedrijven was de toeneming van het aantal mestvarkens en fokzeugen naar verhouding ongeveer even groot als op de grotere bedrijven. Het aantal varkens per bedrijf bleef daardoor op de bedrijven van 10-15 ha groter dan op de kleinere bedrijven. Alleen op de bedrijven van 15 ha en groter was zowel in 1959 als in 1965 het aantal mestvarkens per bedrijf gemiddeld kleiner dan in de grootteklasse van 10-15 ha en in 1965 ook kleiner dan in de grootteklasse van 5-10 ha.

De daling van het aantal bedrijven met leghennen heeft ertoe geleid dat het gemiddelde aantal leghennen per bedrijf met deze diersoort van 146 in 1959 gestegen is tot 171 in 1965.

Deze stijging heeft zich in alle grootteklassen, maar vooral op de kleinere bedrijven voorgedaan.

In Wehl was zowel in 1959 als in 1965 het gemiddelde aantal mestvarkens het hoogst, resp. 17,4 en 44,4 per bedrijf met mestvarkens. In Malland-Wikkermaat en Eldrik was dit gemiddelde het laagst, nl. ruim 11 per bedrijf. Het aantal fokzeugen per bedrijf met deze veesoort vertoonde in 1959 in de gebieden onderling minder verschillen dan in 1965. In 1965 was dit aantal het hoogst in Eldrik, gevolgd door Wehl en het laagst in de Braamtse Slagen. Het aantal bedrijven met leghennen is in alle gebieden belangrijk afgenomen. Het gemiddelde aantal leghennen per bedrijf met leghennen is in de meeste gebieden gestegen; in Angerlo en Eldrik evenwel daalde dit aantal.

Tot dusverre is alleen gesproken over het gemiddelde aantal dieren per veesoort per bedrijf. Uitbreiding van deze gemiddelde aantallen kan tot stand komen door een gelijkmatige uitbreiding door meer bedrijven, doch ook bijvoorbeeld door een sterke uitbreiding op een klein aantal bedrijven. Een ontwikkeling dus in de richting van bedrijven met grotere eenheden. In tabel 22 is aangegeven hoe de aantallen bedrijven met grotere eenheden zich tussen 1959 en 1965 hebben ontwikkeld.

Tabel 21

GROTERE EENHEDEN IN DE VARKENS- EN PLUIMVEEHOUDERIJ 1959-1965¹⁾

Landbouwers	Totaal- aantal bedrij- ven	Percentage bedrijven met													
		_____mestvarkens						_____fokzeugen				_____legghennen			
		20-29		30-39		≥ 50		10-14		≥ 15		150-199		≥ 200	
		'59	'65	'59	'65	'59	'65	'59	'65	'59	'65	'59	'65	'59	'65
A1+A2+B1+B2															
1 - 5	214 156	8	8	3	16	1	9	7	12	1	13	13	9	21	22
5 - 10	331 323	7	11	5	13	2	13	12	17	4	19	14	11	23	25
10 - 15	120 133	11	10	9	14	4	19	22	20	5	30	16	8	22	21
≥ 15	137 143	11	6	11	7	1	13	23	18	14	32	7	5	18	13
Totaal	802 755	9	9	6	13	2	13	14	17	5	22	13	9	21	22
A3 totaal	78 55	6	9	1	5	-	5	1	4	4	9	9	5	12	16
Landbouwers totaal	880 810	8	9	6	12	2	13	13	16	5	21	13	9	21	21

1) Van 48 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

Bron: landbouwtellingen.

De aantallen bedrijven met grotere eenheden mestvarkens zijn in de grootteklasse van 15 ha en groter belangrijk minder uitgebreid dan in de grootteklassen beneden de 15 ha. In de drie grootteklassen beneden 15 ha zijn de aantallen bedrijven met grotere eenheden met vrijwel gelijke percentages uitgebreid. Hierdoor zijn de verschillen tussen het voorkomen van grotere eenheden mestvarkens in deze grootteklassen enigermate genivelleerd. Voor de grotere eenheden fokvarkens is deze nivellering

in belangrijk mindere mate opgetreden. Zowel in 1959 als in 1965 kwamen de bedrijven met grotere eenheden fokvarkens het meest voor in de grootteklassen boven de 10 ha.

Het aantal bedrijven met grotere eenheden leghennen is in alle grootteklassen, doch vooral op de grotere bedrijven, afgenomen. In 1965 kwamen deze bedrijven in belangrijker mate voor in de grootteklassen beneden 10 ha dan in de grootteklassen boven 10 ha.

In paragraaf 1 van dit hoofdstuk is geconstateerd, dat er weinig verandering is gekomen in het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij.

Uit de cijfers over de percentages bedrijven met varkens en leghennen blijkt evenwel, dat het aanhouden van mestvarkens, fokzeugen en leghennen in aantallen beneden de in paragraaf 1 aangenomen minima in belangrijke mate is afgenomen.

§ 6. A r b e i d s b e z e t t i n g (bijlagen 65 t/m 71)

Over de arbeidsbezetting zijn slechts summiere gegevens beschikbaar. De desbetreffende gegevens zijn ontleend aan de Meitellingen 1959 en 1965 van het C.B.S. Zij geven aan hoeveel mannen en vrouwen op de teldata twee uur of langer op de bedrijven werkten. De arbeidsbezetting per 100 landbouwbedrijven bedroeg in 1959 154 mannen en 51 vrouwen; in 1965 bedroeg dit 152 mannen en 60 vrouwen. De absolute aantallen arbeidskrachten zijn vrijwel in dezelfde mate verminderd als het aantal bedrijven. De lichte stijging van het aantal vrouwelijke arbeidskrachten per 100 bedrijven zou erop kunnen wijzen, dat de intensivering van de bedrijfsvoering geen gelijke tred gehouden heeft met een meer efficiënte aanwending van de aanwezige mannelijke arbeidskrachten. Door het gelijk blijven van het aantal arbeidskrachten per 100 bedrijven is ook de oppervlakte cultuurgrond per mannelijke arbeidskracht slechts weinig toegenomen, zoals uit tabel 22 blijkt.

Tabel 22

DE GEMIDDELDE OPPERVLAKTE CULTUURGROND PER VASTE MANNELIJKE ARBEIDSKRACHT 1959-1965¹⁾

Landbouwers	Aantal vaste mannelijke arbeidskrachten		Ha cultuurgrond per vaste mannelijke arbeidskracht	
	1959	1965	1959	1965
A1 + A2 + B1 + B2				
1 - 5	250	190	3,21	3,17
5 - 10	472	463	4,98	4,96
10 - 15	206	217	7,15	7,44
≥ 15	333	288	10,72	12,69
totaal	1261	1158	6,50	7,05
A 3 totaal	94	73	2,59	2,44
Landbouwers totaal	1355	1231	6,23	6,78

1) Van 48 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

De vermindering van het aantal mannelijke arbeidskrachten in de groep bedrijven van 1-5 ha is in hoofdzaak veroorzaakt door een vermindering van het aantal bedrijfshoofden.

In de groep bedrijven van 15 ha en groter is de arbeidsbezetting met in totaal 45 mannelijke arbeidskrachten gedaald. Deze daling komt voor de helft voor rekening van mannelijke gezinsleden en eveneens voor de helft voor rekening van de overige mannelijke arbeidskrachten. De oppervlakte cultuurgrond per mannelijke arbeidskracht is in deze groep bedrijven daardoor met bijna 2 ha gestegen.

In de gebieden Eldrik en Malland-Wikkemaat, waar naar verhouding de meeste bedrijven van 15 ha en groter worden aangetroffen is de oppervlakte cultuurgrond per mannelijke arbeidskracht tussen 1959 en 1965 in niet onbelangrijke mate gestegen.

Over de mechanisatiegraad, welke bij de arbeidsbezetting een rol kan spelen, zijn geen gegevens over de jaren 1959 en 1965 beschikbaar.

§ 7. Bedrijfsuitkomsten (bijlagen 72 en 73)

Er bestaan duidelijke verschillen tussen de bedrijven in het ruilverkavelingsgebied De Bevermeeren de bedrijven gelegen in het gebied dat in de L.E.I.-administratie als de "Graafschap" wordt aangeduid en waartoe De Bevermeer behoort. Van deze L.E.I.-bedrijven worden de bedrijfsuitkomsten berekend. Daarnaast zijn enkele kengetallen van deze L.E.I.-bedrijven opgenomen, welke vergelijkbaar zijn met dezelfde kengetallen voor de bedrijven in het ruilverkavelingsgebied. De gemiddelde oppervlakte cultuurgrond per bedrijf van de bedrijven van 10 ha en groter is in De Bevermeer belangrijk groter dan in de Graafschap. Het gemiddelde aantal melkkoeien, mestvarkens, fokzeugen en leghennen per bedrijf van het ruilverkavelingsgebied vertoont niet te verwaarlozen verschillen met de cijfers van de Graafschap. Met name is het aantal melkkoeien op de bedrijven van 7-10 ha belangrijk groter dan op de L.E.I.-bedrijven van deze grootte. Voorts is de arbeidsbezetting op de bedrijven in het ruilverkavelingsgebied waarschijnlijk iets lager dan op de L.E.I.-bedrijven. Deze afwijkingen wekken het vermoeden, dat de bedrijfsuitkomsten in het ruilverkavelingsgebied een iets gunstiger beeld zullen vertonen dan de L.E.I.-bedrijven in de Graafschap. Op de L.E.I.-bedrijven van 7-10 ha bedroeg in de periode 1962 tot 1965 het arbeidsinkomen van de ondernemer gemiddeld f. 4800,-; voor de bedrijven van 10 ha en groter bedroeg dit inkomen f. 5250,-. Deze resultaten zijn weinig rooskleurig te noemen. Ook al mag worden verwacht, dat de bedrijven in het ruilverkavelingsgebied een iets groter bedrijfsresultaat zullen behalen, kan toch worden aangenomen, dat de bedrijfsuitkomsten in het algemeen niet gunstig zijn.

De gegevens over de inkomensverdeling van het C.B.S. over 1960 wijzen op een achterstand van de inkomens van de agrarische beroepsbevolking in het ruilverkavelingsgebied ten opzichte van de inkomens van de agrarische beroepsbevolking in de provincie Gelderland en in nog sterkere mate ten opzichte van deze inkomens in het hele land. In het economisch-geografische gebied de Lijmers, welk gebied het grootste deel van De Bevermeer omvat, was ook de inkomensverdeling van de overige

beroepsbevolking belangrijk ongunstiger dan in de provincie Gelderland en in het gehele land. Hierdoor was enerzijds het totaalbeeld van de inkomensverdeling van de totale beroepsbevolking eveneens ongunstig; anderzijds waren de tegenstellingen in de inkomensverdeling tussen agrarische en overige beroepsbevolking in het gebied daardoor niet opmerkelijk.

HOOFDSTUK IV

ENKELE AGRARISCH-SOCIALE ASPECTEN

De onder de titel van dit hoofdstuk vallende aspecten omvatten veel meer dan in het kader van deze sociaal-economische schets kan worden gegeven. Er zijn van het ruilverkavelingsgebied slechts enkele cijfers beschikbaar over de leeftijdsopbouw en de bedrijfsopvolgings-situatie. Daarnaast zullen nog enkele gemeentelijke cijfers over het landbouwonderwijs worden gegeven.

§ 1. B e d r i j f s h o o f d e n (bijlage 74)

De gemiddelde leeftijd van de landbouwers in het ruilverkavelingsgebied bedraagt 53 jaar; 16% van hen is 65 jaar of ouder en 9% is jonger dan 35 jaar. Van alle landbouwers is 63% ouder dan 50 jaar, zodat op zeer veel bedrijven de vraag, wie er zal opvolgen, actueel is of binnen niet al te lange tijd actueel zal worden. In de grootteklassen loopt de gemiddelde leeftijd niet veel uit elkaar. Alleen in de A3-groep, waarvan de bedrijven vrijwel allemaal kleiner zijn dan 5 ha, komen relatief belangrijk meer oudere bedrijfshoofden voor. De vergrijzing van de bedrijfshoofden, die in alle grootteklassen is te constateren, is daardoor het sterkst op de bedrijven van 1-5 ha. Ook in andere gebieden is deze tendentie waargenomen. De bedrijven van tuinders worden vooral geleid door jongere bedrijfshoofden; de helft is jonger dan 45 jaar.

De gemiddelde leeftijd van alle geregistreerden is gelijk aan de gemiddelde leeftijd van de landbouwers. Bij de C-geregistreerden is de gemiddelde leeftijd lager, terwijl onder de D-geregistreerden vanzelfsprekend veel ouderen voorkomen. De gemiddelde leeftijd van alle geregistreerden loopt in de gebieden weinig uiteen; het hoogst is deze in de enclaves Didam en Loil (57 jaar), het laagst in Molland-Wikkemaat (50 jaar).

§ 2. B e d r i j f s o p v o l g i n g (bijlage 75)

Met het oog op de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsgrootte-structuur is het van belang een indruk te hebben van de verhouding tussen het aantal bedrijfsopvolgers en het aantal voor hen vrijkomende bedrijven. Daartoe is van alle landbouwers en tuinders van 50 jaar en ouder, aan de hand van inlichtingen van streekkenners, nagegaan wat er te zijner tijd vermoedelijk met het bedrijf zal gebeuren. Voor deze categorie van boeren is immers te verwachten, dat de eerstkomende 15 jaar bedrijfsopvolging of -beëindiging aan de orde zal komen. Tevens kan alleen van deze leeftijdscategorie een enigszins betrouwbare aanwijzing van streekkenners worden verwacht. In hoeverre de bedrijfsopvolging al of niet verzekerd moet worden geacht, is in tabel 23 weergegeven.

Tabel 23

OPVOLGINGSSITUATIE

Landbouwers (A + B)	Totaal- aantal bedrij- ven	Aantal landbouwers van 50 jaar en ouder			
		totaal	waarvan opvolging		
			verzekerd is	niet verze- kerd is	twijfelach- tig is
1 - 5 ha	209	157	54	82	21
5 - 10 ha	325	200	142	29	29
10 - 15 ha	133	78	69	1	8
≥ 15 ha	143	78	68	1	9
Totaal	810	513	333	113	67

Bron: L.E.I.

Van de landbouwers van 50 jaar en ouder heeft 22% geen opvolger. Over alle landbouwbedrijven gerekend zou dit betekenen, dat in de komende 10-15 jaar 14% van de bedrijven zonder opvolger zou komen; dit is ongeveer 1% per jaar. Dit komt vrijwel overeen met de afnemings van het aantal landbouwbedrijven in de periode 1959-1965 in het ruilverkavelingsgebied (zie hoofdstuk II § 2). In de afgelopen jaren is deze afnemings echter vooral tot stand gekomen door de overgang van landbouwers naar de C-groep, als gevolg van de aanvaarding van een ander hoofdberoep. Wanneer ook in de komende jaren deze overgang naar de C-groep zich zou voortzetten zou dan ook voor de komende jaren een iets sterkere vermindering van het aantal landbouwers mogen worden verwacht dan in het jongste verleden het geval is geweest.

Van de bedrijven beneden de 5 ha is bovendien het percentage bedrijven waarvan de opvolging niet verzekerd is aanzienlijk hoger dan op de grotere bedrijven. Afnemings van het aantal bedrijven van 10 ha en groter is vrijwel niet te verwachten. In de periode 1959 tot 1965 is het aantal landbouwbedrijven van 1-5 ha met 24% afgenomen. Te verwachten is, dat de afnemings van deze kleine bedrijven in de nabije toekomst in dezelfde of in iets sterkere mate zal voortgaan, hetzij door opheffing van deze bedrijven, hetzij door opvolging door bedrijfshoofden met een hoofdberoep buiten het eigen landbouwbedrijf.

In het rapport over de Achterhoek van de Geldersche Maatschappij van Landbouw is een zelfde berekening over de opvolgingssituatie als in tabel 23 gemaakt van op 4 na alle gemeenten in de Achterhoek. Van de bedrijven kleiner dan 5 ha met een bedrijfshoofd van 50 jaar en ouder had 43% en van al deze bedrijven met een bedrijfshoofd in deze leeftijds-klasse had 22% geen aanwijsbare opvolger. In het ruilverkavelingsgebied bedroegen deze percentages resp. 52 en 22.

De opvolgingssituatie voor het ruilverkavelingsgebied is dus grotendeels gelijk aan die voor de Achterhoek. In de Achterhoek zijn de bedrijven zonder aanwijsbare opvolger echter iets meer over alle grootteklassen verspreid dan in het ruilverkavelingsgebied, waar deze bedrijven meer in de grootteklasse van 1-5 ha worden aangetroffen.

Behalve de bedrijfsgrootte kan ook het bedrijfstype van invloed zijn op de opvolgingssituatie. In tabel 24 zijn de bedrijven ingedeeld naar het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij (zie hoofdstuk III, § 1).

Tabel 24

OPVOLGINGSSITUATIE EN AANTALLEN
PRODUKTIERICHTINGEN BINNEN DE VEEHOUDERIJ

Aantal produktierichtingen binnen de veehouderij	Totaalaantal landbouwbedrijven	Aantal landbouwers van 50 jaar en ouder			
		totaal	waarvan opvolging		
			verzekerd is	niet verzekerd is	twijfelachtig is
0	6	4	1	3	-
1	53	44	16	24	4
2	287	178	114	35	29
3	301	181	115	40	26
4	163	106	87	11	8
Totaal	810	513	339	113	67

Bron: L.E.I.

Het percentage bedrijven waarvan de opvolging niet verzekerd is, is het hoogst op de bedrijven met 1 produktierichting binnen de veehouderij, nl. 55%, op de bedrijven met 4 produktierichtingen het laagst, nl. 10%. Op de bedrijven met 2 en op de bedrijven met 3 van deze produktierichtingen is het percentage bedrijven waarvan de opvolging niet verzekerd is vrijwel gelijk: resp. 20. en 22. Het percentage bedrijven waarvan de opvolging wel verzekerd is bedraagt bij beide groepen van bedrijven 64.

De bedrijven met slechts één produktierichting binnen de veehouderij (i.c. melkkoeien) zijn relatief sterk vertegenwoordigd in de hogere leeftijdsklassen en in de grootteklasse van 1-5 ha; zo is 83% van de desbetreffende bedrijfshoofden 50 jaar of ouder en 42% van deze groep bedrijven is kleiner dan 5 ha.

In deze grootteklasse komen ook relatief de meeste bedrijven voor waarvan de opvolging niet verzekerd is; zo is 73% van de bedrijven zonder opvolger kleiner dan 5 ha. Bovendien zijn de oudere bedrijfshoofden in de grootteklasse van 1-5 ha het sterkst vertegenwoordigd. In deze grootteklasse worden dus de meeste aflopende bedrijven aangetroffen. Een van de kenmerken van deze aflopende bedrijven is behalve een geringe bedrijfsoppervlakte het aanhouden van slechts één produktierichting binnen de veehouderij.

De hierboven gegeven benaderingswijze geeft een globaal inzicht in de opvolgingssituatie, dat evenwel kan worden verdiept met behulp van de cijfers uit tabel 25. In deze tabel zijn alle potentiële opvolgers betrokken op het totale aantal bedrijven. Als potentiële opvolgers zijn

beschouwd de meewerkende mannelijke gezinsleden, waarvan wordt verondersteld dat zij vrijwel alle als gegadigden voor bedrijfsopvolging kunnen worden beschouwd.

Tabel 25

AANTAL POTENTIELE OPVOLGERS PER 100 LANDBOUWBEDRIJVEN

1 - 5 ha	31	in Malland-Wikkemaat	56	Wehl excl.enclave	51
5 - 10 ha	44	Angerlo	44	Enclave Wehl	48
10- 15 ha	61	Didam excl.enclaves	25	Beek en Kilder	45
≥ 15 ha	60	Enclaves Didam en Loil	61	Doetinchem en ged.	
Alle land- bouwers	47	Babberich	42	Bergh	46
		Eldrik	40	Braamtse Slagen	40

Bronnen: L.E.I. en landbouwtellingformulieren 1965.

Voor een volledige interpretatie van deze cijfers wordt verwezen naar L.E.I.-verslag No. 10 "De Haagsche Beemden", waaruit blijkt, dat bij een aantal van 30-40 potentiële opvolgers op een aantal van 100 bedrijven een evenwichtstoestand bestaat. In dit ruilverkavelingsgebied is evenwel het percentage oudere landbouwers groter dan gewoonlijk, waardoor het evenwichtscijfer ook hoger komt te liggen. Ook dan echter lijkt het aantal bedrijven als gevolg van generatiewisseling niet af te zullen nemen. De kans dat het aantal bedrijven zal afnemen is in Didam het grootst. De "verschillende" uitkomsten in tabel 23 en tabel 25 worden mede veroorzaakt door een aantal bedrijven waarop, behalve het bedrijfshoofd, meer dan één mannelijk gezinslid meewerkt. Hierdoor is het aantal potentiële opvolgers groter dan het aantal bedrijven waarvan de opvolging verzekerd is. Enerzijds wordt hierdoor de animo om een vrijkomend bedrijf zonder opvolger te bemachtigen groter, anderzijds kan de secundaire afvloeiing uit de landbouw in de toekomst hierdoor worden vergroot.

Bij de bedrijven waar een opvolger is, bestaat tenslotte de mogelijkheid dat deze het bedrijf te zijner tijd als C-bedrijfshoofd zal voortzetten. Ondanks deze hoge cijfers mag een daling van het aantal landbouwbedrijven worden verwacht, al zal deze wel beperkt blijven tot de bedrijven kleiner dan 10 ha.

Bij de groep tuinders en speciale bedrijven speelt de opvolging in de nabije toekomst geen grote rol. Het grootste deel van deze bedrijven heeft een bedrijfshoofd jonger dan 50 jaar.

§ 3. R a m i n g   v a n   h e t   p o t e n t i ë l e   a a n t a l O.-e n S. - k a n d i d a t e n (bijlage 76)

De mogelijkheden, welke het O.-en S.-fonds biedt tot bedrijfsbe-eindiging kunnen in de toekomst van invloed zijn op het aantal bedrijven in het ruilverkavelingsgebied.

Door het L.E.I. is (met behulp van de gegevens uit het landbouwtellingformulier) een raming opgesteld van het aantal grondgebruikers, die als potentiële gegadigden voor bedrijfsbeëindiging via het O.-en S.-fonds kunnen worden beschouwd. Gegadigden in die zin, dat zij voldeden aan de 5 basisvoorwaarden, waarbij het inkomenscriterium vertaald was in een oppervlaktecriterium.

Een belangrijke voorwaarde, nl. een inkomen uit de landbouw van minimaal f. 2500,- per jaar is moeilijk in een schatting te betrekken. Deze voorwaarde kan het geschatte aantal gegadigden uit de D-groep beperken. Als criterium is in deze raming nog toegevoegd het al of niet hebben van een opvolger.

Volgens deze raming komen maximaal 185 geregistreerden met ongeveer 750 ha grondgebruik voor de O.-en S.-regeling in aanmerking. Tot mei 1965 zijn met behulp van het O.-en S.-fonds slechts 3 bedrijven beëindigd. Behalve de voorwaarden van het O.-en S.-fonds spelen persoonlijke omstandigheden en mentaliteit van de bevolking een rol. In dit verband valt b.v. te denken aan het feit, dat verscheidene kleine boeren in de loop van de jaren een zelfstandig bestaan hebben opgebouwd, dat men niet gaarne vroegtijdig opgeeft om te gaan rentenieren of voor een deel van de vrijkomende tijd in loondienst te gaan werken.

§ 4. H e t   l a n d b o u w o n d e r w i j s   (bijlage 77)

Deze paragraaf geeft enige gegevens ten aanzien van het door bedrijfshoofden en meewerkende zoons gevolgde landbouwonderwijs. Cijfers over het ruilverkavelingsgebied zijn niet aanwezig; wel zijn er gemeentelijke cijfers uit de Landbouwtelling 1962. Deze cijfers geven slechts een summier inzicht in de situatie in het ruilverkavelingsgebied, te meer daar deze cijfers betrekking hebben op alle geregistreerde bedrijfshoofden en niet op de boeren en tuinders afzonderlijk. Een belangrijk deel van deze geregistreerde bedrijfshoofden behoort tot de beroepsgroepen C en D.

Een vergelijking van de gemeentelijke cijfers voor Didam, Wehl en Bergh met die van de landbouwgebieden en van de provincie Gelderland en totaal Nederland laat zien, dat de percentages bedrijfshoofden zonder onderwijs in deze gemeenten aanzienlijk hoger zijn dan elders. Deze percentages bedragen voor de gemeenten Bergh, Didam en Wehl resp. 65, 83 en 59, tegenover 53 in de provincie Gelderland en 46 in totaal Nederland. Een belangrijk deel, in de gemeente Wehl bijna twee derde deel van het aantal bedrijfshoofden met landbouwonderwijs volgde alleen cursussen.

Bij de meewerkende zoons, van wie waarschijnlijk het overgrote deel werkzaam was op landbouwbedrijven, werd dit onderwijs in meerdere mate als dagonderwijs genoten. Ook bij de meewerkende zoons is het percentage zonder landbouwonderwijs belangrijk hoger dan in de provincie Gelderland en in totaal Nederland. Hierdoor zal in de toekomst door generatiewisseling de onderwijssituatie bij de bedrijfshoofden wel een gunstiger beeld vertonen dan in 1962, doch de relatieve achterstand ten opzichte van de provincie en totaal Nederland zal daardoor bestendig blijven of nog groter worden dan in 1962 reeds het geval was.

SAMENVATTING

1. De in voorbereiding zijnde ruilverkaveling De Bevermeer heeft bodemkundig gezien geen homogene structuur. Globaal gezien worden in het zuiden van het gebied lichte zandgronden en in het noorden zwaardere kleigronden aangetroffen. Tussen deze twee grondsoorten worden meer nuancerings aangetroffen. Het grootste deel van het gebied wordt bij de indeling in landbouwgebieden tot de rivierkleigronden gerekend. Het genuanceerde bodempatroon kan landbouwkundig gezien verband houden met economisch-structurele verschillen in het ruilverkavelingsgebied.
2. In de algemeen economische structuur hebben zich belangrijke veranderingen voorgedaan. Tussen 1910 en 1965 is het inwonertal van de gemeenten Bergh, Didam en Wehl bijna verdubbeld. Tussen 1947 en 1955 vertoonde het groeitempo een achterstand ten opzichte van het groeitempo in de provincie. Dit werd veroorzaakt door een groot vertrekoverschot, dat het hoge groeitempo door de grote geboortenoverschotten sterk afzwakte.
Na 1955 is het hoge geboortenoverschot gehandhaafd, terwijl het vertrekoverschot sterk daalde. De beroepsbevolking toonde daardoor een sterke groei, waarbij uitbreiding van de werkgelegenheid achterbleef. De reeds in 1947 omvangrijke pendel werd daardoor sterk uitgebreid. Omliggende centra, waarvan Doetinchem de belangrijkste is, verschaffen werkgelegenheid aan deze pendelaars.
3. Uit de ter beschikking staande gegevens over de periode 1959-1965 blijkt, dat het totaalaantal geregistreerden in die periode verminderd is met 12%. Deze afnemings bedroeg voor de groep landbouwers en tuinders 8% en voor de C-groep 21%. Het aantal D-geregistreerden bleef in die periode nagenoeg gelijk. De vermindering van het aantal landbouwbedrijven, die in de periode 1959-1965 geleidelijk toenam, is hoofdzakelijk veroorzaakt door overgang naar de C- en D-groepen, welke fungeren als tussenstation in een geleidelijk "afbraakproces" van landbouwbedrijven.
4. Van de 1758 in 1965 geregistreerden behoren er 810 tot de groep landbouwers en 22 tot de tuinders. Globaal gezien wonen er in het noorden van het gebied naar verhouding meer agrariërs dan in het zuiden. Tweederde van de land- en tuinbouwbedrijven is kleiner dan 10 ha. De kleinere bedrijven worden in het zuidelijke gedeelte van het ruilverkavelingsgebied naar verhouding meer aangetroffen dan in het noordelijke gedeelte. De gemiddelde bedrijfsgrootte van de land- en tuinbouwbedrijven bedraagt 10,30 ha.
5. Het gemiddelde aantal kavels bedraagt op de landbouwbedrijven 3,6; de gemiddelde kavelgrootte 2,74 ha. In Eldrik en in Malland-Wikkermat is de verkaveling, voor wat kavelaantal en kavelgrootte betreft, gunstiger en in Beek en Kilder belangrijk ongunstiger dan uit deze gemiddelde cijfers blijkt.
In de gemeenten Bergh, Didam en Wehl is in de eigendom- en pachtverhouding tussen 1910 en 1965 weinig veranderd. Het percentage cultuurgrond, in gebruik bij eigenaars, schommelde in deze periode steeds om de 75. Bij de landbouwbedrijven was in 1959 60% van de cultuurgrond

in gebruik bij eigenaars. De pacht is vooral van betekenis in Eldrik en Angerlo.

Van de bedrijfsgebouwen van landbouwers was in 1961 twee derde gebouwd voor 1914 en een tiende deel na 1940.

6. Het produktiepatroon van de gemengde landbouwbedrijven wordt enerzijds bepaald door de bouwland-graslandverhouding; anderzijds door het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij. Het percentage cultuurgrond in gebruik als bouwland is in de gemeenten Bergh, Didam en Wehl ook reeds voor 1960 in belangrijke mate verminderd ten gunste van het bouwland. In het ruilverkavelingsgebied is ook na 1960 het percentage grasland toegenomen. Geanalyseerd naar de veranderingen in het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij, is het produktiepatroon van de gemengde bedrijven in het ruilverkavelingsgebied weinig veranderd in de afgelopen jaren. Dit was enerzijds een gevolg van de toeneming van het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij op de bedrijven van 5-7 ha en anderzijds van het afnemen van dit aantal op de bedrijven van 7 ha en groter. Van bedrijfsvereenvoudiging (specialisatie) door middel van inkrimping van het aantal produktierichtingen binnen de veehouderij, gepaard gaande met vergroting van het aantal dieren per produktierichting is nog weinig te bespeuren.
7. Bij de akkerbouw nemen de granen de belangrijkste plaats in. Het tuinland is, behalve bij de kleine groep tuinders, van weinig betekenis. De helft van de oppervlakte tuinland in gebruik bij tuinders wordt ingenomen door fruit (hoofdzakelijk appels).
8. In de rundveehouderij is de vetweiderij niet zonder betekenis. Deze komt voor op 44% van de landbouwbedrijven. Tussen 1959 en 1965 is de rundveehouderij uitgebreid van 6,5 tot 9,0 melkkoeien per landbouwbedrijf. Op slechts 13% van de landbouwbedrijven werden in 1965 15 of meer melkkoeien aangehouden.
9. Het percentage landbouwbedrijven met mestvarkens is tussen 1959 en 1965 vrijwel gelijk gebleven, resp. 68 en 70. Het percentage landbouwbedrijven met fokzeugen daalde van 85 tot 76 en het percentage landbouwbedrijven met leghennen van 89 tot 74. Het aantal mestvarkens per bedrijf met deze veesoort nam toe van 13,1 tot 30,7, het aantal fokvarkens van 6,3 tot 11,3 en het aantal leghennen van 146 tot 171. Het aantal bedrijven met kleine aantallen dieren per veesoort is belangrijk afgenomen, het aantal bedrijven met grotere eenheden is slechts weinig toegenomen.
10. De oppervlakte cultuurgrond per mannelijke arbeidskracht op de landbouwbedrijven is tussen 1959 en 1965 slechts weinig toegenomen. De bedrijfsuitkomsten van de in de L.E.I.-administratie voorkomende bedrijven in de "Graafschap" geven een weinig rooskleurig beeld. Verwacht mag worden, dat de bedrijfsuitkomsten van de vergelijkbare bedrijven in het ruilverkavelingsgebied niet gunstiger zijn. Voorts is 44% van de bedrijven kleiner dan 7 ha en daarmee tevens kleiner dan de groep vergelijkbare bedrijven.

11. De gemiddelde leeftijd van de landbouwers, een belangrijk agrarisch-sociologisch aspect, is 53 jaar; 16% van hen is 65 jaar en ouder en 9% jonger dan 35 jaar. De vergrijzing van de bedrijfshoofden is het sterkst in de grootteklasse van 1-5 ha. Dit is mede een gevolg van de geringe animo voor opvolging op deze bedrijven.
12. In de komende 10 tot 15 jaar zal ongeveer 14% van de landbouwbedrijven geen opvolger hebben. Het grootste deel van deze bedrijven is kleiner dan 5 ha. Een ander kenmerk van de aflopende bedrijven is naast een geringe bedrijfsoppervlakte het aanhouden van slechts één produktierichting binnen de veehouderij.
13. Volgens een raming van het potentiële aantal gegadigden voor het O.-en S.-fonds komen 185 geregistreerden met rond 750 ha cultuurgrond voor deze regeling in aanmerking. Het aantal aanvragers is tot dusverre echter gering. De geringe belangstelling voor het O.-en S.-fonds hangt waarschijnlijk samen met de mentaliteit van de bevolking.
14. De gemeentelijke cijfers over het gevolgde landbouwonderwijs tonen aan dat zowel de bedrijfshoofden, als de meewerkende zoons in deze belangrijk ten achter staan bij de provincie Gelderland en geheel Nederland.
15. In deze schets is een groot aantal deelgebieden onderscheiden, de grootste hiervan zijn: Didam, Wehl en Beek en Kilder. Een belangrijk verschil tussen deze drie deelgebieden, waarmee meer verschillen samenhangen, is het verschil in de gemiddelde bedrijfsgrootte van de landbouwbedrijven. Zo zijn de bedrijven in Wehl groter (10,29 ha) dan in Didam (8,92 ha) en Beek en Kilder (8,71 ha). Het gemiddelde aantal kavels per bedrijf loopt tussen Didam en Wehl weinig uiteen. De gemiddelde kavelgrootte is daardoor in Wehl iets groter dan in Didam: resp. 2,61 ha en 2,37 ha. In Beek en Kilder is de verkaveling belangrijk minder gunstig (gem. kavelgrootte 1,93 ha). Het percentage cultuurgrond in eigendom bij de gebruiker is in Wehl het laagst (69, tegen 73 in Didam en 77 in Beek en Kilder). Verder hangt met de gemiddelde bedrijfsgrootte nauw samen het in Wehl grotere gemiddelde aantal melkkoeien per bedrijf en de grotere gemiddelde oppervlakte cultuurgrond per vaste mannelijke arbeidskracht.
Het percentage cultuurgrond in gebruik als bouwland is in Beek en Kilder 47 tegen 35 in Didam en 36 in Wehl. Het aandeel van de granen in de oppervlakte bouwland is in Beek en Kilder belangrijk hoger dan in de beide andere deelgebieden.
In Wehl speelt vooral het mesten, maar ook het fokken van varkens een belangrijker rol dan in Didam en Beek en Kilder.

BEVOLKING SINDS 1910

	Aantal inwoners				Indexcijfers (1947 = 100)				
	Didam	Wehl	Bergh		Didam	Wehl	Bergh	Gelderland	Nederland
1910	4777	2541	9207		57	63	69	63	62
1920	5456	2725	10439		65	67	78	71	72
1930	6140	2976	10697		74	74	81	81	83
1940	7290	3570	11673		87	88	88	92	93
1947	8354	4052	13230		100	100	100	100	100
1950	8882	4169	14191		106	103	107	108	106
1955	9211	4221	14525		110	104	110	116	112
1960	9860	4526	15426		118	112	117	125	119
1961	9928	4512	15607		119	112	118	126	120
1962	10121	4613	15874		121	114	119	128	122
1963	10283	4618	16194		123	114	122	131	123
1964	10488	4665	16593		126	116	125	133	125
1965	10659	4819	16895		128	119	128	135	127

Bron: C.B.S.

GEBOORTEN- EN VESTIGINGSOVERSCHOTTEN

	Geboorténoverschot 1)			Vestigingsoverschot 2)		
	Didam	Wehl	Bergh	Didam	Wehl	Bergh
1911 - 1915	457	206	1170	- 45	- 66	53
1916 - 1920	437	220	1045	-170	-176	-1036
1921 - 1925	561	297	1088	-341	-113	-1153
1926 - 1930	651	290	1061	-187	-223	- 738
1931 - 1935	789	383	1047	- 63	- 27	- 424
1936 - 1940	787	345	1021	-363	-107	- 668
1941 - 1945	805	330	1095	232	60	38
1946 - 1950	986	370	1597	-431	-161	- 212
1951 - 1955	800	359	1375	-471	-307	-1041
1956 - 1960	995	395	1359	-278	-104	- 277
1961	205	92	314	- 12	9	- 47
1962	210	102	250	- 48	- 97	70

1) Levend geboren minus overleden.

2) Vestigingen minus vertrek.

Bron: C.B.S.

BEVOLKING NAAR WIJKEN

		1947	1960
Didam:	(gelegen in het blok)		
	totaal:	8354	9860
00:	Didam	2331	3931
01:	Loil	255	598
02 + 09:	Greffelkamp en -broek	859	916
03:	Nieuwdijk	222	528
07:	verspreide huizen om Didam, Dijk en (Heide)	2737	2282
08:	verspreide huizen om Loil, Holthuizen en Oostfriesland	1950	1602
a :	varende schepen	-	3
Wehl:	(gelegen in het blok)		
	totaal:	4052	4526
00:	Wehl	802	1401
01:	Nieuw-Wehl	-	281
08:	verspreide huizen om Wehl	2540	2574
09:	Verspreide huizen bosgebied	710	270
Bergh:			
	totaal	13230	15426
	buitenhet blok gelegen	totaal	8652 10223
10:	Beek	201	653
11:	Kilder	323	468
04 + 08:	verspreide huizen om Braamt	1141	1163
06:	verspreide huizen om Wijnbergen	269	278
17:	verspreide huizen om Kilder	1749	1734
18:	verspreide huizen om Beek en Loerbeek	895	903
	Inhet blok gelegen	totaal:	4578 5203
Zevenaar:			
	totaal:	8073	10609
	buitenhet blok gelegen	totaal:	4703 7444
03:	Oud-Zevenaar	111	232
04:	Babberich	646	918
08:	verspreide huizen Zevenaar en Babberich	2613	2015
	Inhet blok gelegen	totaal:	3370 3165
Angerlo:			
	totaal	3065	3381
	buitenhet blok	2372	2233
a.	ten Z. van de IJssel (inhet blok gelegen)	693	1148
Hummelo en Keppel:			
	totaal	3479	3692
a.	Verspreide huizen onder IJsselgebied (in hetblok gelegen)	341	249

Bron: C.B.S.   Volks- en beroepstelling 1947;
                   Algemene volkstelling   1960.

ENIGE GEGEVENS PER WIJK

	Gemeente																								Anger- to gebied a	Humm- to gebied a
	Didam						Wehl						Bergh						Zevenaar							
	gebied						gebied						gebied						gebied							
	to- taal	00	01	02-09	03	07	08	to- taal	00	01	08	09	to- taal	10	11	04-08	06	17	18	to- taal	03	04	08			
Aantal mannen + vrouwen wonend in 't blok	9860	3931	598	916	528	2282	1602	3	4526	1401	281	2574	270	5199	653	468	1163	278	1734	903	3165	232	918	2015	1148	249
Perc. waarvan: r.k. N.h.	98	97	99	98	100	99	96	100	93	96	100	90	97	98	99	100	94	84	100	100	97	97	97	97	44	31
ov.kerkgenootschappen	2	3	1	2	-	1	4	-	4	4	-	5	3	2	-	-	4	16	0	-	3	2	1	3	52	68
geen kerkgenootschap	0	0	-	-	-	0	-	-	3	-	-	5	-	0	1	-	1	-	-	-	0	0	1	0	3	0
	0	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	0	0	-	1	-	-	-	0	1	1	-	1	1
Mann.ber.bev.tot.	2904	1110	144	280	147	705	517	1	1295	365	46	790	94	1532	163	129	370	82	290	498	976	57	306	613	354	95
Perc.werkzaam in de: landbouw	19	4	19	32	13	31	33	-	32	4	9	45	51	28	7	2	19	30	43	38	23	21	9	30	40	79
nijverheid	61	67	64	51	67	56	56	-	50	68	54	42	40	53	63	74	68	43	42	42	53	51	59	50	42	12
handel en verkeer	10	12	8	11	13	9	7	100	10	14	24	8	6	11	14	12	7	17	9	12	11	11	12	11	12	8
ov.bedr.takken	10	17	9	6	7	4	4	-	8	14	13	5	3	8	16	12	6	10	6	8	13	17	20	9	6	1
Aant. landbouwers	327	20	13	57	10	127	100	-	214	7	1	182	24	249	7	3	39	15	71	114	110	6	11	93	83	40
Aant. landarbeiders	30	9	3	2	-	8	8	-	11	3	1	6	1	6	1	-	2	1	2	-	23	4	6	13	9	1
Mann. forenzen	1376	548	69	142	87	280	249	1	497	182	15	264	36	721	78	85	216	40	122	180	373	17	120	236	124	14
Aant.boerderijen en tuinderswoningen	457	22	21	67	11	178	158	-	317	15	1	263	38	337	8	3	44	18	112	152	149	8	6	135	83	44

1) Zie voor de betekenis van de codecijfers Bijlage 3.

Bron: C.B.S. Algemene volkstelling 1960.

MANNELIJKE BEROEPSBEVOLKING

		Gemeente			Indexcijfers(1947=100)		
		Didam	Wehl	Bergh	Didam	Wehl	Bergh
Mannelijke beroepsbevolking (a)	1947	2473	1235	4089	100	100	100
	1956	2658	1269	4213	107	103	103
	1960	2904	1295	4423	117	105	108
Dagforensen	1947	752	222	1212	100	100	100
	1960	1041	406	1741	138	183	144
Overige forensen	1947	103	19	78	100	100	100
	1960	335	91	331	325	479	424
Agrariërs	1947	936	688	1251	100	100	100
	1956	618	546	874	66	79	70
	1960	564	422	838	60	61	67
Agrariërs in % van a	1947	38	56	31			
	1956	23	43	21			
	1960	19	33	19			
Dagforensen in % van a	1947	30	18	30			
	1960	36	31	39			

Bron: C.B.S.   Volks- en beroepstelling 1947;
 Algemene woningtelling 1956;
 Algemene volkstelling 1960.

MANNELIJKE BEROEPSBEVOLKING NAAR BEDRIJFSTAK

	Gemeente											
	Didam				Wehl				Bergh			
	1947		1960		1947		1960		1947		1960	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Landbouw	873	35	560	19	677	55	418	32	1163	28	807	18
Bosbouw + ontginning	63	3	4	0	11	1	4	0	88	2	31	1
Delfstoffen	1	0	1	0	-	-	-	-	1	0	2	0
Industrie + ambacht	678	27	934	32	243	20	397	31	1583	39	1921	43
Bouwnijverheid	460	19	811	28	117	9	240	19	433	11	652	15
Openbare nutsbedrijven	5	0	16	1	3	0	5	0	10	0	20	0
Handel, bank enz.	125	5	215	7	50	4	86	7	238	6	332	8
Vervoer	68	3	79	3	32	3	41	3	114	3	168	4
Dienstverlening	158 ¹⁾	6	269 ²⁾	9	100 ³⁾	8	97 ⁴⁾	7	445 ⁵⁾	11	458 ⁶⁾	10
Onbekend	42	2	15	1	2	0	7	1	14	0	32	1
Alle beroepen	2473	100	2904	100	1235	100	1295	100	4089	100	4423	100

1) Inclusief: 19 personen in militaire dienst.

- 2) " : 78
- 3) " : 46
- 4) " : 35
- 5) " : 202
- 6) " : 132

Bron: C.B.S. Volks- en beroepstelling 1947;
Algemene volkstelling 1960.

MANNELIJKE AGRARISCHE BEROEPSBEVOLKING

		Aantal personen 1)			Indexcijfers (1947=100)	
		1947	1956	1960	1956	1960
Didam:	totaal:	905	618	564	68	62
	zelfstandigen	431	385	373	89	87
	meewerkende gezinsleden	266	152	113	57	42
	vreemde arbeidskrachten	208	81	78	39	38
Wehl:	totaal:	687	546	422	79	61
	zelfstandigen	312	288	270	92	87
	meewerkende gezinsleden	243	178	99	73	41
	vreemde arbeidskrachten	132	80	53	61	40
Bergh:	totaal:	1247	874	837	70	67
	zelfstandigen	559	543	518	97	93
	meewerkende gezinsleden	299	181	150	61	50
	vreemde arbeidskrachten	380	150	169	39	43

1) Exclusief de tijdelijk-niet-werkenden.

Bron: C.B.S.   Volks- en beroepstelling 1947;
 Algemene woningtelling 1956;
 Algemene volkstelling 1960.

BEDRIJVEN MET TEN MINSTE 10 MAN PERSONEEL

	Gemeente		
	Didam	Wehl	Bergh
Landbouw	-	-	-
Industrie en ambacht	3	-	5
Bouwnijverheid	9	4	5
Handel	1	-	1
Dienstverlening	1	-	-

Bron: C.B.S. Algemene volkstelling 1960.

WOONFORENSEN

	Aantal woonforensen 1) wonend in																	
	Didam					Wehl					Bergh							
	to- taal	werkend in de				to- taal	werkend in de				to- taal	werkend in de						
		land- bouw	nij- ver- heid	bouw- nij- ver- heid	overige bedrijfs- takken		land- bouw	nij- ver- heid	bouw- nij- ver- heid	overige bedrijfs- takken		land- bouw	nij- ver- heid	bouw- nij- ver- heid	overige bedrijfs- takken			
Werkend in: 2) Angerlo Arnhem Bergh Didam Doesburg Doetinchem Duiven Elten Gendringen Herwen en Aerdt Hummelo en Keppel Renkum Rheden Wehl Westervoort Wisch Zevenaar Duitsland Alle woonforensen Van wie in aangren- zende gemeenten	69	3	65	-	1	-	-	39	10	-	234	-	1	175	25	-	23	
	282	1	133	85	63	55	-	16	5	3	23	-	-	12	6	5	-	
	26	1	15	3	7	26	2	-	-	-	23	-	-	47	4	1	-	
	68	-	53	12	3	24	1	19	4	-	52	-	-	674	58	106	-	
	201	-	164	16	21	208	2	153	19	34	839	1	-	-	-	-	-	
	18	2	1	14	1	-	-	-	-	-	-	-	3	5	1	9	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	3	173	17	6	-	
	15	-	11	4	-	-	-	-	-	-	196	-	-	31	7	11	-	
	42	-	34	6	2	-	-	-	-	-	49	-	-	14	-	-	-	
	-	-	-	-	-	24	3	15	4	2	-	-	-	6	-	4	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	5	-	3	-	
	40	3	35	1	1	-	-	-	-	-	10	-	-	80	11	6	-	
	16	2	4	4	6	-	-	-	-	-	16	2	-	14	12	5	-	
	26	-	24	2	-	-	-	-	-	-	97	-	-	59	41	4	-	
	12	-	11	1	-	13	-	9	3	1	32	1	-	80	11	6	-	
	162	4	64	70	24	12	-	8	3	1	112	8	-	14	12	5	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59	41	4	-	
	1041	22	634	246	139	406	12	281	59	54	1741	20	1322	199	200	-	-	-
	273	10	148	77	38	272	9	191	31	42	1221	7	963	111	140	-	-	-

1) Dagelijks naar de woongemeente reizende mannen.

2) Van gemeenten met minstens 10 forensen zijn de aantallen vermeld.

Bron: C.B.S. Algemene volkstelling 1960.

WOONFORENSEN NAAR REISTIJD EN VERVOERMIDDEL

Percentage woonforensen ¹⁾ (mannen + vrouwen) in de gemeente										
	Didam		Wehl		Bergh		dat reist per:			
	1960	1960	1960	1960	1947	1960	1947	1960	1947	1960
Met een enkele reistijd van										
< 15 minuten	0	3	2	trein						
15 - 30 minuten	10	19	16	tram						
30 - 45 minuten	41	56	41	bus						
45 - 60 minuten	15	11	17	personenauto						
60 - 90 minuten	30	9	20	motor of scooter						
90 - 120 minuten	2	1	2	bromfiets						
≥ 120 minuten	0	0	0	rijwiel						
onbekend	2	1	2	overige						
				onbekend						
				geen						
Aantal	1361	547	2141	Aantal	752	1361	222	547	1212	2141

1) Dagelijks naar de werkgemeente reizenden.

Bron: C.B.S. Volks- en beroepstelling 1947.
Algemene volkstelling 1960.

WERKFORENSEN

	Aantal werkforensen 1) werkend in														
	Didam					Wehl					Bergh				
	waarvan in de					waarvan in de					waarvan in de				
	to- taal	land- bouw	nij- ver- heid	bouw- nij- ver- heid	overige bedrijfs- takken	to- taal	land- bouw	nij- ver- heid	bouw- nij- ver- heid	overige bedrijfs- takken	to- taal	land- bouw	nij- ver- heid	bouw- nij- ver- heid	overige bedrijfs- takken
Wonend in: 2)	Bergh	23	-	12	6	5	16	2	5	6	3	.	.	.	.
	Didam	.	.	.	.	.	16	2	4	4	6	26	1	15	3
	Doetinchem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	1	21	4
	Gendringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-	18	3
	Wehl	-	-	-	-	-	.	.	.	.	.	26	2	16	5
	Zevenaar	19	1	10	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alle werkforensen	88	2	42	16	28	48	4	15	12	17	157	4	88	21
Van wie uit aan- grenzende ge- meenten	51	2	26	12	11	38	4	12	11	11	140	4	77	21	

1) Dagelijks naar de werkgemeente reizende mannen.

2) Van gemeenten met minstens 10 forensen zijn de aantallen vermeld.

Bron: C.B.S. Algemene volkstelling 1960.

WERKGELEGENHEID

	Didam	Wehl	Bergh
In de gemeente wonend	2904	1295	4423
Binnenkomende pendel (werkforensen)	88	48	157
	2992	1343	4580
Uitgaande pendel (woonforensen)	1376	497	2072
In de gemeente werkend	1616	846	2508

Bron: C.B.S. Algemene volkstelling 1960.

GEREGISTREERDEN NAAR GROOTTEKLASSEN 1965

	Aantal geregistreerden													totaal
	in de beroepsgroep													
	A1	A2	A3	B1	B2	A + B	td	C1	C2	D1	D2	Spec.		
Zonder cultuurgrond	-	-	-	-	-	-	-	73	-	2	10	3	88	
< 1 ha	-	-	-	-	-	-	3	165	2	8	42	3	223	
1 - 2 ha	-	-	5	1	-	6	9	216	-	17	65	2	315	
2 - 3 ha	1	1	19	19	2	42	2	115	1	14	26	6	206	
3 - 4 ha	22	3	20	28	3	76	3	60	2	11	6	5	163	
4 - 5 ha	42	8	9	25	1	85	1	18	4	2	3	1	114	
5 - 7 ha	106	13	2	41	2	164	2	16	6	-	-	2	190	
7 - 10 ha	125	13	-	21	2	161	-	4	3	1	2	2	173	
10 - 15 ha	110	10	-	9	4	133	1	2	1	1	-	-	138	
15 - 20 ha	52	4	-	5	1	62	1	1	-	1	-	-	65	
20 - 25 ha	23	1	-	1	-	25	-	1	-	-	-	-	26	
25 - 30 ha	17	-	-	1	-	18	-	-	-	-	-	1	19	
30 - 40 ha	20	2	-	2	-	24	-	-	-	-	-	-	24	
≥ 40 ha	12	1	-	1	-	14	-	-	-	-	-	-	14	
Totaal	530	56	55	154	15	810	22	671	19	57	154	25	1758	
Malland-Wikkemaat	8	-	-	-	1	9	-	1	-	-	-	1	11	
Angerlo	49	4	1	8	-	62	1	20	-	4	6	3	96	
Didam excl. enclaves	153	17	16	49	3	238	8	211	3	12	39	2	513	
Enclaves Didam en Loil	8	1	1	6	2	18	1	45	-	-	17	3	84	
Babberich	23	4	6	8	-	41	11	77	3	9	18	1	160	
Eldrik	20	2	-	3	-	25	-	1	-	4	-	-	30	
Wehl excl. enclave	109	10	11	30	4	164	-	104	4	13	25	10	320	
Enclave Wehl	13	2	4	5	1	25	-	38	1	2	17	3	86	
Beek en Kilder	97	12	11	26	3	149	1	105	2	8	17	1	283	
Doetinchem + ged.Bergh	30	3	3	9	1	46	-	25	3	3	5	-	82	
Braamtse Slagen	20	1	2	10	-	33	-	44	3	2	10	1	93	

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

GEREGISTREERDEN NAAR GROOTTEKLASSEN 1959

	Aantal geregistreerden													totaal
	in de beroepsgroep													
	A1	A2	A3	B1	B2	A + B	td	C1	C2	D1	D2	Spec.		
Zonder cultuurgrond	-	-	-	-	-	-	-	208	-	2	36	1	247	
< 1 ha	-	-	-	-	-	-	5	204	1	7	49	3	269	
1 - 2 ha	-	-	11	4	-	15	9	227	-	10	42	1	304	
2 - 3 ha	4	2	26	26	1	59	2	135	2	13	19	7	237	
3 - 4 ha	38	4	27	42	4	115	2	53	1	9	4	3	187	
4 - 5 ha	54	8	11	26	1	100	1	18	4	4	4	1	132	
5 - 7 ha	114	12	3	32	5	166	3	10	2	-	2	3	186	
7 - 10 ha	133	14	-	17	4	168	-	4	2	-	1	-	175	
10 - 15 ha	95	13	-	9	3	120	-	2	1	1	-	1	125	
15 - 20 ha	51	5	-	4	2	62	1	-	-	1	-	-	64	
20 - 25 ha	16	1	-	-	-	17	-	-	-	-	1	1	19	
25 - 30 ha	17	-	-	1	-	18	-	-	-	-	-	-	18	
30 - 40 ha	22	4	-	1	-	27	-	-	-	-	-	-	27	
≥ 40 ha	10	2	-	1	-	13	-	-	-	-	-	-	13	
Totaal	554	65	78	163	20	880	23	861	13	47	158	21	2003	
Malland-Wikkemaat	8	-	-	1	-	9	-	1	-	-	1	1	12	
Angerlo	50	5	1	8	-	64	1	32	1	3	10	3	114	
Didam excl. enclaves	156	18	23	59	6	262	8	246	-	6	41	1	564	
Enclaves Didam en Loil	6	1	1	6	2	16	1	106	-	2	17	5	147	
Babberich	26	3	11	7	1	48	11	87	1	11	25	1	184	
Eldrik	24	2	-	4	-	30	-	2	-	2	-	-	34	
Wehl excl. enclave	119	16	19	31	4	189	1	119	3	4	21	5	342	
Enclave Wehl	15	1	5	3	2	26	-	50	-	4	11	3	94	
Beek en Kilder	103	10	11	23	3	150	1	112	3	10	16	1	293	
Doetinchem + ged.Bergh	29	6	4	10	2	51	-	35	2	2	8	-	98	
Braamtse Slagen	18	3	3	11	-	35	-	71	3	3	8	1	121	

Voor 184 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd.

Bron: landbouwtellingformulieren 1959.

GEREGISTREERDEN NAAR GRCOTTEKLASSEN EN DEELGEBIEDEN

	Aantal geregistreerden							Aantal geregistreerden							Aantal geregistreerden						
	in de beroepsgroep						to- taal	in de beroepsgroep						to- taal	in de beroepsgroep						to- taal
	A + B		C	D	Spec.	A + B		C	D	Spec.	A + B		C		D	Spec.					
	lb	td				lb					td	lb					td	lb	td		
Malland- Wikkemaat	zonder cultuurgrond	-	-	4	-	1	1	-	3	1	-	4	-	-	15	-	-	15	15		
	< 1 ha	-	-	-	-	-	-	-	1	5	3	9	-	-	46	18	-	64	64		
	1 - 5 ha	-	-	-	-	-	-	-	3	9	5	18	-	74	142	33	1	256	256		
	5 - 10 ha	1	-	-	-	1	1	-	2	-	1	26	-	92	11	-	1	106	106		
	10 - 15 ha	3	-	-	-	3	6	-	1	-	-	7	-	47	-	-	-	47	47		
	≥ 15 ha	5	-	1	-	6	30	-	-	1	1	32	-	25	-	-	-	25	25		
	totaal	9	-	1	-	11	62	1	20	10	3	96	-	238	8	214	51	2	513		
Enclaves Diam en Loll	zonder cultuurgrond	-	-	10	3	-	13	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
	< 1 ha	-	-	15	3	1	19	-	1	32	8	41	-	-	-	-	-	-	-	-	
	1 - 5 ha	4	-	19	10	2	35	11	9	41	19	1	81	1	1	-	2	3	3	3	
	5 - 10 ha	8	-	-	1	-	9	16	-	4	-	20	-	6	1	1	1	8	8	8	
	10 - 15 ha	5	1	-	-	-	6	5	-	-	-	5	-	3	-	1	1	4	4	4	
	≥ 15 ha	1	-	1	-	2	9	9	1	-	-	10	-	15	-	-	-	15	15	15	
	totaal	18	1	45	17	3	84	41	11	80	27	1	160	25	-	1	4	-	30	30	
Wehl excl. enclave	zonder cultuurgrond	-	-	13	3	2	18	-	-	9	1	-	10	-	-	12	1	-	13	13	
	< 1 ha	-	-	18	5	1	24	-	-	10	4	1	15	-	1	27	5	-	33	33	
	1 - 5 ha	45	-	73	30	5	153	10	-	18	14	2	44	36	-	66	18	1	121	121	
	5 - 10 ha	62	-	3	-	2	67	11	-	2	-	13	-	69	-	2	1	-	72	72	
	10 - 15 ha	24	-	1	-	-	25	1	-	-	-	1	-	30	-	-	-	-	30	30	
	≥ 15 ha	33	-	-	-	33	3	-	-	-	-	3	-	14	-	-	-	14	14	14	
	totaal	164	-	108	38	10	320	25	-	39	19	3	86	149	1	107	25	1	283	283	
Doetinchem en Red. Bergh	zonder cultuurgrond	-	-	1	-	-	1	-	7	3	-	10	-	-	73	12	3	88	88	88	
	< 1 ha	-	-	1	-	-	1	-	13	4	-	17	-	-	167	50	3	223	223	223	
	1 - 5 ha	15	-	24	8	-	47	10	-	24	5	1	40	209	15	416	144	14	798	798	
	5 - 10 ha	18	-	2	-	-	20	19	-	2	-	21	-	325	2	29	3	4	363	363	
	10 - 15 ha	7	-	-	-	-	7	2	-	1	-	3	-	133	1	3	1	-	138	138	
	≥ 15 ha	6	-	-	-	6	2	-	-	-	-	2	-	143	1	2	1	1	148	148	
	totaal	46	-	28	8	-	82	33	-	47	12	1	93	810	22	690	211	25	1758	1758	

DE NEVENBEROEPEN VAN DE B- EN DE HOOFDBEROEPEN VAN DE C-GEREGISTREERDEN

	Aantal geregistreerden in de beroepsgroep									
	B				C					
	land- bouwer		tuinder		zonder cultuur- grond		< 1 ha		≥ 1 ha	
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965
Melkrijder, monsternemer	45	40	-	-	-	-	1	-	2	2
Landarbeider	34	28	-	-	9	3	12	4	59	32
Grondwerker, gemeentearbeider	3	3	-	1	25	5	27	24	71	68
Loonwerker	20	20	-	-	-	-	-	-	5	5
Veehandelaar	15	13	-	-	1	-	2	-	11	11
Graan-, meel-, veevoederhandelaar	5	5	-	-	2	3	2	1	6	5
Overige landbouwverwante beroepen	24	23	1	1	5	3	2	5	15	15
Verzorgend beroep	14	10	1	-	20	5	18	11	44	40
Fabrieksarbeider	6	6	-	-	79	25	86	72	132	122
Bouwvakarbeider	4	4	-	-	56	20	33	35	74	90
Transportarbeider	6	3	-	-	3	3	9	4	9	21
Los arbeider	5	10	-	-	-	-	-	-	4	7
Overige niet-agrarische beroepen	2	4	1	1	8	6	13	11	29	32
Alle beroepen	183	160	3	3	208	73	205	167	461	450
									874	690

Voor 88 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd bij 1959.

Bron: landbouwtellingformulieren 1959 en 1965.

DE D-GEREGISTREERDEN

	Aantal geregistreerden								totaal	
	zonder cultuur-grond		< 1 ha		≥ 1 ha					
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965		
	Vorig beroep:								1959	1965
landbouwer of tuinder	2	2	7	8	38	47	47	57		
landbouw-, tuinbouw-, bosarbeider	1	-	9	3	12	13	22	16		
grondwerker-gemeentearbeider	7	2	3	10	5	13	15	25		
loonwerker	-	-	-	-	-	1	-	1		
veehandelaar	1	1	-	-	1	3	2	4		
graan-, meel- en veevoederhandelaar	1	1	-	-	2	1	3	2		
overige landbouwverwante beroepen	-	-	-	3	2	4	2	7		
verzorgend beroep	2	-	3	3	9	17	14	20		
fabrieksarbeider	16	2	15	13	14	16	45	31		
bouwvakarbeider	6	1	3	2	9	12	18	15		
transportarbeider	-	-	2	2	-	2	2	4		
los arbeider	-	-	5	2	3	2	8	4		
overige niet-agrarische beroepen	1	-	6	2	10	7	17	9		
Invalide	1	3	3	2	6	11	10	16		
Alle beroepen	38	12	56	50	111	149	205	211		

Voor 36 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd bij 1959.

Bron: landbouwtellingformulieren 1959 en 1965.

DE SPECIALE BEDRIJVEN

	Aantal geregistreerden							
	zonder cultuur- grond		< 1 ha		≥ 1 ha		totaal	
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965
Varkenshouder	-	1	1	1	3	5	4	7
Pluimveehouder	-	-	1	-	5	6	6	6
Kalverenmester	-	-	-	-	1	2	1	2
Bloemkweker	-	-	1	1	-	-	1	1
K.I.-vereniging	1	2	-	-	-	-	1	2
Instelling	-	-	1	1	5	4	6	5
Mark	-	-	-	-	2	2	2	2
Alle beroepen	1	3	4	3	16	19	21	25

Van 1 bedrijf in het gebied Babberich is het gegeven van 1961 genoteerd bij 1959.

Bron: landbouwtellingformulieren 1959 en 1965.

NIEUW-GEREGISTREERDEN 1959-1965 ¹⁾

	Aantal nieuw geregistreerden					
	totaal	in de beroepsgroep				
		A	tuinder	C	D	Spec. bedr.
Totaalaantal nieuw geregistreerden	123	1	1	128	16	7
zonder cultuurgrond	46	-	-	57	3	4
< 1 ha	51	-	-	49	9	1
1 - 5 ha	19	-	1	18	3	1
5 - 10 ha	5	1	-	3	1	-
10 - 15 ha	-	-	-	-	-	-
≥ 15 ha	2	-	-	1	-	1
Malland-Wikkemaat	1	-	-	1	-	-
Angerlo	4	-	-	4	1	2
Didam excl. enclaves	34	1	1	36	3	-
Enclaves Didam en Loil	15	-	-	12	4	1
Babberich	11	-	-	11	-	-
Eldrik	1	-	-	-	1	-
Wehl excl. enclave	17	-	-	17	3	3
Enclave Wehl	11	-	-	12	-	1
Beek en Kilder	19	-	-	22	3	-
Doetinchem + ged. Bergh	1	-	-	2	-	-
Braamtse Slagen	9	-	-	18	1	-
Reden van registratie:						
voor het houden van vee	95	-	-	105	11	4
meer cultuurgrond gekregen	5	-	-	3	2	-
cultuurgrond gepacht of gekocht	9	-	-	10	-	2
in het blok komen wonen; grond meegenomen	2	-	-	2	-	-
voor tuinbouw	2	-	-	1	1	1
afgesplitst van ouderlijk bedrijf geërfd	3	-	-	4	-	-
afgesplitst van bedrijf van broer	3	-	1	1	1	-
opheffing maatschap	1	1	-	-	-	-
afgesplitst van vroeger bedrijf	2	-	-	1	1	-
afgesplitst van vroeger bedrijf	1	-	-	1	-	-
Oppervlakte cultuurgrond	135,04	5,41	1,71	94,10	15,44	30,1

1) Voor Babberich 1961-1965.

Bron: landbouwtellingformulieren en L.E.I.

VERDWENEN GEREГИSTREERDEN 1959-1965 ¹⁾

	Aantal verdwenen geregistreeerden					
	totaal	in de beroepsgroep				
		A	B	C	D	Spec. bedr.
Totaalaantal verdwenen geregistreeerden	398	9	4	288	91	6
zonder cultuurgrond	170	-	-	146	23	1
< 1 ha	161	-	-	111	47	3
1 - 5 ha	54	-	3	31	20	-
5 - 10 ha	7	5	1	-	-	1
10 - 15 ha	-	-	-	-	-	-
≥ 15 ha	6	4	-	-	1	1
Malland-Wikkemaat	2	-	-	1	1	-
Angerlo	25	1	-	15	7	2
Didam excl. enclaves	92	1	1	72	18	-
Enclaves Didam en Loil	80	1	-	53	17	3
Babberich	35	-	-	23	12	-
Eldrik	5	4	-	1	-	-
Wehl excl. enclave	31	1	-	21	9	-
Enclave Wehl	35	1	1	24	8	1
Beek en Kilder	35	-	1	25	9	-
Doetinchem + ged. Bergh	18	-	1	13	4	-
Braamtse Slagen	40	-	-	34	6	-
Reden van verdwijnen:						
geen vee meer	323	-	-	255	66	2
geen tuinbouw meer	8	-	-	5	2	1
minder cultuurgrond	18	-	-	14	4	-
ouderdom	12	1	1	2	8	-
O. en S.	3	1	1	-	1	-
overlijden	10	-	-	2	8	-
bedrijfsverandering	5	2	3	-	-	-
beroepsverandering	2	-	1	1	-	-
grond laten liggen	11	-	-	7	2	2
emigratie	2	2	-	-	-	-
vorming maatschap	1	1	-	-	-	-
onteigening woningbouw	3	-	-	2	-	1
Oppervlakte cultuurgrond in ha	480,24	243,44	16,55	92,92	91,40	35,93
Bestemming van deze grond:						
naar bestaande bedrijven	293,96	198,59	6,60	24,31	64,46	-
grond zelf gehouden	104,08	-	9,95	65,07	26,94	2,12
uitbreidingsplan	22,20	11,85	-	3,54	-	6,81
ruilverkaveling	60,00	33,00	-	-	-	2700

1) Voor Babberich 1961-1965.

Bron: landbouwtellingformulieren en L.E.I.

OVERDRACHTEN VAN BEDRIJVEN 1959-1965 ¹⁾

	Aantal overgedragen bedrijven						
	totaal	in de beroepsgroep					
		A	B	tuin- ders	C	D	Spec bedr
Totaalaantal overdrachten	275	114	22	1	95	39	4
zonder cultuurgrond	8	-	-	-	5	3	-
< 1 ha	30	-	-	-	18	12	-
1 - 5 ha	120	16	9	1	67	23	4
5 - 10 ha	58	44	8	-	5	1	-
10 - 15 ha	22	19	3	-	-	-	-
≥ 15 ha	37	35	2	-	-	-	-
Malland-Wikkemaat	2	2	-	-	-	-	-
Angerlo	18	16	-	-	1	1	-
Didam excl. enclaves	81	25	7	1	37	11	-
Enclaves Didam en Loil	10	1	2	-	6	1	-
Babberich	11	4	1	-	-	6	-
Eldrik	7	6	-	-	-	1	-
Wehl excl. enclave	61	31	4	-	18	4	4
Enclave Wehl	21	2	2	-	11	6	-
Beek en Kilder	39	15	4	-	12	8	-
Doetinchem + ged. Bergh	16	9	1	-	6	-	-
Braamtse Slagen	9	3	1	-	4	1	-
Bedrijf werd overgenomen door:							
weduwe van overleden man	46	16	1	-	1	28	-
zoon van vader	104	39	13	1	48	3	-
zoon van moeder	48	28	3	-	14	-	3
schoonzoons van schoonvader	15	4	2	-	9	-	-
familielid	27	13	3	-	8	3	-
vreemde	35	14	-	-	15	5	1
Reden van overdracht:							
rusten	162	72	19	1	66	1	3
invaliditeit	2	-	-	-	2	-	-
overlijden	86	28	2	-	20	35	1
opheffen van maatschap	3	3	-	-	-	-	-
vorming van maatschap	6	4	1	-	1	-	-
beroepsverandering	6	3	-	-	2	1	-
verhuizing	4	-	-	-	3	1	-
huwelijk	2	-	-	-	1	1	-
bedrijfsverandering	4	4	-	-	-	-	-

1) Voor Babberich 1961-1965.

Bron: L.E.I.

OMVANG VAN HET GRONDVERKEER¹⁾ (1964-1965)

	Grondverkeer in ha											Speciaal	totaal
	landbouwers			A + B			tuinders	C	D				
	< 5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15 ha	totaal								
Opervlakte cultuurgrond van alle geregistreerden	614	2464	1614	3655	8347	70	1236	367	93	10113			
Vergroting door:													
koop	-	15	12	7	34	-	1	-	1	36			
pacht	3	21	29	91	144	1	9	1	1	156			
pachtbeëindiging	-	1	-	6	7	-	1	-	-	8			
in cultuur gebracht	-	2	-	1	3	-	1	-	-	4			
ruiling	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1			
vererving	-	-	0	-	0	-	-	-	-	0			
ruilverkaveling	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2			
onbekende oorzaak	0	2	5	2	9	-	7	1	0	17			
Alle vergrotingen in ha	3	42	48	107	200	1	19	2	2	224			
Aantal gevallen	8	44	27	23	102	1	25	5	4	157			
Verkleining door:													
verkoop	5	3	-	1	9	-	4	17	5	35			
verpachting	1	-	-	-	1	-	6	2	-	9			
pachtbeëindiging	3	7	5	8	23	-	10	7	2	42			
minder in cultuur	-	-	-	-	-	-	1	0	-	1			
bosaanplant	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1			
wegaanleg	-	0	-	-	0	-	-	-	-	0			
verkoop aan gemeente	-	1	-	-	1	-	0	-	-	1			
sportterrein	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1			
woningbouw	-	-	-	0	0	-	0	1	-	1			
onbekende oorzaak	0	4	4	1	9	-	2	7	0	18			
Alle verkleiningen in ha	10	15	9	10	44	-	23	35	7	109			
Aantal gevallen	13	19	7	8	47	-	37	27	5	116			

1) Exclusief grondverkeer kleiner dan 10 are en grondverkeer door verdwijnen of nieuw ontstaan van bedrijven.

Bron: aantekeningen d.b.h. op de landbouwtellingformulieren 1965.

VERKAVELING I

	Aantal bedrijven		Aantal bedrijven met kavels													Aantal kavels		Gemiddelde kavelgrootte in ha	
	to-taal	met gegevens	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	to-taal	gemiddeld p. bedrijf		
A1 + B1																			
1 - 5 ha	159	156	35	49	33	24	12	3	-	-	-	-	-	-	-	-	406	2,6	
5 - 7 ha	156	155	21	36	35	30	17	9	5	2	-	-	-	-	-	-	508	3,3	
7 - 10 ha	145	142	13	15	29	30	23	18	10	2	1	-	1	-	-	-	579	4,1	
10 - 15 ha	111	110	8	8	25	18	20	16	9	1	3	2	-	-	-	-	485	4,4	
15 - 20 ha	52	51	1	6	8	10	10	4	4	3	1	1	-	3	-	-	258	5,1	
20 - 30 ha	41	41	3	3	7	7	7	9	3	-	1	-	-	-	1	-	190	4,6	
≥ 30 ha	29	29	1	6	7	2	8	-	1	2	1	-	1	-	-	-	125	4,3	
totaal	693	684	82	123	144	121	97	59	32	10	7	3	2	3	1	2551	3,7	2,78	
A2 + B2																			
1 - 5 ha	20	20	5	5	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	2,4	
5 - 10 ha	35	35	1	12	7	3	5	4	2	1	-	-	-	-	-	-	129	3,7	
10 - 15 ha	16	16	-	2	3	4	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-	72	4,5	
≥ 15 ha	15	15	2	2	1	3	1	1	3	-	1	-	-	1	-	-	74	4,9	
totaal	86	86	8	21	19	12	9	6	7	2	1	-	-	1	-	-	322	3,7	2,98
A3: totaal																			
Alle landbouwers	842	831	113	161	173	137	110	68	39	12	8	3	2	4	1	3014	3,6	2,74	
Malland-Wikkemaat	9	8	2	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	25	3,1	6,03
Angerlo	64	64	4	12	14	14	13	5	2	-	-	-	-	-	-	-	235	3,7	3,00
Didam excl. enclaves	252	250	34	45	54	43	29	25	11	4	2	2	1	-	-	-	911	3,6	2,37
Enclaves Didam en Loil	17	17	3	4	4	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	52	3,1	2,68
Babberich	43	42	7	12	10	5	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	124	3,0	3,59
Eldrik	28	28	8	5	3	6	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	84	3,0	7,59
Wehl excl. enclave	174	173	23	33	35	27	19	17	9	4	2	-	1	2	-	-	647	3,7	2,61
Enclave Wehl	28	28	6	7	7	4	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	79	2,8	2,46
Beek en Kilder	148	146	9	21	22	24	30	16	14	3	4	1	-	2	1	-	664	4,5	1,93
Doetinchem + ged. Bergh	45	42	8	10	16	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	111	2,6	3,68
Braamtse Slagen	34	33	9	11	6	4	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	82	2,5	2,67

Bron: C.D. 1963.

VERKAVELING II

	Aantal bedrijven		Aantal bedrijven met _____ kavels													Aantal kavels		Gemiddelde kavel- grootte in ha	
	to- taal	met gegevens	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	to- taal	gemid- deld p. bedrijf		
Tuinders:	22	20	11	5	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	41	2,1	1,58
Groep C:																			
< 1 ha	181	12	9	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	1,3	0,58
1 - 3 ha	339	319	154	102	46	15	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	566	1,8	1,01
3 - 5 ha	85	83	22	17	20	13	7	3	1	-	-	-	-	-	-	-	228	2,7	1,37
≥ 5 ha	29	29	2	7	11	6	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	90	3,1	2,35
totaal	634	443	187	128	78	34	11	3	2	-	-	-	-	-	-	-	900	2,0	1,23
Groep D:																			
< 1 ha	56	8	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	1,6	0,45
1 - 3 ha	121	111	50	39	18	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	198	1,8	0,98
3 - 5 ha	22	20	11	7	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	1,7	2,28
≥ 5 ha	4	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4,0	3,66
totaal	203	141	66	47	21	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	252	1,8	1,20
Speciale groep																			
totaal	20	18	8	3	3	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	46	2,6	2,45
Alle geregistreerden	1721	1453	385	344	277	178	123	73	41	14	8	3	2	4	1	4253	2,9	2,32	

Bron: C.D. 1963.

EIGENDOM EN PACT I

	Aantal bedrijven	Oppervlakte cultuurgrond				Aantal bedrijven m/d cultuurgrond			
		in ha	percentage		gepacht van ouders	100% eigendom	≥ 50% eigendom	> 50% pacht	100% pacht
			eigendom	pacht					
A1 + B1									
1 - 5 ha	186	693	73	27	2	70	80	28	8
5 - 7 ha	138	816	69	31	4	38	68	23	9
7 - 10 ha	147	1213	62	38	1	38	78	20	11
10 - 15 ha	100	1230	56	44	3	14	57	19	10
15 - 20 ha	51	897	52	48	2	9	20	18	4
20 - 30 ha	32	797	44	56	4	6	8	8	10
≥ 30 ha	30	1221	36	64	10	4	7	8	11
totaal	684	6867	58	42	4	179	318	124	63
A2 + B2									
1 - 5 ha	19	72	72	28	-	6	9	2	2
5 - 10 ha	33	236	75	25	-	10	18	2	3
10 - 15 ha	15	183	68	32	-	1	9	5	-
≥ 15 ha	14	400	72	28	10	5	5	2	2
totaal	81	891	72	28	4	22	41	11	7
A3: totaal	67	209	76	24	-	31	21	13	2
Alle landbouwers	832	7967	60	40	4	232	380	148	72
Malland-Wikkemaat	9	146	56	44	-	1	5	1	2
Angerlo	64	1032	35	65	9	7	12	30	15
Didam excl. enclaves	262	2165	73	27	1	94	122	38	8
Enclaves Didam en Loil	16	132	81	19	-	6	8	2	-
Eldrik	30	661	5	95	-	1	-	7	22
Wehl excl. enclave	185	1700	69	31	10	54	89	36	6
Enclave Wehl	30	209	53	47	4	7	9	8	6
Beek en Kilder	150	1261	77	23	4	38	94	14	4
Doetinchem + ged.Bergh	51	437	46	54	1	13	23	7	8
Braamtse Slagen	35	224	70	30	1	11	18	5	1

Bron: landbouwtellingformulieren 1959(excl. Babberich).

EIGENDOM EN PACT II

	Aantal bedrijven	Oppervlakte cultuurground				Aantal bedrijven m/d cultuurground			
		in ha	percentage		eigendom	100% eigendom	≥ 50% eigendom	> 50% pacht	100% pacht
			eigendom	pacht					
Tuinders: totaal	12	29	67	33	3	5	3	2	2
Groep C:									
< 1 ha	172	106	84	16	1	121	24	13	14
1 - 3 ha	323	585	80	20	-	174	103	31	15
3 - 5 ha	69	254	78	22	-	33	24	10	2
≥ 5 ha	20	137	68	32	2	6	8	5	1
totaal	584	1082	79	21	0	334	159	59	32
Groep D:									
< 1 ha	38	25	72	28	-	22	5	7	4
1 - 3 ha	71	128	78	22	-	38	21	10	2
3 - 5 ha	19	72	80	20	-	10	6	1	2
≥ 5 ha	6	75	88	12	-	2	3	1	-
totaal	134	300	81	19	-	72	35	19	8
Speciale groep:									
totaal	19	84	87	13	-	11	5	2	1
Alle geregistreerden	1581	9462	63	37	3	654	582	230	115
Lijmers	2741	15826	54	46	.	1043	744	602	352
Oude-IJsselgebied	1840	11459	67	33	.	736	627	269	208
Gelderland	54924	310015	55	45	.	21962	11152	9050	12760

Bron: C.B.S. en landbouwtellingformulieren 1959 (excl. Babberich).

GEPACHTE GROND

Gemeente/ Landbouwgebied	Oppervlakte pachtgrond in ha	Percentage gepacht					van eigenaren in Nederland			
		van ouders	korter dan 1 jaar	langer dan 1 jaar met be- drijfsge- bouwen	in het bui- tenland wonend	van eigenaren land- of tuinbou- wers	overige particu- lieren	andere rechts- personen	overheid	overige
Didam	790	6	0	18	82	-	47	40	0	13
Wehl	681	3	0	29	71	-	86	2	-	12
Bergh	1535	9	1	30	69	1	44	32	1	22
Lijmers	7344	5	0	33	67	3	55	24	4	14
Oude-IJsselgebied	3838	9	1	41	58	12	51	17	3	17
Gelderland	139535	14	1	45	54	1	48	30	8	13

Bron: C.B.S. 1959.

BEDRIJFSGEBOUWEN I

Gemeente/ Landbouwgebied	Aantal bedrijven						met hoofd- bedrijfs- gebouw in eigendom
	totaal	met be- drijfsge- bouwen	waarvan het hoofdbedrijfsgebouw werd gebouwd			na 1940	
			vóór 1850	1850-1914	1915-1940		
Didam	603	354	67	160	97	30	336
Wehl	385	256	39	140	54	23	241
Bergh	817	503	76	248	121	58	475
Lijmers	2741	1254	250	536	286	182	1123
Oude-IJsselgebied	1840	1052	175	501	222	154	943
Gelderland	54924	29672	4145	11901	8921	4705	23769

Bron: C.B.S. 1961.

BEDRIJFSGEBOUWEN II

	Aantal bedrijven						met hoofdbe- drijfsgebouw in eigendom	
	totaal	zonder gegevens	met gegevens	waarvan h. hoofdbedrijfsgebouw werd gebouwd				
				vóór 1850	1850-1914	1915-1940 na 1940		
A1 + B1								
1 - 5 ha	183	13	170	26	75	47	22	161
5 - 7 ha	154	7	147	28	77	34	8	142
7 - 10 ha	155	13	142	23	73	35	11	132
10 - 15 ha	107	5	102	16	53	39	14	90
15 - 20 ha	56	4	52	14	22	11	5	47
20 - 30 ha	35	3	32	6	14	5	7	22
≥ 30 ha	33	12	21	3	13	3	2	14
totaal	723	57	666	116	327	154	69	608
A2 + B2								
< 5 ha	20	3	17	3	6	5	3	17
5 - 10 ha	33	3	30	6	13	8	3	30
10 - 15 ha	12	-	12	-	8	3	1	11
≥ 15 ha	12	1	11	1	9	1	-	10
totaal	77	7	70	10	36	17	7	68
A3: totaal	75	3	72	18	36	14	4	70
Alle landbouwers	875	67	808	144	399	185	80	746
Malland-Wikkemaat	9	-	9	1	7	1	-	7
Angerlo	64	3	61	20	30	1	10	49
Didam excl. enclaves	263	4	259	51	113	74	21	242
EnclavesDidam + Loil	17	-	17	2	9	5	1	16
Babberich	48	4	44	11	20	8	5	40
Eldrik 1)	28	28	-	-	-	-	-	-
Wehl excl. enclave	183	1	182	26	104	35	17	170
Enclave Wehl	29	-	29	6	13	7	3	26
Beek en Kilder	151	1	150	17	70	44	19	145
Doetinchem + ged. Bergh	48	26	22	4	12	3	3	17
Braamtse Slagen	35	-	35	6	21	7	1	34

1) Gegevens van Eldrik ontbreken.

Bron: bijvoegsel landbouwtellingformulieren 1961.

VEESTALLING EN BEDRIJFSVOERING I

Gemeente/ Landbouwgebied	Aantal bedrijven								
	met bedrijfs- gebouwen	met melkveestal gebouwd vóór 1940		met een loopstal voor jongvee	waar de mest in de grup mechanisch geruimd wordt	met één of meer ver- plaatsbare weidepompen	met venti- latie in hooitas of hooiberg	dat groen- voeder pleegt in te kuilen	met groen- voeder- silo's
		totaal	waarvan gemoder- niseerd						
Didam	354	315	178	5	1	56	-	239	150
Wehl	256	224	103	3	2	58	1	137	79
Bergh	503	427	195	5	14	62	2	370	278

Lijmers	1254	1048	493	77	18	324	5	752	474
Oude-IJsselgebied	1052	868	435	37	21	205	4	757	561
Gelderland	29672	23976	13626	495	440	5288	177	17159	10850
									89

Bron: C.B.S. 1961.

VEESTALLING EN BEDRIJFSVOERING II

	Aantal bedrijven								met één of meer ver-plaatsbare weide-pompen	met venti-latie in hooitas of hooiberg	dat groen-voeder pleegt in te kuilen	met groen-voeder-silo's	
	met be-drijfsge-bouwen	met melkveestee-gebouwd vóór 1940		met een loopstal voor jongvee	waar de mest in de grup mechanisch geruimd wordt	met één of meer ver-plaatsbare weide-pompen	met venti-latie in hooitas of hooiberg	dat groen-voeder pleegt in te kuilen					met groen-voeder-silo's
		totaal	waarvan gemoder-niseerd										
A1 + B1													
1 - 5 ha	170	146	60	-	-	9	1	100	77				
5 - 7 ha	147	134	59	-	-	15	-	97	85				
7 - 10 ha	142	131	81	1	1	32	2	111	121				
10 - 15 ha	102	88	67	2	1	35	-	83	112				
15 - 20 ha	52	49	37	2	3	21	-	45	69				
20 - 30 ha	32	26	24	4	1	15	-	25	51				
≥ 30 ha	21	18	14	7	-	8	-	19	30				
totaal	666	592	342	16	6	135	3	480					
A2 + B2													
< 5 ha	17	15	6	1	-	2	-	11					
5 - 10 ha	30	27	16	-	-	6	-	22					
10 - 15 ha	12	11	8	-	-	2	-	7					
≥ 15 ha	11	11	9	-	-	5	-	7					
totaal	70	64	39	1	-	15	-	47					
A3: totaal	72	61	16	1	-	1	-	34					
Alle landbouwers	808	717	397	18	6	151	3	561					
Malland-Wikkemaat	9	9	6	-	-	2	-	4					
Angerlo	61	51	39	5	-	16	-	33					
Didam excl. enclaves	259	235	146	5	1	46	-	195					
Enclaves Didam + Loil	17	15	11	-	-	3	-	10					
Babberich	44	37	15	5	-	2	-	32					
Eldrik 1)	-	-	-	-	-	-	-	-					
Wehl excl. enclave	182	161	84	3	2	53	2	114					
Enclave Wehl	29	26	8	-	-	5	-	13					
Beek en Kilder	150	131	66	-	-	19	1	117					
Doetinchem + ged. Bergh	22	18	9	-	3	3	-	18					
Braamtse Slagen	35	34	13	-	-	2	-	25					

1) Geen gegevens aanwezig.

Deze bijlage is een samenvatting van de gegevens uit de landbouwtelling van 1964

VARKENSSCHUREN EN KIPPENHOKKEN I

Gemeente/ Landbouwgebied	Aantal bedrijven			
	met bedrijfs- gebouwen	met afzonder- lijk na 1940 gebouwde varkensschuur voor 30 of meer mest- varkens	met kippenhokken voor	
			400 of meer legghennen per hok	2000 of meer slachtkuikens per hok
Didam	354	40	23	-
Wehl	256	49	21	-
Bergh	503	60	51	1
Lijmers	1254	122	83	3
Oude-IJsselgebied	1052	119	84	8
Gelderland	29672	330	2473	235

Bron: C.B.S. 1961.

VARKENSSCHUREN EN KIPPENHOKKEN II

	Aantal bedrijven				
	met be- drijfs- gebouwen	met afzon- derlijk ge- bouwde var- kensschuur voor 30 of meer mest- varkens	met kippenhokken		waarvan met automatische drinkwater- voorziening
			voor		
			400 of meer leghennen per hok	2000 of meer slachtkuikens per hok	
A1 + B1					
1 - 5 ha	170	25	10	-	7
5 - 7 ha	147	24	12	-	8
7 - 10 ha	142	23	14	-	9
10 - 15 ha	102	28	10	-	8
15 - 20 ha	52	4	6	-	6
20 - 30 ha	32	5	-	-	1
≥ 30 ha	21	-	2	-	1
totaal	666	109	54	-	40
A2 + B2					
< 5 ha	17	3	1	-	1
5 - 10 ha	30	1	1	-	-
10 - 15 ha	12	-	-	-	-
≥ 15 ha	11	1	-	-	-
totaal	70	5	2	-	1
A3: totaal	72	4	2	-	2
Alle landbouwers	808	118	58	-	43
Malland-Wikkemaat	9	-	-	-	-
Angerlo	61	2	-	-	-
Didam excl. enclaves	259	31	16	-	13
Enclaves Didam + Loil	17	1	2	-	1
Babberich	44	7	7	-	7
Eldrik 1)	-	-	-	-	-
Wehl excl. enclave	182	39	11	-	8
Enclave Wehl	29	3	3	-	1
Beek en Kilder	150	29	10	-	7
Doetinchem + ged. Bergh	22	3	6	-	5
Braamtse Slagen	35	3	3	-	1

1) Geen gegevens aanwezig.

Bron: bijvoegsel landbouwtellingformulieren 1961.

UTILITEITSVOORZIENINGEN

Gemeente/ Landbouwgebied	Aantal bedrijven	Bedrijven aangesloten op									
		telefoon		elektrici- teitsnet		waterleiding (incl. nortomp)		openbare waterleiding		nortomp	
		aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Didam	707	143	20	699	99	303	43	117	17	187	26
Wehl	433	114	26	429	99	216	50	75	17	141	33
Bergh	904	250	28	896	99	516	57	272	30	244	27
Lijmers	2946	902	31	2843	97	1791	61	1172	40	636	22
Oude-IJsselgebied	1942	626	32	1922	99	1136	58	558	29	581	30
Gelderland	57135	17166	30	54353	95	37179	65	21881	38	15564	27

Bron: C.B.S. 1960.

ONTWIKKELING VAN HET GRONDGEBRUIK

		Oppervlakte cultuurgrond		Percentage cultuurgrond in gebruik als		
		totaal	indexcijfers (1947=100)	bouwland	grasland	tuinland
Gemeente Didam	1910	3027	101	56	44	0
	1921	2978	99	54	46	0
	1930	3025	101	58	42	0
	1939	3117	104	46	54	0
	1947	2994	100	49	50	1
	1950	2939	98	45	55	0
	1955	2912	97	45	54	1
	1960	2937	98	43	55	2
	1964	2919	97	37	61	2
Gemeente Wehl	1910	1843	81	59	41	-
	1921	2042	90	60	40	0
	1930	2143	94	60	40	0
	1939	2412	106	47	53	0
	1947	2270	100	51	49	0
	1950	2264	100	44	56	0
	1955	2211	97	45	55	0
	1960	2242	99	44	56	0
	1964	2269	100	43	57	0
Gemeente Bergh	1910	4241	80	52	48	0
	1921	4714	89	55	45	0
	1930	4843	92	53	47	0
	1939	5379	102	50	50	0
	1947	5270	100	55	45	0
	1950	5222	99	48	52	0
	1955	5060	96	47	53	0
	1960	5142	98	46	54	0
	1964	5137	97	41	58	1

Bron: C.B.S.

GRONDGEBRUIK I

	Oppervlakte cultuur-- grond in ha					Percentage cultuurgrond in gebruik als									
						bouwland					grasland				
	1959	1961	1963	1965		1959	1961	1963	1965		1959	1961	1963	1965	
A1 + B1															
1 - 5 ha	693	697	610	534		50	50	47	44		48	49	53	55	2
5 - 7 ha	817	906	928	868		47	45	43	42		52	54	56	58	1
7 - 10 ha	1213	1300	1207	1209		44	43	39	37		55	56	61	63	1
10 - 15 ha	1230	1322	1379	1444		41	40	37	34		58	59	63	65	1
15 - 20 ha	896	977	903	980		37	37	34	33		62	62	66	67	1
20 - 30 ha	797	864	1015	1015		32	29	28	26		67	70	71	73	1
≥ 30 ha	1221	1343	1131	1441		33	34	31	33		66	65	67	66	1
totaal	6867	7409	7173	7491		40	39	36	35		58	60	63	64	2
A2 + B2															
< 5 ha	72	78	76	70		47	47	42	40		52	51	58	60	1
5 - 10 ha	236	244	259	219		46	42	41	35		54	58	59	65	0
10 - 15 ha	183	145	193	170		42	43	38	37		57	57	62	63	1
≥ 15 ha	400	356	431	219		34	36	33	34		64	63	66	65	2
totaal	891	823	959	678		40	40	37	36		59	59	63	64	1
A3: totaal	209	239	206	178		52	52	49	44		47	46	50	56	1
Alle landbouwers	7967	8471	8338	8347		41	40	37	35		58	59	63	65	1
Malland-Wikkemaat	146	153	158	169		24	16	16	12		75	83	84	88	1
Angerlo	1032	1025	939	979		27	25	21	21		72	74	78	78	1
Didam excl. enclaves	2165	2192	2172	2124		43	41	37	35		56	58	62	65	1
Enclaves Didam en Loil	132	136	139	155		43	41	38	35		55	58	61	64	2
Babberich	.	472	464	451		.	41	42	42		.	57	57	58	.
Eldrik	661	649	638	615		33	33	29	28		66	66	68	70	1
Wehl excl. enclave	1700	1715	1692	1688		41	40	37	36		58	59	63	64	1
Enclave Wehl	209	1289	1292	181		48	48	48	46		52	52	52	54	0
Beek en Kilder	1261	410	423	1298		52	51	49	47		48	49	51	53	0
Doetinchem + ged.Bergh	437	224	226	459		37	36	33	34		61	63	67	65	2
Braamtse Slagen	224	206	195	228		53	51	49	46		47	49	51	54	0

Bron: landbouwtellingformulieren 1959, 1961, 1963, 1965 (1959 excl. Babberich).

GRONDGEBRUIK II

	Oppervlakte cultuur- grond in ha				Percentage cultuurgrond in gebruik als											
					bouwland				grasland				tuinland			
	1959	1961	1963	1965	1959	1961	1963	1965	1959	1961	1963	1965	1959	1961	1963	1965
Tuinders: totaal	29	66	66	70	20	22	28	15	24	19	16	16	56	59	56	69
Groep C:																
< 1 ha	106	111	89	87	63	66	57	52	34	27	37	41	3	7	6	7
1 - 3 ha	585	641	602	588	54	52	49	46	45	46	49	53	1	2	2	1
3 - 5 ha	254	284	318	309	47	47	45	41	52	52	55	58	1	1	0	1
≥ 5 ha	137	157	211	252	36	34	27	22	63	65	73	78	1	1	-	0
totaal	1082	1193	1220	1236	51	50	45	40	47	48	54	59	2	2	1	1
Groep D:																
< 1 ha	25	40	31	27	70	66	63	58	25	27	35	39	5	7	2	3
1 - 3 ha	128	170	207	211	54	52	48	43	45	48	52	56	1	0	0	1
3 - 5 ha	72	78	83	79	44	35	32	38	55	63	68	62	1	2	0	0
≥ 5 ha	75	62	59	50	9	3	9	10	91	97	91	90	-	-	-	-
totaal	300	350	380	367	42	41	39	38	57	58	60	61	1	1	1	1
Speciale groep																
totaal	84	89	114	93	26	27	17	25	71	72	82	74	3	1	1	1
Alle geregistreerden	9462	10169	10117	10112	42	40	37	36	57	59	62	62	1	1	1	1

Bron: landbouwtellingformulieren 1959, 1961, 1963, 1965 (1959 excl. Babberich).

BOUWLANDGEBRUIK I

	Oppervlakte bouwland in ha	Percentage bouwland betoeld met										overige gewassen + braakland	
		granen					hakvruchten						
		totaal	rogge	haver	gerst	meng- sels	tarwe	totaal	aard- appe- len	suiker- bieten	voeder- bieten		
A1 + B1													
1 - 5 ha	238	83	41	8	5	27	2	17	5	1	11	0	
5 - 7 ha	363	84	45	7	6	26	0	16	4	1	11	0	
7 - 10 ha	452	85	43	8	10	24	0	14	4	2	8	1	
10 - 15 ha	499	86	41	8	11	25	1	13	3	2	8	1	
15 - 20 ha	324	86	40	5	10	27	4	13	3	4	6	1	
20 - 30 ha	269	86	38	10	19	13	6	12	3	5	4	2	
≥ 30 ha	475	80	16	6	38	6	14	12	2	9	1	8	
totaal	2620	84	37	7	15	21	4	14	3	4	7	2	
A2 + B2													
< 5 ha	28	82	50	10	2	20	-	18	5	1	12	0	
5 - 10 ha	78	85	45	9	10	21	-	15	4	1	10	0	
10 - 15 ha	63	91	45	6	3	37	-	9	2	-	7	-	
≥ 15 ha	74	88	32	13	24	14	5	9	1	3	5	3	
totaal	245	88	41	10	12	23	2	12	2	1	8	1	
A3: totaal		78	79	42	5	4	27	1	20	7	12	1	
Alle landbouwers		2941	85	37	8	14	21	5	13	3	7	2	
Malland-Wikkemaat		20	92	41	12	18	17	4	8	3	5	-	
Angerlo		211	82	27	10	30	5	10	15	4	7	3	
Didam excl. enclaves		733	85	38	5	12	29	1	13	4	7	2	
Enclaves Didam en Loil		55	82	42	-	7	33	-	16	6	8	2	
Baberich		186	70	19	4	17	13	17	20	5	5	10	
Eldrik		173	76	14	6	35	3	18	21	1	2	3	
Wehl excl. enclave		606	87	41	5	13	24	4	12	3	7	1	
Enclave Wehl		84	88	42	13	9	24	-	11	3	8	1	
Beek en Kilder		613	86	47	13	4	22	0	13	3	8	1	
Doetinchem + ged.Bergh		156	85	31	9	31	12	2	10	3	5	5	
Braamtse Slagen		104	87	47	6	10	24	-	13	3	8	0	

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

BOUWLANDGEBRUIK II

	Oppervlakte bouwland in ha	Percentage bouwland betoeld met										overige gewassen + braakland
		granen					hakvruchten					
		totaal	rogge	haver	gerst	meng- sels	tarwe	totaal	aard- appe- len	suiker- bieten	voeder- bieten	
Tuinders: totaal	11	76	41	20	-	15	-	20	12	-	8	4
Groep C:												
< 1 ha	46	67	40	9	3	15	0	33	19	2	12	0
1 - 3 ha	268	81	45	8	4	23	1	19	9	0	10	0
3 - 5 ha	128	86	41	9	7	27	2	14	4	0	10	0
≥ 5 ha	55	86	37	6	15	25	3	14	4	3	7	0
totaal	497	81	43	8	6	23	1	19	8	1	10	0
Groep D:												
< 1 ha	15	74	39	8	5	22	-	26	15	-	11	0
1 - 3 ha	91	81	47	9	3	22	0	19	8	0	10	1
3 - 5 ha	30	91	59	7	14	11	-	9	4	-	5	-
≥ 5 ha	5	100	56	-	27	10	7	-	-	-	-	-
totaal	141	82	49	8	6	19	0	17	8	0	9	1
Speciale groep:												
totaal	23	87	51	6	8	22	-	13	7	-	6	-
Alle geregistreerden	3613	84	39	8	13	21	3	14	4	3	7	2

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

GRASLAND I

	Oppervlakte grasland		
	totaal	percentage	
		blijvend	tijdelijk
A1 + B1			
1 - 5 ha	292	95	5
5 - 7 ha	503	97	3
7 - 10 ha	756	97	3
10 - 15 ha	940	97	3
15 - 20 ha	656	98	2
20 - 30 ha	737	99	1
≥ 30 ha	951	98	2
totaal	4836	98	2
A2 + B2			
< 5 ha	42	96	4
5 - 10 ha	141	98	2
10 - 15 ha	107	94	6
≥ 15 ha	143	98	2
totaal	433	97	3
A3: totaal	99	92	8
Alle landbouwers	5368	97	3
Malland-Wikkemaat	149	99	1
Angerlo	761	99	1
Didam excl. enclaves	1383	100	0
Enclaves Didam en Loil	98	59	41
Babberich	263	97	3
Eldrik	433	99	1
Wehl excl. enclave	1079	98	2
Enclave Wehl	97	93	7
Beek en Kilder	684	96	4
Doetinchem + ged.Bergh	297	97	3
Braamtse Slagen	124	96	4

Bron: Landbouwtellingformulieren 1965.

GRASLAND II

	Oppervlakte grasland		
	totaal	percentage	
		blijvend	tijdelijk
Tuinders: totaal	11	93	7
Groep C:			
< 1 ha	35	94	6
1 - 3 ha	312	95	5
3 - 5 ha	179	97	3
≥ 5 ha	197	99	1
totaal	723	96	4
Groep D:			
< 1 ha	11	95	5
1 - 3 ha	118	96	4
3 - 5 ha	49	96	4
≥ 5 ha	45	100	-
totaal	223	97	3
Speciale groep			
totaal	69	99	1
Alle geregistreerden	6394	97	3

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

TUINBOUWGEWASSEN I

	Oppervlakte tuinbouwgewassen												Aantal bedrijven met tuinbouw
	totaal	open grond				bloemkweke- rijgewassen	onder glas			totaal			
		groente		fruit			bloemkwekerij- gewassen	koud					
		totaal	erwten (groenten oogsten)	totaal	waarvan								
									appels		peren		
A1 + B1													
1 - 5 ha	3,80	0,69	-	3,11	1,35	-	-	3,80	-	-	-	-	4
5 - 7 ha	1,75	0,29	-	1,40	0,45	0,75	0,04	1,73	0,02	0,00	0,02	-	5
7 - 10 ha	1,28	0,53	-	0,75	0,35	0,40	-	1,28	-	-	-	-	4
10 - 15 ha	4,67	2,37	2,15	2,30	2,30	-	-	4,67	-	-	-	-	6
20 - 30 ha	9,30	3,50	3,50	5,80	3,60	1,90	-	9,30	-	-	-	-	5
≥ 30 ha	14,40	6,50	6,50	7,90	7,10	0,70	-	14,40	-	-	-	-	5
totaal	35,20	13,88	12,15	21,26	15,15	3,75	0,04	35,18	0,02	0,00	0,02	-	29
A2 + B2													
5 - 10 ha	0,30	-	-	0,30	0,30	-	-	0,30	-	-	-	-	1
≥ 15 ha	2,10	-	-	2,10	1,80	0,30	-	2,10	-	-	-	-	1
totaal	2,40	-	-	2,40	2,10	0,30	-	2,40	-	-	-	-	2
A3: totaal	0,91	0,77	-	0,14	0,06	0,05	-	0,91	-	-	-	-	4
Alle landbouwers	38,51	14,65	12,15	23,80	17,31	4,10	0,04	38,49	0,02	0,00	0,02	-	35
Angerlo	7,20	-	-	7,20	6,10	1,00	-	7,20	-	-	-	-	3
Didam excl. enclaves	8,05	1,08	-	6,91	4,70	0,45	0,04	8,03	0,02	0,00	0,02	-	10
Enclaves Didam en Loil	2,00	-	-	2,00	0,30	1,40	-	2,00	-	-	-	-	1
Baberich	1,63	0,38	-	1,25	0,35	0,90	-	1,63	-	-	-	-	4
Eldrik	9,70	5,50	5,50	4,20	4,00	0,20	-	9,70	-	-	-	-	3
Wehl excl. enclave	2,92	2,28	2,00	0,64	0,26	0,15	-	2,92	-	-	-	-	4
Beek en Kilder	1,06	0,76	-	0,30	0,30	-	-	1,06	-	-	-	-	5
Doetinchem +ged.Bergh	5,95	4,65	4,65	1,30	1,30	-	-	5,95	-	-	-	-	5

Bron: Landbouwtellingformulieren 1965.

TUINBOUWGEWASSEN II

Oppervlakte tuinbouwgewassen																									Aant.		
open grond												onder glas										be- drij- ven met tuin- bouw					
totaal		groente				fruit		kleinfruit		bloom- kwe- kerij- sen	bloom- kwe- kerij- sen	bloom- bollen + knoj- len	totaal	verwarmd	koud	totaal											
waar- in van	ha onder- teelt	to- taal	waarvan aard- bei-en	as- per- ges	lof- wor- tel	to- taal	ap- pels	to- taal	waarvan zwarte bessen	rode en witte bessen	kwe- kerij- sen	kwe- kerij- sen	bollen + knoj- len	in waar- ha van onder- teelt	kom- kom- mers- ten	bloem- aari- bei- kerij- gewas- sen	kom- kom- mers- ten	totaal									
Tuinders:																											
tot.	4905	1,26	19,87	8,76	0,03	0,88	25,78	21,62	2,51	1,00	1,07	0,28	0,58	0,01	-	0,02	46,75	1,21	0,49	0,62	0,02	0,13	0,21	0,41	2,30	0,05	22
Groep C:																											
< 1 ha	5,86	-	3,59	1,89	0,15	0,02	1,70	1,68	0,01	0,01	0,04	-	0,03	0,17	-	0,03	5,62	-	-	-	0,06	0,04	-	0,08	0,24	-	17
1-3 ha	8,45	-	3,44	0,98	1,10	0,10	4,50	2,85	0,87	0,63	0,20	0,03	0,12	0,02	0,16	-	8,32	-	-	-	0,01	0,01	-	0,08	0,13	-	16
3-5 ha	2,24	-	1,59	0,82	0,30	0,35	0,65	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	2,24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
> 5 ha	0,18	-	-	-	-	-	0,18	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
totaal	16,73	-	8,62	3,69	1,45	0,47	7,03	5,36	0,88	0,64	0,24	0,03	0,15	0,19	0,16	0,03	16,36	-	-	-	0,07	0,05	-	0,16	0,37	-	40
Groep D:																											
< 1 ha	0,79	-	0,69	0,34	-	0,20	0,07	-	0,04	-	0,03	-	0,03	-	-	-	0,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
1-5 ha	1,79	-	1,39	0,83	-	0,35	0,36	-	0,04	0,26	0,04	-	0,04	-	-	-	1,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
totaal	2,58	-	2,08	1,17	-	0,55	0,43	-	0,08	0,26	0,07	-	0,07	-	-	-	2,58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Spec.groep																											
totaal	0,99	-	-	-	-	-	0,75	0,35	0,40	-	-	-	-	0,20	-	-	0,95	-	-	-	0,04	-	-	-	0,04	-	2

Bron: Landbouwtellingformulieren 1965.

RUNDVEEHOUDERIJ I

	Aantal bedrijven		Aantal melkkoeien per			Per 100 melkkoeien		Bedrijven met mestkalveren		ov. mestvee	
	1959		1965		100 ha cult.grond	100 ha grasland	aantal kalveren	aantal pinken	aantal bedrijven	aantal be- deld p. bedrijven	1965
A1 + B1											
1 - 5 ha	194	138	95	114	193	207	50	52	4	8,7	40
5 - 7 ha	146	147	81	104	152	179	56	56	9	2,2	42
7 - 10 ha	150	146	75	105	136	168	53	64	14	5,4	60
10 - 15 ha	104	119	65	86	112	133	62	82	13	14,3	70
15 - 20 ha	55	57	58	78	94	116	68	88	3	3,0	35
20 - 30 ha	34	42	58	75	86	104	65	85	3	7,3	39
≥ 30 ha	34	35	46	57	70	87	56	84	1	9,0	30
totaal	717	684	66	85	112	132	58	74	47	7,6	316
A2 + B2											
< 5 ha	20	18	95	111	177	185	42	35	1	1,0	2
5 - 10 ha	35	30	80	103	147	159	51	63	5	3,0	12
10 - 15 ha	16	14	64	77	109	121	66	75	3	2,7	8
≥ 15 ha	4	9	35	69	54	106	60	106	1	1,0	6
totaal	85	71	58	86	98	135	55	73	10	2,5	28
A3: totaal	78	55	102	90	230	161	54	58	5	15,0	15
Alle landbouwers	880	810	67	85	113	133	58	72	62	7,4	359
Malland-Wikkemaat	9	9	63	88	83	100	51	74	1	10,0	6
Angerlo	64	62	66	85	91	109	54	73	5	6,6	33
Didam excl.enclaves	262	238	69	88	122	135	56	77	16	2,4	93
Enclaves Didam en Loil	16	18	60	79	105	123	67	85	3	1,3	4
Babberich	48	41	65	62	112	105	55	70	1	47,0	24
Eldrik	30	25	54	76	81	108	48	73	1	1,0	15
Wehl excl. enclave	185	164	66	89	112	139	64	75	11	8,7	68
Enclave Wehl	30	25	65	83	126	155	67	70	1	1,0	5
Beek en Kilder	150	149	66	84	139	159	59	71	14	4,3	64
Doetinchem + ged.Bergh	51	46	79	98	126	151	54	65	6	27,0	19
Braamtse Slagen	35	33	70	94	149	173	65	68	3	2,0	12

Van 48 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd in plaats van de gegevens van 1959.

Bron: landbouwtellingformulieren.

RUNDVEEHOUDERIJ II

	Aantal bedrijven		Aantal melkkoeien per			Per 100 melkkoeien		Aantal bedrijven met				1965
			100 ha cult.grond	100 ha grasland	aantal kalveren	aantal pinken	mestkalveren		ov. mestvee			
	1959	1965					1959	1965		aantal bedrijven	aantal gemiddeld p. bedrijf	
	1959	1965	1959	1965	1959	1965	1959	1965	aantal bedrijven	aantal gemiddeld p. bedrijf	ov. mestvee	
Tuinders: totaal												
Groep C:												
zonder cultuurgrond												
	12	22	29	19	113	69	100	-	-	2	5,0	
	208	73	-	-	-	100	-	4	54,8	1	2,0	
< 1 ha	205	167	76	76	231	44	41	1	1,0	5	1,6	
1 - 3 ha	364	332	79	81	175	70	47	9	6,0	34	1,7	
3 - 5 ha	76	84	73	91	130	30	56	5	2,8	24	3,7	
≥ 5 ha	21	34	52	53	89	65	112	3	7,0	13	13,9	
totaal	874	690	75	77	156	52	55	22	14,0	77	4,4	
Groep D:												
zonder cultuurgrond												
	38	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
< 1 ha	56	50	138	76	468	52	58	-	-	2	2,0	
1 - 3 ha	84	122	86	67	181	86	56	3	14,3	14	2,4	
3 - 5 ha	21	22	60	42	105	67	94	1	1,0	3	4,7	
≥ 5 ha	6	5	21	6	24	7	-	-	-	4	29,5	
totaal	205	211	71	54	125	63	58	4	11,0	23	7,3	
Speciale groep:												
totaal	21	25	38	55	52	55	53	1	224,0	3	5,0	
Alle geregistreerden												
	2003	1758	67	83	117	57	71	89	11,6	464	5,9	

Voor 184 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd.

Bron: landbouwtellingformulieren.

MELKKOEIEN 1965 I

	Aantal bedrijven		Aantal bedrijven met melkkoeien					Gemiddeld aantal melk- koeien per bedrijf met melkkoeien		
	totaal	zonder met melkkoeien	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24		≥ 25	
A1 + B1										
1 - 5 ha	138	2	136	72	63	1	-	-	4,4	
5 - 7 ha	147	2	145	30	106	8	1	-	6,2	
7 - 10 ha	146	-	146	7	86	47	4	1	8,7	
10 - 15 ha	119	-	119	4	32	74	8	1	10,5	
15 - 20 ha	57	1	56	1	6	29	13	7	13,6	
20 - 30 ha	42	1	41	-	-	12	12	10	18,7	
≥ 30 ha	35	3	32	-	-	1	4	10	25,7	
totaal	684	9	675	114	293	172	42	29	9,4	
A2 + B2										
< 5 ha	18	1	17	9	8	-	-	-	4,5	
5 - 10 ha	30	-	30	4	19	7	-	-	7,5	
10 - 15 ha	14	-	14	-	8	6	-	-	9,2	
≥ 15 ha	9	-	9	-	2	2	1	3	16,7	
totaal	71	1	70	13	37	15	1	3	8,3	
A3: totaal	55	4	51	44	6	1	-	-	3,1	
Alle landbouwers	810	14	796	171	336	188	43	32	26	9,0
Malland-Wikkemaat	9	-	9	-	1	3	2	1	2	16,5
Angerlo	62	1	61	6	15	16	6	12	6	13,6
Didam excl. enclaves	238	1	237	53	111	57	10	5	1	7,9
Enclaves Didam en Loil	18	1	17	3	10	3	1	-	-	7,2
Baberich	41	6	35	13	12	5	3	1	1	7,9
Eldrik	25	-	25	1	4	6	2	3	9	18,7
Wehl excl. enclave	164	1	163	33	61	47	13	5	4	9,2
Enclave Wehl	25	-	25	12	10	2	-	-	1	6,0
Beek en Kilder	149	2	147	34	74	32	6	1	-	7,4
Doetinchem + ged.Bergh	46	-	46	8	22	10	-	4	2	9,7
Braamtse Slagen	33	2	31	8	16	7	-	-	-	6,8

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

MELKKOEIEN 1965 II

	Aantal bedrijven			Aantal bedrijven met melkkoeien						Gemiddeld aantal melk- koeien per bedrijf met melkkoeien
	totaal	zonder	met	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	≥ 25	
		melkkoeien								
Tuinders: totaal	22	16	6	6	-	-	-	-	-	2,1
Groep C:										
zonder cultuurgrond	73	71	2	2	-	-	-	-	-	1,0
< 1 ha	167	115	52	52	-	-	-	-	-	1,2
1 - 3 ha	332	97	235	230	4	1	-	-	-	2,0
3 - 5 ha	84	11	73	51	21	1	-	-	-	3,8
≥ 5 ha	34	10	24	12	9	3	-	-	-	5,5
totaal	690	304	386	347	34	5	-	-	-	2,4
Groep D:										
zonder cultuurgrond	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-
< 1 ha	50	35	15	14	1	-	-	-	-	1,4
1 - 3 ha	122	50	72	71	1	-	-	-	-	2,0
3 - 5 ha	22	9	13	12	1	-	-	-	-	2,5
≥ 5 ha	5	4	1	1	-	-	-	-	-	3,0
totaal	211	110	101	98	3	-	-	-	-	1,9
Speciale groep:										
totaal	25	12	13	9	4	-	-	-	-	3,9
Alle geregistreerden	1758	456	1302	631	377	193	43	32	26	6,4

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

MELKKOEIEN 1959 I

	Aantal bedrijven		Aantal bedrijven met melkkoeien					Gemiddeld aantal melkkoeien per bedrijf met melkkoeien	
	totaal	zonder melkkoeien	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	≥ 25	
A1 + B1									
1 - 5 ha	194	2	192	36	-	-	-	-	3,6
5 - 7 ha	146	5	141	78	2	-	-	-	4,9
7 - 10 ha	150	1	149	121	8	-	-	-	6,2
10 - 15 ha	104	-	104	74	25	1	-	-	8,0
15 - 20 ha	55	-	55	23	22	7	-	-	10,2
20 - 30 ha	34	-	34	3	17	10	4	-	14,3
≥ 30 ha	34	1	33	2	5	10	11	4	19,0
totaal	717	9	708	337	79	28	15	4	6,8
A 2 + B2									
< 5 ha	20	-	20	5	-	-	-	-	3,7
5 - 10 ha	35	-	35	27	-	-	-	-	5,1
10 - 15 ha	16	-	16	14	2	-	-	-	7,9
≥ 15 ha	14	2	12	2	9	-	1	-	11,8
totaal	85	2	83	48	11	-	1	-	6,5
A3: totaal	78	8	70	8	-	-	-	1	3,5
Alle landbouwers	880	19	861	393	90	28	16	5	6,5
Malland-Wikkemaat	9	-	9	3	5	1	-	-	10,2
Angerlo	64	1	63	22	17	10	4	2	10,9
Didam excl. enclaves	262	3	259	133	20	2	-	1	5,8
Enclaves Didam en Loil	16	2	14	6	-	1	-	-	5,6
Babberich	48	1	47	15	6	3	-	1	6,6
Eldrik	30	1	29	12	2	3	9	-	12,2
Wehl excl. enclave	185	6	179	86	19	7	1	-	6,3
Enclave Wehl	30	2	28	11	2	-	-	-	4,9
Beek en Kilder	150	1	149	71	13	-	1	-	5,6
Doetinchem + ged. Bergh	51	1	50	25	4	1	1	1	6,9
Braamtse Slagen	35	1	34	9	2	-	-	-	4,6

Van 48 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd.

Bron: landbouwtellingformulieren 1959.

MELKKOEIEN 1959 II

	Aantal bedrijven			Aantal bedrijven met _____ melkkoeien					Gemiddeld aantal melkkoeien per bedrijf met melkkoeien	
	totaal	zonder	met	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24		≥ 25
		melkkoeien								
Tuinders: totaal	23	16	7	7	-	-	-	-	-	2,7
Groep C:										
zonder cultuurgrond	208	197	11	11	-	-	-	-	-	1,0
< 1 ha	205	134	71	70	1	-	-	-	-	1,3
1 - 3 ha	364	74	290	289	1	-	-	-	-	1,8
3 - 5 ha	76	8	68	63	5	-	-	-	-	3,0
≥ 5 ha	21	4	17	8	9	-	-	-	-	4,4
totaal	874	417	457	441	16	-	-	-	-	2,0
Groep D:										
zonder cultuurgrond	38	37	1	1	-	-	-	-	-	1,0
< 1 ha	56	24	32	32	-	-	-	-	-	1,6
1 - 3 ha	84	17	67	67	-	-	-	-	-	1,9
3 - 5 ha	21	5	16	16	-	-	-	-	-	2,9
≥ 5 ha	6	3	3	1	2	-	-	-	-	5,3
totaal	205	86	119	117	2	-	-	-	-	2,0
Speciale groep:										
totaal	21	10	11	9	2	-	-	-	-	3,0
Alle geregistreerden	2003	548	1455	903	413	90	28	16	5	4,7

Van 184 bedrijven in het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 genoteerd.
Bron: landbouwtellingformulieren 1959.

MELKPRODUKTIE

	1958	1960	1962	1964
Aantal gecontroleerde koeien:				
Didam e.o.	534	579	616	668
Wehl e.o.	704	726	724	726
Bergh-Zeddam	1032	1110	1231	1489
Angerlo F.H.	659	674	707	749
Angerlo e.o.	254	247	279	211
Angerlo IJsselstrook	852	906	1118	1188
Zevenaar e.o.	658	737	800	733
Gemiddelde melkopbrengst in kg:				
Didam e.o.	4357	4455	4386	4339
Wehl e.o.	4318	4375	4514	4428
Bergh-Zeddam	4321	4295	4350	4336
Angerlo F.H.	4279	4346	4320	4214
Angerlo e.o.	4118	4054	4068	4070
Angerlo IJsselstrook	4178	4156	4283	4164
Zevenaar e.o.	4414	4500	4501	4314
Gemiddeld vetgehalte in %:				
Didam e.o.	3,67	3,73	3,79	3,80
Wehl e.o.	3,60	3,63	3,73	3,74
Bergh-Zeddam	3,67	3,68	3,80	3,84
Angerlo F.H.	3,79	3,79	3,84	3,90
Angerlo e.o.	3,54	3,60	3,68	3,69
Angerlo IJsselstrook	3,54	3,51	3,57	3,63
Zevenaar e.o.	3,17	3,79	3,89	3,92

Bron: Jaarverslagen Centrale Melkcontrôle Dienst.

HEESTVARKENS 1965

	to- taal	Aantal bedrijven															met mestvarkens		
		met alleen mestvarkens					met mestvarkens en fokzeugen										totaal		
		aantal mestvarkens per bedrijf					aantal mestvarkens per bedrijf										gen. per bedrijf		
		1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	> 100	tot.	gen. per bedrijf	1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	> 100	tot.	gen. per bedrijf	aant. bedrijven	gem. per bedrijf
A1+B1																			
1 - 5 ha	138	3	8	4	11	6	1	33	35,7	30	22	6	9	5	1	73	18,4	106	23,8
5 - 7 ha	147	2	3	6	8	5	4	28	54,4	31	18	11	16	5	-	81	19,4	109	28,4
7 -10 ha	146	3	4	2	4	4	8	25	88,8	31	14	15	13	11	3	87	25,1	112	39,4
10 -15 ha	119	-	1	2	2	10	4	19	77,4	12	21	8	16	7	3	67	30,4	86	40,8
15 -20 ha	57	-	3	1	1	1	-	6	26,7	10	11	2	5	4	1	33	27,0	39	26,9
20 -30 ha	42	-	-	1	1	2	1	5	75,6	7	3	2	1	6	1	20	33,4	25	41,8
> 30 ha	35	1	1	1	1	-	1	5	35,2	9	1	1	-	1	-	12	12,1	17	18,9
totaal	684	9	20	17	28	28	19	121	58,7	130	90	45	60	39	9	373	23,7	494	32,3
A2+B2																			
< 5 ha	18	1	-	1	2	-	-	4	3,0	4	-	2	3	1	-	10	21,8	14	22,8
5-10 ha	30	1	2	-	1	1	-	5	31,4	3	7	2	1	2	-	15	20,5	20	23,3
10-15 ha	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	1	-	8	24,8	8	24,8
> 15 ha	9	-	-	-	1	-	-	1	35,0	2	1	-	-	-	-	3	7,3	4	14,3
totaal	71	2	2	1	4	1	-	10	29,3	9	12	7	4	4	-	36	20,7	46	22,6
A3: totaal	55	4	3	2	2	3	-	14	25,6	6	9	3	1	-	-	19	13,4	33	18,6
Alle landbouwers	810	15	25	20	34	32	19	145	53,5	145	111	55	65	43	9	428	23,0	573	30,7
Mallem-Wikkemaat	9	-	1	-	-	-	-	1	10,0	2	-	1	-	-	-	3	11,3	4	11,0
Angerlo	62	1	1	-	-	-	-	2	7,5	14	7	2	4	3	-	30	19,7	32	18,9
Didam excl. enclaves	238	8	6	6	9	8	3	40	41,8	47	33	14	23	8	2	127	20,0	167	25,2
Enclaves Didam en Loil	18	2	1	-	2	-	-	5	19,8	-	5	4	2	-	-	11	22,4	16	21,6
Baberich	41	-	1	-	-	1	-	2	33,0	10	3	1	2	3	1	20	25,8	22	26,4
Eldrik	25	-	1	-	1	1	1	4	51,8	4	3	-	-	1	-	8	11,9	12	25,2
Wehl excl. enclave	164	4	3	2	13	10	8	40	72,7	22	20	6	18	10	4	80	30,4	120	44,5
Enclave Wehl	25	-	1	1	1	2	-	5	35,6	8	5	3	1	-	-	17	12,4	22	17,7
Beek en Kilder	149	-	4	5	5	9	7	30	73,2	25	23	19	9	12	1	89	23,5	119	36,1
Doetinchem+ged. Bergh	46	-	3	2	3	1	-	9	27,6	7	4	3	3	2	1	20	27,1	29	28,2
Braantse slagen	33	-	3	4	-	-	-	7	18,6	6	8	2	3	4	-	23	23,5	30	22,4

Bron: Landbouwtellingformulieren 1965.

MESTVARKENS 1959

	Aantal bedrijven												
	met alleen mestvarkens						met mestvarkens en fokzeugen						
	aantal mestvarkens per bedrijf						aantal mestvarkens per bedrijf						
	1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	>100	1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	>100	totaal
Totaal	gemiddeld p. bedrijf						gemiddeld p. bedrijf						
	1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	>100	1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	>100	totaal
A1 ± B1													
1 - 5 ha	7	10	4	2	2	25	64	21	10	4	-	-	99
5 - 7 ha	5	3	3	1	3	15	45	20	10	4	3	-	82
7 - 10 ha	2	6	2	4	1	15	42	27	6	9	1	-	85
10 - 15 ha	-	2	-	2	2	6	27	14	12	9	2	-	64
15 - 20 ha	1	1	1	1	-	4	15	9	4	8	-	-	36
20 - 30 ha	-	1	2	-	-	3	10	5	5	4	-	-	24
> 30 ha	-	3	1	-	1	5	12	5	2	-	-	-	19
Totaal	15	26	13	10	9	73	215	101	49	38	6	-	409
A2 + B2													
< 5 ha	1	2	2	-	-	5	5	2	1	-	-	-	8
5 - 10 ha	-	-	2	-	-	2	16	8	1	-	-	-	25
10 - 15 ha	-	-	-	-	1	1	9	2	1	-	-	-	12
> 15 ha	-	-	-	1	-	1	7	-	-	1	-	-	8
Totaal	1	2	4	1	1	9	37	12	3	1	-	-	53
A3 totaal	14	3	4	-	-	21	21	8	1	1	-	-	31
Alle landbouwers	30	31	21	11	10	103	273	121	53	40	6	-	493
Malland-Wikkemaat	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Angerlo	2	1	3	-	-	6	18	8	2	2	-	-	30
Didam excl. enclaves	10	7	5	1	3	26	90	34	9	6	-	-	139
Enclaves Didam en Loij	-	2	1	-	-	3	8	1	2	-	-	-	11
Babberich	2	-	-	-	-	2	15	2	1	5	2	-	25
Eldrik	-	6	1	-	-	7	9	6	-	-	-	-	15
Wehl excl. enclave	5	4	5	5	4	23	49	34	20	17	2	-	122
Enclave Wehl	1	-	1	2	-	4	9	6	4	-	-	-	19
Beek en Kilder	4	5	2	3	3	17	49	19	8	5	2	-	83
Dootinchem + ged.Bergh	3	4	2	-	-	9	11	4	5	5	-	-	25
Braamtse slagen	3	2	1	-	-	6	14	6	1	-	-	-	21
Totaal	85	1	2	4	1	9	37	12	3	1	-	-	53
A3 totaal	78	14	3	4	-	21	21	8	1	1	-	-	31
Alle landbouwers	880	30	31	21	11	10	273	121	53	40	6	-	493
Malland-Wikkemaat	9	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Angerlo	64	2	1	3	-	6	18	8	2	2	-	-	30
Didam excl. enclaves	262	10	7	5	1	26	90	34	9	6	-	-	139
Enclaves Didam en Loij	16	-	2	1	-	3	8	1	2	-	-	-	11
Babberich	48	2	-	-	-	2	15	2	1	5	2	-	25
Eldrik	30	-	6	1	-	7	9	6	-	-	-	-	15
Wehl excl. enclave	185	5	4	5	5	23	49	34	20	17	2	-	122
Enclave Wehl	30	1	-	1	2	4	9	6	4	-	-	-	19
Beek en Kilder	150	4	5	2	3	17	49	19	8	5	2	-	83
Dootinchem + ged.Bergh	51	3	4	2	-	9	11	4	5	5	-	-	25
Braamtse slagen	35	3	2	1	-	6	14	6	1	-	-	-	21
Totaal	717	15	26	13	10	9	215	101	49	38	6	-	409
A2 + B2													
< 5 ha	20	1	2	2	-	5	5	2	1	-	-	-	8
5 - 10 ha	35	-	-	2	-	2	16	8	1	-	-	-	25
10 - 15 ha	16	-	-	-	1	1	9	2	1	-	-	-	12
> 15 ha	14	-	-	-	1	1	7	-	-	1	-	-	8
Totaal	85	1	2	4	1	9	37	12	3	1	-	-	53
A3 totaal	78	14	3	4	-	21	21	8	1	1	-	-	31
Alle landbouwers	880	30	31	21	11	10	273	121	53	40	6	-	493
Malland-Wikkemaat	9	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Angerlo	64	2	1	3	-	6	18	8	2	2	-	-	30
Didam excl. enclaves	262	10	7	5	1	26	90	34	9	6	-	-	139
Enclaves Didam en Loij	16	-	2	1	-	3	8	1	2	-	-	-	11
Babberich	48	2	-	-	-	2	15	2	1	5	2	-	25
Eldrik	30	-	6	1	-	7	9	6	-	-	-	-	15
Wehl excl. enclave	185	5	4	5	5	23	49	34	20	17	2	-	122
Enclave Wehl	30	1	-	1	2	4	9	6	4	-	-	-	19
Beek en Kilder	150	4	5	2	3	17	49	19	8	5	2	-	83
Dootinchem + ged.Bergh	51	3	4	2	-	9	11	4	5	5	-	-	25
Braamtse slagen	35	3	2	1	-	6	14	6	1	-	-	-	21
Totaal	717	15	26	13	10	9	215	101	49	38	6	-	409
A2 + B2													
< 5 ha	20	1	2	2	-	5	5	2	1	-	-	-	8
5 - 10 ha	35	-	-	2	-	2	16	8	1	-	-	-	25
10 - 15 ha	16	-	-	-	1	1	9	2	1	-	-	-	12
> 15 ha	14	-	-	-	1	1	7	-	-	1	-	-	8
Totaal	85	1	2	4	1	9	37	12	3	1	-	-	53
A3 totaal	78	14	3	4	-	21	21	8	1	1	-	-	31
Alle landbouwers	880	30	31	21	11	10	273	121	53	40	6	-	493
Malland-Wikkemaat	9	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Angerlo	64	2	1	3	-	6	18	8	2	2	-	-	30
Didam excl. enclaves	262	10	7	5	1	26	90	34	9	6	-	-	139
Enclaves Didam en Loij	16	-	2	1	-	3	8	1	2	-	-	-	11
Babberich	48	2	-	-	-	2	15	2	1	5	2	-	25
Eldrik	30	-	6	1	-	7	9	6	-	-	-	-	15
Wehl excl. enclave	185	5	4	5	5	23	49	34	20	17	2	-	122
Enclave Wehl	30	1	-	1	2	4	9	6	4	-	-	-	19
Beek en Kilder	150	4	5	2	3	17	49	19	8	5	2	-	83
Dootinchem + ged.Bergh	51	3	4	2	-	9	11	4	5	5	-	-	25
Braamtse slagen	35	3	2	1	-	6	14	6	1	-	-	-	21
Totaal	717	15	26	13	10	9	215	101	49	38	6	-	409
A2 + B2													
< 5 ha	20	1	2	2	-	5	5	2	1	-	-	-	8
5 - 10 ha	35	-	-	2	-	2	16	8	1	-	-	-	25
10 - 15 ha	16	-	-	-	1	1	9	2	1	-	-	-	12
> 15 ha	14	-	-	-	1	1	7	-	-	1	-	-	8
Totaal	85	1	2	4	1	9	37	12	3	1	-	-	53
A3 totaal	78	14	3	4	-	21	21	8	1	1	-	-	31
Alle landbouwers	880	30	31	21	11	10	273	121	53	40	6	-	493
Malland-Wikkemaat	9	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Angerlo	64	2	1	3	-	6	18	8	2	2	-	-	30
Didam excl. enclaves	262	10	7	5	1	26	90	34	9	6	-	-	139
Enclaves Didam en Loij	16	-	2	1	-	3	8	1	2	-	-	-	11
Babberich	48	2	-	-	-	2	15	2	1	5	2	-	25
Eldrik	30	-	6	1	-	7	9	6	-	-	-	-	15
Wehl excl. enclave	185	5	4	5	5	23	49	34	20	17	2	-	122
Enclave Wehl	30	1	-	1	2	4	9	6	4	-	-	-	19
Beek en Kilder	150	4	5	2	3	17	49	19	8	5	2	-	83
Dootinchem + ged.Bergh	51	3	4	2	-	9	11	4	5	5	-	-	25
Braamtse slagen	35	3	2	1	-	6	14	6	1	-	-	-	21
Totaal	717	15	26	13	10	9	215	101	49	38	6	-	409
A2 + B2													
< 5 ha	20	1	2	2	-	5	5	2	1	-	-	-	8
5 - 10 ha	35	-	-	2	-	2	16	8	1	-	-	-	25
10 - 15 ha	16	-	-	-	1	1	9	2	1	-	-	-	12
> 15 ha	14	-	-	-	1	1	7	-	-	1	-	-	8
Totaal	85	1	2	4	1	9	37	12	3	1	-	-	53
A3 totaal	78	14	3	4	-	21	21	8	1	1	-	-	31
Alle landbouwers	880	30	31	21	11	10	273	121	53	40	6	-	493
Malland-Wikkemaat	9	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Angerlo	64	2	1	3	-	6	18	8	2	2	-	-	30
Didam excl. enclaves	262	10	7	5	1	26	90	34	9	6	-	-	139
Enclaves Didam en Loij	16	-	2	1	-	3	8	1	2	-	-	-	11
Babberich	48	2	-	-	-	2	15	2	1	5	2	-	25
Eldrik	30	-	6	1	-	7	9	6	-	-	-	-	15
Wehl excl. enclave	185	5	4	5	5	23	49	34	20	17	2	-	122
Enclave Wehl	30	1	-	1	2	4	9	6	4	-	-	-	19
Beek en Kilder	150	4	5	2	3	17	49	19	8	5	2	-	83
Dootinchem + ged.Bergh	51	3	4	2	-	9	11	4	5	5	-	-	25
Braamtse slagen	35	3	2	1	-	6	14	6	1	-	-	-	21
Totaal	717	15	26	13	10	9	215	101	49	38	6	-	409

FOKZEUGEN

Aantal bedrijven																	
Totaal	met alleen fokzeugen						met fokzeugen en mestvarkens						met fokzeugen				
	aantal fokzeugen per bedrijf					gemiddeld p. bedrijf	aantal fokzeugen per bedrijf					gemiddeld p. bedrijf	aant. bedr.	gemidd. p. bedr.			
	1-4	5-9	10-14	15-19	>20	totaal	1-4	5-9	10-14	15-19	>20	totaal					
A1 + B1																	
1 - 5 ha	138	5	10	5	6	3	29	11,3	27	25	11	4	6	73	8,3	102	9,2
5 - 7 ha	147	4	8	8	3	8	31	12,6	17	36	16	8	4	81	9,0	112	10,0
7 - 10 ha	146	3	5	10	5	6	29	15,0	26	22	17	9	13	87	10,8	116	11,9
10 - 15 ha	119	2	5	6	9	9	31	16,3	13	18	18	10	8	67	11,8	98	13,2
15 - 20 ha	57	-	4	3	2	5	14	20,6	4	7	7	9	6	33	14,2	47	16,0
20 - 30 ha	42	1	2	5	4	2	14	14,0	3	7	3	3	4	20	12,9	34	13,3
> 30 ha	35	-	1	1	2	3	7	20,4	2	3	4	2	1	12	11,2	19	14,6
Totaal	684	15	35	38	31	36	155	14,7	92	118	76	45	42	373	10,5	528	11,8
A2 + B2																	
< 5 ha	18	-	1	-	1	-	2	11,5	5	2	2	1	-	10	6,3	12	7,2
5 - 10 ha	30	2	1	3	2	1	9	11,7	5	6	2	-	2	15	8,5	24	9,7
10 - 15 ha	14	1	1	2	2	-	6	11,5	3	2	1	1	1	8	9,0	14	10,0
> 15 ha	9	1	-	3	-	1	5	15,2	1	-	-	2	-	3	11,7	8	13,9
Totaal	71	4	3	8	5	2	22	12,4	14	10	5	4	3	36	8,3	58	9,8
A3 totaal	55	8	2	1	2	2	15	8,5	7	10	1	-	1	19	6,4	34	7,3
Alle landbouwers	810	27	40	47	38	40	192	14,0	113	138	82	49	46	428	10,2	620	11,3
Malland-Wikkemaat	9	1	-	3	-	-	4	9,0	2	-	-	1	-	3	7,3	7	8,3
Angerlo	62	7	2	7	2	3	21	12,5	9	13	4	1	3	30	8,5	51	10,1
Didam excl. enclaves	238	2	12	18	21	11	64	14,3	30	35	27	20	15	127	10,7	191	11,9
Enclaves Didam en Loil	18	1	-	-	1	-	2	8,5	3	3	4	1	-	11	8,5	13	8,5
Baberich	41	5	3	4	1	2	15	11,0	9	6	2	2	1	20	6,8	35	8,6
Eldrik	25	-	1	2	2	2	7	22,1	-	5	1	2	-	8	10,1	15	15,7
Wehl excl. enclave	164	4	7	6	5	14	36	16,3	22	20	14	13	11	80	11,7	116	13,1
Enclave Wehl	25	-	-	1	-	1	2	18,6	6	8	-	-	3	17	8,7	19	9,7
Beek en Kilder	149	5	8	4	4	3	24	11,9	17	34	22	5	11	89	10,7	113	11,0
Doetinchem + ged. Bergh	46	1	5	2	2	4	14	15,0	7	4	4	4	1	20	10,0	34	12,0
Braamtse slagen	33	1	2	-	-	-	3	6,0	8	10	4	-	1	23	7,1	26	7,0

Bron: Landbouwtellingformulieren 1959. Voor het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

VARKENS 1965

	totaal	Aantal bedrijven													
		met mestvarkens							met fokzeugen						
		aantal mestvarkens per bedrijf							aantal fokzeugen p. bedrijf						
		1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	≥ 100	to-taal	1-4	5-9	10-14	15-19	≥ 20	to-taal	gemiddeld p. bedrijf
Tuinders: totaal	22	2	-	-	-	1	-	3	21,3	-	1	1	-	-	2 7,5
Groep C: zonder cultuurgrond	73	24	12	6	6	3	2	53	22,7	10	1	-	-	-	11 2,6
< 1 ha	167	62	25	6	4	4	1	102	13,3	41	7	1	-	-	49 2,7
1 - 3 ha	332	98	44	22	12	10	3	189	16,7	97	34	13	2	2	148 5,1
3 - 5 ha	84	20	7	5	11	4	1	48	24,5	25	16	7	2	3	53 7,2
≥ 5 ha	34	2	6	1	3	2	1	15	40,4	5	6	2	-	3	16 10,4
totaal	690	206	94	40	36	23	8	283	18,4	178	64	23	4	8	277 5,3
Groep D: zonder cultuurgrond	12	6	-	1	2	-	-	9	14,7	2	-	-	-	-	2 2,0
< 1 ha	50	19	4	1	1	1	-	26	10,5	10	1	-	-	-	11 2,0
1 - 3 ha	122	41	13	4	2	1	1	62	10,9	33	11	2	-	-	46 3,8
3 - 5 ha	22	3	1	-	-	2	-	6	27,0	6	3	-	-	-	9 3,8
≥ 5 ha	5	1	-	-	-	-	-	1	7,0	-	-	-	-	-	-
totaal	211	70	18	6	5	4	1	104	12,0	51	15	2	-	-	68 3,4
Speciale groep: totaal	25	5	1	1	-	-	3	10	85,6	1	1	-	1	7	10 40,1
Alle geregistreerden	1758	443	249	122	140	103	40	1097	24,8	370	259	155	92	101	977 9,4

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

VARKENS 1959

	Aantal bedrijven															
	totaal	met mestvarkens							gemid- deld p. bedrijf	met fokzeugen						
		aantal mestvarkens per bedrijf								aantal fokzeugen p. bedrijf						
		1-9	10-19	20-29	30-49	50-99	≥ 100	to- taal		1-4	5-9	10-14	15-19	≥ 20	to- taal	
Tuinders: totaal	23	4	-	1	-	-	-	5	7,2	3	2	1	-	-	6	5,3
Groep C:																
zonder cultuurgrond	208	138	10	5	1	-	-	154	5,6	35	2	-	-	-	37	1,9
< 1 ha	205	85	13	4	4	-	-	106	7,4	47	2	-	-	-	49	1,9
1 - 3 ha	364	160	34	9	1	1	-	205	7,0	175	36	3	-	1	215	3,7
3 - 5 ha	76	31	14	5	-	2	-	52	10,7	30	19	3	1	-	53	5,0
≥ 5 ha	21	5	4	-	2	-	-	11	12,3	9	4	2	1	-	16	5,8
totaal	874	419	75	23	8	3	-	528	7,2	296	63	8	2	1	370	3,5
Groep D:																
zonder cultuurgrond	38	25	2	-	-	1	-	28	7,0	5	2	-	-	-	7	3,3
< 1 ha	56	28	5	-	-	-	-	33	4,7	15	1	-	-	-	16	2,2
1 - 3 ha	84	42	5	2	-	-	-	49	5,7	36	6	-	-	-	42	2,8
3 - 5 ha	21	9	-	-	-	-	-	9	3,3	8	3	1	-	-	12	4,8
≥ 5 ha	6	2	-	1	-	-	-	3	11,8	-	1	-	-	-	1	5,0
totaal	205	106	12	3	-	1	-	122	5,8	64	13	1	-	-	78	3,1
Speciale groep:																
totaal	21	3	3	2	-	-	-	8	15,6	2	3	1	1	2	9	13,1
Alle geregistreerden	2003	835	242	103	59	20	-	1259	9,9	635	401	125	37	11	1209	5,2

Voor het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

Bron: landbouwtellingformulieren.

LEGHENNEN 1965 I

	Aantal bedrijven			Aantal bedrijven met							legghennen				Gemiddeld aantal legghennen per bedrijf met legghennen
	totaal	zon- der legghennen	met legghennen	< 50	50-99	100- 149	150- 199	200- 299	300- 399	400- 499	500- 999	≥ 1000			
A1 + B1															
1 - 5 ha	138	38	100	14	22	21	13	12	8	2	7	1	182		
5 - 7 ha	147	24	123	21	22	26	16	20	6	8	4	-	162		
7 - 10 ha	146	35	111	19	26	12	16	17	12	4	3	2	199		
10 - 15 ha	119	38	81	18	15	13	9	14	7	-	3	2	179		
15 - 20 ha	57	16	41	10	5	10	4	4	4	2	1	1	174		
20 - 30 ha	42	16	26	12	5	4	1	4	-	-	-	-	148		
≥ 30 ha	35	21	14	5	2	3	1	-	2	1	-	-	131		
totaal	684	188	496	99	97	89	60	71	39	17	18	6	177		
A2 + B2															
< 5 ha	18	4	14	4	1	3	1	2	2	-	-	1	210		
5 - 10 ha	30	6	24	5	5	3	5	1	2	-	3	-	201		
10 - 15 ha	14	-	14	4	4	2	2	2	-	-	-	-	101		
≥ 15 ha	9	3	6	3	1	1	1	-	-	-	-	-	67		
totaal	71	13	58	16	11	9	9	5	4	-	3	1	165		
A3: totaal	55	9	46	18	12	4	3	3	3	1	2	-	124		
Alle landbouwers	810	210	600	133	120	102	72	79	46	18	23	7	172		
Malland-Wikkemaat	9	4	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-	63		
Angerlo	62	27	35	16	9	6	2	2	-	-	-	-	78		
Didam excl. enclaves	238	61	177	37	33	35	20	31	10	3	6	2	156		
Enclaves Didam en Loil	18	2	16	1	3	4	1	3	2	2	-	-	185		
Baberich	41	15	26	6	3	2	2	4	5	2	2	-	215		
Eldrik	25	12	13	8	2	2	-	-	1	-	-	-	60		
Wehl excl. enclave	164	32	132	26	25	22	18	17	9	7	7	1	178		
Enclave Wehl	25	5	20	4	4	4	2	2	2	-	2	-	191		
Beek en Kilder	149	36	113	22	31	14	15	13	13	2	1	2	178		
Doetinchem + ged. Bergh	46	10	36	8	3	6	5	4	3	1	4	2	311		
Braamtse Slagen	33	6	27	3	5	6	7	3	1	1	1	-	159		

Bron: landbouwteellingsformulieren 1965.

LEGHENNEN 1965 II

	Aantal bedrijven			Aantal bedrijven met legghennen								Gemiddeld aantal legghennen per bedrijf met legghennen	
	totaal	zonder legghennen	met legghennen	< 50	50-99	100-149	150-199	200-299	300-399	400-499	500-999	≥ 1000	
Tuinders: totaal	22	20	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	81
Groep C:													
zonder cultuurgrond	73	50	23	11	7	2	3	-	-	-	-	-	57
< 1 ha	167	92	75	34	22	10	4	3	-	2	-	-	71
1 - 3 ha	332	157	175	76	44	30	7	6	5	5	2	-	89
3 - 5 ha	84	27	57	19	12	12	3	6	3	1	1	-	109
≥ 5 ha	56	20	36	10	4	1	2	4	-	-	-	-	85
totaal	690	339	351	150	89	55	19	19	8	8	3	-	86
Groep D:													
zonder cultuurgrond	12	6	6	3	2	-	1	-	-	-	-	-	65
< 1 ha	50	25	25	17	4	2	-	1	1	-	-	-	55
1 - 3 ha	122	52	70	36	18	10	3	2	-	-	1	-	71
3 - 5 ha	22	13	9	4	3	1	1	-	-	-	-	-	61
≥ 5 ha	5	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	70
totaal	211	100	111	60	28	13	5	3	1	-	1	-	66
Speciale groep:													
totaal	25	13	12	1	-	1	1	-	1	-	3	5	906
Alle geregistreerden	1758	682	1076	345	237	171	98	101	56	26	30	12	141

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

LEGHENNEN 1959 I

	Aantal bedrijven			Aantal bedrijven met							legghennen				Gemiddeld aantal legghennen per bedrijf met legghennen
	totaal	zon-der legghennen	met legghennen	< 50	50-99	100-149	150-199	200-299	300-399	400-499	500-999	≥ 1000			
A1 + B1															
1 - 5 ha	194	20	174	13	49	43	27	23	8	9	2	-	150		
5 - 7 ha	146	15	131	17	27	28	19	21	12	4	2	1	173		
7 - 10 ha	150	11	139	12	36	36	24	16	10	3	2	-	146		
10 - 15 ha	104	17	87	11	19	19	16	12	3	5	2	-	157		
15 - 20 ha	55	5	50	8	12	12	6	10	1	-	1	-	132		
20 - 30 ha	34	4	30	6	11	5	2	3	3	-	-	-	112		
≥ 30 ha	34	7	27	5	14	1	1	3	-	2	-	1	146		
totaal	717	79	638	72	168	144	95	88	37	23	9	2	151		
A2 + B2															
< 5 ha	20	1	19	5	4	5	1	1	2	1	-	-	132		
5 - 10 ha	35	5	30	8	8	5	5	3	-	1	-	-	106		
10 - 15 ha	16	1	15	-	5	3	3	2	1	-	1	-	158		
≥ 15 ha	14	3	11	2	8	1	-	-	-	-	-	-	69		
totaal	85	10	75	15	25	14	9	6	3	2	1	-	117		
A3: totaal	78	9	69	8	21	18	7	11	3	1	-	-	126		
Alle landbouwers	880	98	782	95	214	176	111	105	43	26	10	2	146		
Malland-Wikkemaat	9	1	8	3	5	-	-	-	-	-	-	-	57		
Angerlo	64	7	57	17	27	6	2	4	1	-	-	-	82		
Didam excl. enclaves	262	30	232	22	56	49	32	32	20	16	4	1	172		
Enclaves Didam en Loil	16	3	13	-	5	2	1	2	1	1	1	-	201		
Babberich	48	7	41	7	9	6	5	8	4	1	1	-	148		
Eldrik	30	3	27	11	11	3	1	-	-	-	1	-	79		
Wehl excl. enclave	185	23	162	13	50	49	24	19	6	1	-	-	121		
Enclave Wehl	30	5	25	1	7	6	6	2	2	1	-	-	140		
Beek en Kilder	150	9	141	14	32	37	28	23	4	2	-	1	151		
Doetinchem + ged.Bergh	51	6	45	4	7	10	6	7	5	3	3	-	202		
Braantse Slagen	35	4	31	3	5	8	6	8	-	1	-	-	152		

Van het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

LEGHENNEN 1959 II

	Aantal bedrijven			Aantal bedrijven met								legghennen					Gemiddeld aantal legghennen per bedrijf met legghennen
	totaal	zon-der	met legghennen	< 50	50-99	100-149	150-199	200-299	300-399	400-499	500-999	≥ 1000					
Tuinders: totaal	23	9	14	7	1	1	2	1	-	-	2	-	-	143			
Groep C:																	
zonder cultuurgrond	208	106	102	57	24	13	5	2	-	-	1	-	-	60			
< 1 ha	205	85	120	50	40	16	8	5	1	-	-	-	-	70			
1 - 3 ha	364	100	264	83	77	60	18	17	6	1	1	1	1	95			
3 - 5 ha	76	17	59	10	16	12	6	11	3	1	-	-	-	130			
≥ 5 ha	21	4	17	-	8	3	1	2	-	2	-	-	-	153			
totaal	874	312	562	200	165	104	38	38	10	4	2	1	1	89			
Groep D:																	
zonder cultuurgrond	38	12	26	12	8	4	2	-	-	-	-	-	-	58			
< 1 ha	56	21	35	20	10	2	1	1	1	-	-	-	-	63			
1 - 3 ha	84	26	58	27	21	5	4	1	-	-	-	-	-	62			
3 - 5 ha	21	5	16	6	2	3	2	3	-	-	-	-	-	97			
≥ 5 ha	6	1	5	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	100			
totaal	205	65	140	67	42	15	9	6	1	-	-	-	-	67			
Speciale groep:																	
totaal	21	9	12	-	1	2	-	2	1	1	4	1	1	502			
Alle geregistreerden	2003	493	1510	369	423	298	160	152	55	31	18	4	4	120			

Van het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.
Bron: landbouwtellingformulieren 1959.

ARBEIDSKRACHTEN 1965 I

	Aantal bedrijven	Aantal arbeidskrachten						Oppervlakte per mann. arbeids- kracht
		gezinsleden		overige		totaal		
		mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
A1 + B1								
1 - 5 ha	138	167	71	-	-	167	71	3,20
5 - 7 ha	147	192	88	2	-	194	88	4,48
7 - 10 ha	146	218	84	5	-	223	84	5,42
10 - 15 ha	119	185	78	7	-	192	78	7,52
15 - 20 ha	57	95	35	11	-	106	35	9,24
20 - 30 ha	42	71	28	14	-	85	28	11,94
≥ 30 ha	35	53	21	26	3	79	24	18,24
totaal	684	981	405	65	3	1046	408	7,16
A2 + B2								
< 5 ha	18	23	13	-	-	23	13	3,02
5 - 10 ha	30	45	23	1	1	46	24	4,77
10 - 15 ha	14	23	13	2	1	25	14	6,79
≥ 15 ha	9	15	9	3	-	18	9	12,20
totaal	71	106	58	6	2	112	60	6,06
A3: totaal	55	72	20	1	-	73	20	2,44
Alle landbouwers	810	1159	483	72	5	1231	488	6,78
Malland-Wikkemaat	9	15	7	-	1	15	8	11,29
Angerlo	62	88	42	9	-	97	42	10,09
Didam excl. enclaves	238	339	148	14	1	353	148	6,02
Enclaves Didam en Loil	18	27	9	1	-	28	9	5,55
Babberich	41	57	16	4	-	61	16	7,37
Eldrik	25	34	20	15	1	49	21	12,56
Wehl excl. enclave	164	244	102	11	1	255	103	6,62
Enclave Wehl	25	37	13	1	-	38	13	4,77
Beek en Kilder	149	209	86	6	2	215	88	6,04
Doetinchem + ged. Bergh	46	64	24	10	-	74	24	6,20
Braantse Slagen	33	45	16	1	-	46	16	4,95

ARBEIDSKRACHTEN 1965 II

	Aantal bedrijven	Aantal arbeidskrachten						Oppervlakte per mann. arbeids- kracht
		gezinsleden		overige		totaal		
		mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
Tuinders: totaal	22	29	7	8	-	37	7	1,89
Groep C:								
zonder cultuurgrond	73	53	-	-	8	53	8	-
< 1 ha	167	157	27	3	-	160	27	0,54
1 - 3 ha	332	349	93	1	-	350	93	1,68
3 - 5 ha	84	104	40	3	1	107	41	2,89
≥ 5 ha	34	40	12	3	-	43	12	5,86
totaal	690	703	172	10	9	713	181	1,91 ¹⁾
Groep D:								
zonder cultuurgrond	12	7	2	-	-	7	2	-
< 1 ha	50	33	18	-	1	33	19	0,83
1 - 3 ha	122	123	47	2	-	125	47	1,69
3 - 5 ha	22	20	11	1	-	21	11	3,75
≥ 5 ha	5	3	1	-	-	3	1	16,63
totaal	211	186	79	3	1	189	80	2,01 ¹⁾
Speciale groep:								
totaal	25	22	7	9	-	31	7	3,46 ¹⁾
Alle geregistreerden	1758	2099	748	102	15	2201	763	4,73 ¹⁾

1) Excl. de mann. arbeidskrachten werkzaam op bedrijven zonder cultuurground.

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

ARBEIDSKRACHTEN 1959 I

	Aantal bedrijven	Aantal arbeidskrachten						Oppervlakte per mann. arbeids- kracht
		gezinsleden		overige		totaal		
		mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
A1 + B1								
1 - 5 ha	194	224	77	1	-	225	77	3,23
5 - 7 ha	146	192	65	1	-	193	65	4,47
7 - 10 ha	150	222	90	3	-	225	90	5,50
10 - 15 ha	104	164	67	12	-	176	67	7,26
15 - 20 ha	55	98	29	15	-	113	29	8,58
20 - 30 ha	34	69	22	13	-	82	22	10,25
≥ 30 ha	34	62	24	46	4	108	28	12,60
totaal	717	1031	374	91	4	1122	378	6,48
A2 + B2								
< 5 ha	20	25	11	-	-	25	11	3,07
5 - 10 ha	35	52	16	2	-	54	16	4,62
10 - 15 ha	16	27	9	3	-	30	9	6,55
≥ 15 ha	14	25	12	5	-	30	12	13,34
totaal	85	129	48	10	-	139	48	6,64
A3: totaal								
Alle landbouwers	880	1252	449	103	4	1355	453	6,23
Malland-Wikkemaat								
Angerlo	64	96	46	16	-	112	46	9,22
Didam excl. enclaves	262	362	145	18	1	380	146	5,70
Enclaves Didam en Loil	16	23	5	1	-	24	5	5,52
Babberich	48	62	18	16	-	78	18	6,05
Eldrik	30	46	13	16	1	62	14	10,67
Wehl excl. enclave	185	269	63	16	1	285	64	5,96
Enclave Wehl	30	39	11	1	-	40	11	5,21
Beek en Kilder	150	222	106	9	-	231	106	5,46
Doetinchem + ged. Bergh	51	69	32	8	1	77	33	5,68
Braamtse Slagen	35	50	6	-	-	50	6	4,47

ARBEIDSKRACHTEN 1959 II

	Aantal bedrijven	Aantal arbeidskrachten						Oppervlakte per mann. arbeids- kracht
		gezinsleden		overige		totaal		
		mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
Tuinders: totaal	23	31	7	5	-	36	7	1,81
Groep C:								
zonder cultuurgrond	208	56	59	-	-	56	59	-
< 1 ha	205	130	52	4	-	132	52	0,94
1 - 3 ha	364	336	111	1	-	337	111	1,94
3 - 5 ha	76	80	28	1	-	81	28	3,46
≥ 5 ha	21	23	7	4	-	27	7	5,32
totaal	874	625	257	10	-	635	257	2,08 ¹⁾
Groep D:								
zonder cultuurgrond	38	8	8	-	-	15	8	-
< 1 ha	56	11	11	-	-	39	11	0,93
1 - 3 ha	84	17	17	1	-	78	17	1,91
3 - 5 ha	21	7	7	1	-	22	7	3,58
≥ 5 ha	6	3	3	-	-	6	3	12,51
totaal	205	46	46	2	-	160	46	2,34 ¹⁾
Speciale groep:								
totaal	21	4	4	8	-	24	4	3,66 ¹⁾
Alle geregistreerden	2003	763	763	128	4	2210	767	4,74 ¹⁾

1) Excl. de mann. arbeidskrachten werkzaam op bedrijven zonder cultuurgrond.

Voor het gebied Babberich zijn de gegevens van 1961 bij 1959 genoteerd.

Bron: landbouwtellingformulieren 1959.

ARBEIDSKRACHTEN NAAR CATEGORIËN I

	Aantal bedrijven	Aantal arbeidskrachten											
		bedrijfshoofd		meew. echt- genote	meew. inw.		meew. inw. ove-		vreemde		totaal		
					mannen	vrouwen	mannen	vrouwen					
													mannen
A1 + B1	138	138	-	64	18	2	11	5	-	167	71		
1 - 5 ha	147	147	-	81	35	5	10	2	2	-	194	88	
5 - 7 ha	146	146	-	76	46	5	26	3	5	-	223	84	
7 - 10 ha	119	119	1	65	49	8	17	4	7	-	192	78	
10 - 15 ha	57	60	-	29	20	5	15	1	11	-	106	35	
15 - 20 ha	42	42	1	21	22	6	7	-	14	2	85	28	
20 - 30 ha	35	40	1	13	10	4	3	3	26	1	79	24	
≥ 30 ha													
totaal	684	692	3	349	200	35	89	18	65	3	1046	408	
A2 + B2													
< 5 ha	18	6	12	1	15	-	2	-	-	-	23	13	
5 - 10 ha	30	18	13	4	24	4	3	2	1	1	46	24	
10 - 15 ha	14	8	5	5	12	3	3	-	2	1	25	14	
≥ 15 ha	9	3	6	1	10	1	2	1	3	-	18	9	
totaal	71	35	36	11	61	8	10	3	6	2	112	60	
A3: totaal	55	53	2	15	17	2	2	1	1	-	73	20	
Alle landbouwers	810	780	41	375	278	45	101	22	72	5	1231	488	
Malland-Wikkemaat	9	10	-	6	4	1	1	-	-	1	15	8	
Angerlo	62	61	3	32	18	6	9	1	9	-	97	42	
Didam excl. enclaves	238	227	13	122	79	9	33	4	14	-	353	148	
Enclaves Didam en Loil	18	16	2	5	9	2	2	-	1	-	28	9	
Babberich	41	40	2	12	14	2	3	-	4	-	61	16	
Eldrik	25	24	2	13	10	3	-	2	15	1	49	21	
Wehl excl. enclave	164	160	8	75	56	9	28	10	11	1	255	103	
Enclave Wehl	25	25	1	8	10	3	2	1	1	-	38	13	
Beek en Kilder	149	142	6	71	52	7	15	2	6	2	215	88	
Doetinchem + ged. Bergh	46	43	3	17	17	3	4	1	10	-	74	24	
Braamtse Slagen	33	32	1	14	9	-	4	1	1	-	46	16	

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

ARBEIDSKRACHTEN NAAR CATEGORIËN II

	Aantal bedrijven	Aantal arbeidskrachten										totaal	
		bedrijfs­ hoofd		meew. echt- genote	meew. inv.		meew. inv. ove- rige gezinsl.		vreemde				
					mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
Tuinders: totaal	22	23	-	6	5	1	1	-	8	-	-	37	7
Groep C:													
zonder cultuurgrond	73	53	1	7	-	-	-	-	-	-	-	53	8
< 1 ha	167	151	1	23	4	1	2	2	3	-	-	160	27
1 - 3 ha	332	314	1	87	18	3	17	2	1	-	-	350	93
3 - 5 ha	84	81	1	36	13	1	10	2	3	1	1	107	41
≥ 5 ha	34	32	-	12	6	-	2	-	3	-	-	43	12
totaal	690	631	4	165	41	5	31	6	10	1	1	713	181
Groep D:													
zonder cultuurgrond	12	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-	7	2
< 1 ha	50	31	14	3	2	1	-	-	-	1	1	33	19
1 - 3 ha	122	87	26	15	27	1	9	5	2	-	-	125	47
3 - 5 ha	22	16	2	7	4	2	-	-	1	-	-	21	11
≥ 5 ha	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1
totaal	211	144	44	26	33	4	9	5	3	1	1	189	80
Speciale groep:													
totaal	25	17	-	6	3	1	2	-	9	-	-	31	7
Alle geregistreerden	1758	1595	89	578	360	56	144	33	102	7	7	2201	763

Bron: landbouwtellingformulieren 1965.

LANDBOUWTREKKERS EN MELKMACHINES

	Aantal per 100 landbouwbedrijven	
	landbouwtrekkers	melkmachines
Didam	30	34
Wehl	24	35
Bergh	42	36
Lijmers	73	41
Oude-IJsselgebied	42	43
Gelderland	48	38

Bron: C.B.S. 1964.

BEDRIJFSUITKOMSTEN

	Deelnemer L.E.I.- boekhouding gemengde bedrijven in de Graafschap 1)		Landbouwers in de ruilverkaveling De Bevermeer 2)	
	7-10 ha	≥ 10 ha	7-10 ha	≥ 10 ha
Aantal bedrijven	29	28	161	276
Gemiddelde bedrijfsgrootte in ha	8,84	12,71	8,06	19,11
Percentage bouwland	32	30	37	32
Percentage grasland	68	70	63	67
Gemiddeld aantal koeien per bedrijf	10,2	12,90	14,2	14,1
Gemiddeld aantal mestvarkens per bedrijf	35,1	26,6	28,8	24,1
Gemiddeld aantal fokzeugen per bedrijf	8,3	8,7	9,1	11,0
Gemiddeld aantal leghennen per bedrijf	337	225	1443	1063
Aantal volwaardige arbeidskrachten per bedrijf	1,7	1,8	1,53	1,83
Opbrengst per f. 100,- kosten (gld.)	95	95	.	.
Arbeidsinkomen van het bedrijf (gld.)	11500	12700	.	.
Arbeidsinkomen van de ondernemer (gld.)	4800	5250	.	.
Netto-overschot per ha (gld.)	- 299	- 193	.	.

1) Bron: L.E.I. (gemiddelde over de boekjaren 1962/63, 1963/64, 1964/65).

2) Bron: Landbouwtellingformulieren 1965.

3) Mannelijke arbeidskrachten volgens de landbouwtellingformulieren (vaste + tijdelijke).

INKOMENS

Inkomenspercentage												
	economisch-geografisch gebied						Gelderland			Nederland		
	Lijmers						Oude-IJsselgebied westelijk deel					
	beroepsbevolking			beroepsbevolking			beroepsbevolking					
	to- taal	agra- rische	ove- rige	to- taal	agra- rische	ove- rige	to- taal	agra- rische	ove- rige	to- taal	agra- rische	ove- rige
	< 3.000	33	26	35	32	21	34	31	25	32	29	20
3.000 - 6.000	44	46	43	41	44	40	41	43	41	38	41	38
6.000 - 10.000	18	21	17	20	27	19	20	24	19	23	24	23
≥ 10.000	5	7	5	7	8	7	8	8	8	10	15	9

Bron: C.B.S. Inkomensverdeling 1960 aanvullende gegevens.

LEEFTIJDOPBOUW

	Aantal bedrijfs- hoofden	Aantal bedrijfshoofden in de leeftijdsklasse								Gemiddelde leeftijd	
		< 35 jaar	35-39 jaar	40-44 jaar	45-49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	≥ 65 jaar		
A1 + B1:											
1 - 5 ha	138	10	10	13	17	20	27	25	16	53	
5 - 10 ha	293	35	25	34	31	40	54	41	33	51	
10 - 15 ha	119	11	14	13	16	21	12	20	12	51	
≥ 15 ha	134	12	22	18	13	16	13	22	18	50	
totaal	684	68	71	78	77	97	106	108	79	51	
A2 + B2:											
< 5 ha	18	-	-	-	1	-	3	5	9	67	
5 - 10 ha	30	-	-	-	-	1	5	3	21	70	
10 - 15 ha	14	-	1	-	-	-	2	2	9	68	
≥ 15 ha	9	-	-	-	-	1	2	1	5	66	
totaal	71	-	1	-	1	2	12	11	44	68	1
A3: totaal											
Tuinders	55	-	-	-	1	6	10	13	25	64	125
	22	5	3	3	3	1	4	2	1	43	
C1	671	94	60	91	90	106	98	92	40	49	
C2	19	2	4	1	4	2	2	3	1	48	
D1	57	-	1	1	1	1	6	9	38	66	
D2	154	-	2	2	2	11	14	14	109	68	
Speciaal	16	3	2	2	1	4	1	3	-	47	
Alle bedrijfshoofden	1749	172	144	178	180	230	253	255	337	53	
Malland-Wikkemaat											
Angerlo	10	-	2	2	-	3	-	2	1	50	
Didam excl. enclaves	93	8	8	7	8	4	16	22	20	55	
Enclaves Didam en Loil	513	50	49	50	70	78	63	63	90	52	
Babberich	82	4	3	6	6	12	17	12	22	57	
Eldrik	160	10	12	19	12	25	21	22	39	55	
Wehl excl. enclave	30	2	3	3	4	5	2	4	7	53	
Enclave Wehl	318	41	32	35	35	28	40	50	57	52	
Beek en Kilder	85	11	4	9	8	12	6	14	21	54	
Doetinchem + ged. Bergh	283	31	21	26	26	37	58	40	44	53	
Braamtse Slagen	82	6	5	10	5	17	13	9	17	54	
	93	9	5	11	6	9	17	17	19	54	

Bron: landbouwtellingformulieren 1965

BEDRIJFSOPVOLGING

	Aantal bedrijven met een bedrijfshoofd					
	totaal	< 50 jaar	totaal	waarvan de opvolging		
				verzekerd is	niet verzekerd is	twijfelachtig is
Landbouwers A + B						
1 - 5 ha	209	52	157	54	82	21
5 - 10 ha	325	125	200	142	29	29
10 - 15 ha	133	55	78	69	1	8
≥ 15 ha	143	65	78	68	1	9
Alle landbouwers	810	297	513	333	113	67
Tuinders	22	14	8	5	2	1
Malland-Wilkemaat	9	3	6	5	-	1
Angerlo	62	24	38	30	8	-
Didam excl. enclaves	238	96	142	87	34	21
Enclaves Didam + Loil	18	5	13	10	1	2
Babberich	41	11	30	12	12	6
Eldrik	25	12	13	9	1	3
Wehl excl. enclave	164	70	94	56	24	14
Enclave Wehl	25	5	20	11	7	2
Beek en Kilder	149	46	103	78	16	9
Doetinchem + ged. Bergh	46	17	29	20	7	2
Braamtse Slagen	33	8	25	15	3	7
Speciale bedrijven	25	16	9	4	1	3

Bron: landbouwteelingformulieren 1965.

RAMING VAN HET AANTAL POTENTIËLE KANDIDATEN VOOR HET O.- EN S.-FONDS

	Aantal geregisteerde telplichtigen in 1965											
	waarvan met cultuurgrond in gebruik											
	totaal	waarvan 50 jaar of ouder				waarvan met hoofdberoep in de land- of tuinbouw				waarvan de bedrijfsoppervlakte sedert 1961 niet is verkleind, tenzij onvrijwillig		
		totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal (a)	totaal (b)	a
Landbouwers (A+B)												
1 - 5 ha	209	209	157	157	157	149	101	82	14	284,19	46,57	
5 - 10 ha	325	325	200	200	200	194	57	48	6	314,26	36,11	
10 - 15 ha	133	133	78	78	-	-	-	-	-	-	-	
≥ 15 ha	143	143	78	78	-	-	-	-	-	-	-	
Alle landbouwers	810	810	513	513	357	343	158	130	20	598,45	82,68	
Tuinders	22	22	8	8	4	4	2	2	-	3,63	-	
Groep C	690	617	313	-	-	-	-	-	-	-	-	
Groep D	211	199	191	52	50	43	37	16	16	31,88	33,30	
Speciale groep	25	22	8	8	2	2	1	1	-	2,90	-	
Alle geregistreerden	1758	1670	1033	581	413	392	198	149	36	636,86	115,98	
Malland-Wikkemaat	11	10	6	6	1	1	1	1	-	7,20	-	
Angerlo	96	92	60	43	21	19	10	7	3	25,97	12,67	
Didam excl. enclaves	513	498	286	156	117	112	57	42	8	191,73	29,28	
Enclaves Didam en Loil	84	71	54	14	8	7	3	2	1	8,45	5,50	
Babberich	160	157	106	45	33	32	20	10	9	45,27	22,75	
Eldrik	30	30	18	17	7	4	3	3	-	16,90	-	
Wehl excl. enclave	320	302	169	106	77	74	43	35	6	142,96	17,68	
Enclave Wehl	86	76	48	24	18	15	8	7	1	25,53	1,25	
Beek en Kilder	283	270	174	110	78	77	29	24	4	98,97	15,75	
Doetinchem + ged. Bergh	82	81	56	32	28	27	12	9	3	32,64	8,55	
Braamtse Slagen	93	83	56	28	25	24	12	9	1	41,24	2,55	

Bron: L.E.I. en C.B.S.

LANDBOUWONDERWIJS

	In de landbouw werkende mannen			
	totaal	percentage		zonder land- of tuinbouw- onderwijs
		met land- of tuinbouwonderwijs	dagonder- wijs	
Bedrijfshoofden:				
Didam	431	9	8	83
Wehl	301	14	27	59
Bergh	570	19	16	65
Lijmers	1838	18	24	58
Oude-IJsselgebied	1179	24	23	53
Gelderland	36933	18	29	53
Nederland	220342	24	30	46

Meewerkende zoons:				
Didam	139	22	11	67
Wehl	101	34	26	40
Bergh	182	41	12	47
Lijmers	534	38	22	40
Oude-IJsselgebied	380	55	10	35
Gelderland	10901	52	16	32
Nederland	62648	54	17	29

Vreemde arbeidskrachten:				
Didam	-	-	-	-
Wehl	1	-	-	100
Bergh	2	-	50	50
Lijmers	17	47	12	41
Oude-IJsselgebied	4	25	25	50
Gelderland	5024	21	13	66
Nederland	61846	13	13	74

Bron: C.B.S.

In de reeks Verslagen van het Landbouw-Economisch Instituut zijn op dit gebied reeds verschenen of verschijnen binnenkort:

- Verslag No. 60 Slangenborg. Sociaal-economische schets van een ruilverkaveling in het Groninger landschap Westerwolde, januari 1964.
- Verslag No. 63 Mierlo. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied tussen Eindhoven en Helmond, januari 1964.
- Verslag No. 70 Sleenerstroom. Een sociaal-en bedrijfseconomisch onderzoek in het ruilverkavelingsgebied ten westen van Emmen, april 1964.
- Verslag No. 74 Vries. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in het noorden van Drenthe, april 1964.
- Verslag No. 78 Rijsbergen. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied ten zuiden van Breda, mei 1964.
- Verslag No. 86 Genemuiden. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsblok aan het Zwarte Water, juni 1964.
- Verslag No. 91 Bergen. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsblok in Noord-Limburg, juli 1964.
- Verslag No. 101 Zuiddorpe-Clinge. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied in de grensstreek van oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen, september 1964.
- Verslag No. 102 Oukoop-Kortrijk. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsblok in het Utrechtse weidegebied, september 1964.
- Verslag No. 103 Budel-Strijper Aa. Sociaal-economische schets van twee ruilverkavelingsgebieden in de Brabantse Kempen, november 1964.
- Verslag No. 108 Luttenberg. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in Salland, januari 1965.
- Verslag No. 109 Meeden-Scheemda. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied in het Oud-Oldambt, januari 1965.
- Verslag No. 110 Ooststellingwerf. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied in het zuiden van de Friese Wouden, januari 1965.
- Verslag No. 120 Lieshout. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied ten noordwesten van Helmond, februari 1965.
- Verslag No. 121 Land van Swentibold. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in Zuid-Limburg, maart 1965.
- Verslag No. 122 Houtse Polders. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied ten noorden van Breda, maart 1965.
- Verslag No. 127 Woldendorp. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied in het noordoosten van de provincie Groningen, april 1965.
- Verslag No. 133 Echt. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in Midden-Limburg, april 1965.

- Verslag No. 141 Heerde. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied op de oostelijke Veluwe, augustus 1965.
- Verslag No. 142 Rolde. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied in Drenthe, november 1965.
- Verslag No. 143 Anloo. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied op de Hondsrug, december 1965.
- Verslag No. 146 Westerbork. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in Midden-Drenthe, december 1965.
- Verslag No. 148 Bavel. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied ten zuidwesten van Breda, januari 1966.
- Verslag No. 150 Paaslo-Kerkbuurt. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in de kop van Overijssel, januari 1966.
- Verslag No. 153 De Poel. Sociaal-economische schets van een ruilverkavelingsgebied op Zuid-Beveland, februari 1966.
- Verslag No. 154 Overloon. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied in het oosten van Noord-Brabant, april 1966.
- Verslag No. 160 Bevermeer. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied ten oosten van Zevenaar, mei 1966.
- Verslag No. 164 Bakel. Sociaal-economische schets van het ruilverkavelingsgebied ten noordoosten van Helmond, juni 1966.